

DUTCH BIRDING

VOLUME 36 • NO 1 • 2014

Dutch Birding

Internationaal tijdschrift over
Palearctische vogels

REDACTIE

Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
editors@dutchbirding.nl

FOTOREDACTIE

Dutch Birding
p/a René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Texel
Nederland
rene.pop@dutchbirding.nl

ABONNEMENTENADMINISTRATIE

p/a Kees de Vries
Fideliohof 7
2402 ER Alphen aan den Rijn
Nederland
circulation@dutchbirding.nl

WWW.DUTCHBIRDING.NL

webredactie@dutchbirding.nl

BESTUUR

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Nederland
dba@dutchbirding.nl

COMMISSIE DWAALGASTEN

NEDERLANDSE AVIFAUNA
CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
cdna@dutchbirding.nl

COMMISSIE SYSTEMATIEK

NEDERLANDSE AVIFAUNA
CSNA, p/a George Sangster
csna@dutchbirding.nl

INSPREEKLIJN
010-4281212

INTERNET
www.dutchbirding.nl

Dutch Birding

HOOFDREDACTEUR Arnoud van den Berg (023-5378024, arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

ADJUNCT HOOFDREDACTEUR Enno Ebels (030-2961335, enno.ebels@dutchbirding.nl)

UITVOEREND REDACTEUR André van Loon (020-6997585, andre.van.loon@dutchbirding.nl)

FOTOGRAFISCH REDACTEUR René Pop (0222-316801, rene.pop@dutchbirding.nl)

REDACTIERAAD Peter Adriaens, Sander Bot, Ferdy Hieselara, Gert Ottens, Roy Slaterus, Roland van der Vliet en Rik Winters

REDACTIE-ADVIESRAAD Peter Barthel, Mark Constantine, Andrea Corso, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai en Lars Svensson

REDACTIEMEDEWERKERS Max Berlijn, Harvey van Diek, Nils van Duivendijk, Steve Geelhoed, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen, Kees Roselaar, Vincent van der Spek, Jan Hein van Steenis, Pieter van Veelen en Peter de Vries

LAY-OUT André van Loon

PRODUCTIE André van Loon en René Pop

ADVERTENTIES Debby Doodeman, p/a Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam
advertising@dutchbirding.nl

ABONNEMENTEN De abonnementsprijs voor 2013 bedraagt: EUR 39.50 (Nederland en België), EUR 40.00 (rest van Europa) en EUR 43.00 (landen buiten Europa). Abonnees in Nederland ontvangen ook het dvd-jaaroverzicht.

U kunt zich abonneren door het overmaken van de abonnementsprijs op girorekening 01 50 697 (Nederland), girorekening 000 1592468 19 (België) of bankrekening 54 93 30 348 van ABN•AMRO (Castricum), o.v.v. 'abonnement Dutch Birding'. Alle rekeningen zijn ten name van de Dutch Birding Association. Het abonnement gaat in na ontvangst van de betaling.

Dutch Birding is een tweemaandelijks tijdschrift. Het publiceert originele artikelen en mededelingen over morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in de Benelux, Europa en elders in het Palearctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied en andere gebieden.

Voor taxonomie, volgorde en naamgeving van vogels in Dutch Birding worden de volgende overzichten aangehouden: *Dutch Birding-vogelnamen* door A B van den Berg (2008, Amsterdam; online update 2013, www.dutchbirding.nl/page.php?page_id=228) (taxonomie en wetenschappelijke, Nederlandse en Engelse namen van West-Palearctische vogels); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (derde editie, door E C Dickinson (redactie) 2003; vierde editie, deel 1, door E C Dickinson & J V Remsen Jr (redactie) 2013) (taxonomie en wetenschappelijke namen van overige vogels van de wereld); en *IOC world bird names 4.1* door F Gill & D Donsker (2014, www.worldbirdnames.org) (Engelse en Nederlandse namen van overige vogels in de wereld; Nederlandse namen door P Vercruisje en A J van Loon).

Voor (de voorbereiding van) bijzondere publicaties op het gebied van determinatie en/of taxonomie kan het Dutch Birding-fonds aan auteurs een financiële bijdrage leveren (zie Dutch Birding 24: 125, 2001, en www.dutchbirding.nl onder 'Tijdschrift').

www.dutchbirding.nl

WEBREDACTIE Garry Bakker, Gijsbert van der Bent, Wietze Janse en Ben Wielstra. **FOTOREDACTIE** Menno van Duijn. **GELUIDENREDACTIE** Kasper Hendriks **WEBMASTERS** Albert van den Ende en Jeroen van Vianen (DBAlerts).

Dutch Birding Association

BESTUUR Arjan van Egmond (voorzitter, 071-4010656; 06-21585788), Rob Gordijn, Thierry Jansen, Toy Janssen, Kees de Vries (penningmeester) en Han Zevenhuizen (secretaris); tevens is de redactie van Dutch Birding met een zetel vertegenwoordigd. **BESTUURSMEDWERKERS** Jurriën van Deijk, Debby Doodeman, Maartje Doorn, Thomas van der Es, Wietze Janse (Dutch Bird Alerts), Arnold Meijer, Marc Plomp, Henk van Rijswijk, Pieter van Veelen, Jeroen van Vianen, Ruben Vlot en Steven Wytéma.

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA)

LEDEN Rob van Bemmelen, Nils van Duivendijk (voorzitter), Dick Groenendijk, Arjan Ovaa, Willem van Rijswijk, Roy Slaterus, Arend Wassink en Rik Winters. **MEDEWERKER** Marcel Haas (archivaris). De CDNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA)

LEDEN Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar en George Sangster (secretaris). De CSNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

© 2014 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2878.

Drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Nederland, www.robstolk.nl

Dutch Birding

CHIEF EDITOR Arnoud van den Berg (+31-235378024, arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

DEPUTY CHIEF EDITOR Enno Ebels (+31-302961335, enno.ebels@dutchbirding.nl)

EXECUTIVE EDITOR André van Loon (+31-206997585, andre.van.loon@dutchbirding.nl)

PHOTOGRAPHIC EDITOR René Pop (+31-222316801, rene.pop@dutchbirding.nl)

EDITORIAL BOARD Peter Adriaens, Sander Bot, Ferdy Hieselaar, Gert Ottens, Roy Slaterus, Roland van der Vliet and Rik Winters

EDITORIAL ADVISORY BOARD Peter Barthel, Mark Constantine, Andrea Corso, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai and Lars Svensson

EDITORIAL ASSISTANTS Max Berlijn, Harvey van Diek, Nils van Duivendijk, Steve Geelhoed, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen, Kees Roselaar, Vincent van der Spek, Jan Hein van Steenis, Pieter van Veelen and Peter de Vries

LAY-OUT André van Loon

PRODUCTION André van Loon and René Pop

ADVERTISING Debby Doodeman, c/o Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam
advertising@dutchbirding.nl

SUBSCRIPTIONS The subscription rate for 2013 is: EUR 39.50 (Netherlands and Belgium), EUR 40.00 (Europe) and EUR 43.00 (countries outside Europe). Subscribers in the Netherlands also receive the DVD year review.

Subscribers in Belgium, Denmark, Finland, Germany, Norway and Sweden are kindly requested to pay the subscription fee to our local bank accounts in these countries. Details can be found on the internet (www.dutchbirding.nl).

British subscribers are requested to pay exclusively by Sterling cheque. Cheques should be sent to Dutch Birding, c/o Gerald Oree, Deurganck 15, 1902 AN Castricum, Netherlands. Subscribers in other countries can make their payment by credit card (Access, Eurocard, MasterCard or Visa). Please send an e-mail indicating your credit card type, account number, the expiry date and full address details to circulation@dutchbirding.nl. The subscription starts upon receipt of payment and already published issues will be sent.

Dutch Birding is a bimonthly journal. It publishes original papers and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Benelux, Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region and other regions.

For taxonomy, sequence and nomenclature of birds in Dutch Birding the following lists are used: *Dutch Birding bird names* by A B van den Berg (2008, Amsterdam; online update 2013, www.dutchbirding.nl/page.php?page_id=229) (taxonomy and scientific, Dutch and English names of Western Palearctic birds); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (third edition, by E C Dickinson (editor) 2003; fourth edition, volume 1, by E C Dickinson & J V Remsen Jr (editors) 2013) (taxonomy and scientific names of remaining birds of the world); and *IOC world bird names 4.1* by F Gill & D Donsker (2014, www.worldbirdnames.org) (English and Dutch names of remaining birds of the world; Dutch names by P Vercruijsse and A J van Loon).

For (preparation of) special publications regarding identification and/or taxonomy, the Dutch Birding Fund can offer financial support to authors (see Dutch Birding 24: 125, 2001, and www.dutchbirding.nl under 'Journal').

www.dutchbirding.nl

WEB EDITORS Garry Bakker, Gijsbert van der Bent, Wietze Janse and Ben Wielstra.

PHOTOGRAPHIC EDITORS Menno van Duijn. **SOUNDS EDITOR** Kasper Hendriks **WEBMASTERS** Albert van den Ende and Jeroen van Vianen (DBAlerts).

Dutch Birding Association

BOARD Arjan van Egmond (president, +31-714010656; +31-621585788), Rob Gordijn, Thierry Jansen, Toy Janssen, Kees de Vries (treasurer) and Han Zevenhuizen (secretary); the editors of Dutch Birding also have one seat in the board. **BOARD ASSISTANTS** Jurriën van Deijk, Debby Doodeman, Maartje Doorn, Thomas van der Es, Wietze Janse (Dutch Bird Alerts), Arnold Meijer, Marc Plomp, Henk van Rijswijk, Pieter van Veelen, Jeroen van Vianen, Ruben Vlot and Steven Wytema.

Dutch rarities committee (CDNA)

MEMBERS Rob van Bemmelen, Nils van Duivendijk (president), Dick Groenendijk, Arjan Ova, Willem van Rijswijk, Roy Slaterus, Arend Wassink and Rik Winters. **ASSISTANT** Marcel Haas (archivist). The CDNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

Dutch committee for avian systematics (CSNA)

MEMBERS Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar and George Sangster (secretary). The CSNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

© 2014 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Netherlands, www.robstolk.nl

Dutch Birding

*International journal on
Palearctic birds*

EDITORS

Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
editors@dutchbirding.nl

PHOTOGRAPHIC EDITOR

Dutch Birding
c/o René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Texel
Netherlands
rene.pop@dutchbirding.nl

SUBSCRIPTION ADMINISTRATION

c/o Kees de Vries
Fideliohof 7
2402 ER Alphen aan den Rijn
Netherlands
circulation@dutchbirding.nl

WWW.DUTCHBIRDING.NL

webredactie@dutchbirding.nl

BOARD

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Netherlands
dba@dutchbirding.nl

DUTCH RARITIES COMMITTEE

CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
cdna@dutchbirding.nl

DUTCH COMMITTEE FOR

AVIAN SYSTEMATICS
CSNA, c/o George Sangster
csna@dutchbirding.nl

INTERNET

www.dutchbirding.nl

Artikelen / papers

Brieven / letters

Varia

DBA-nieuws

Redactiemedelingen

WP reports

Recente meldingen / recent reports

DBActueel

Corrigenda

Voorplaat / front cover

- 1 Sperweruil in Zwolle in winter van 2013/14 [NORTHERN HAWK-OWL AT ZWOLLE IN WINTER OF 2013/14] *David Uit de Weerd, Hans Pohlmann & Lennaert Steen*
- 9 Former breeding of Dunlin, Eurasian Golden Plover and Wood Sandpiper in Limburg and Noord-Brabant, the Netherlands *Justin J F Jansen*
- 20 Saunders's Terns breeding at Ras Sudr, Egypt, in 2012-13 *Mohamed Habib*
- 25 Large Common Tern colony at Port Said, Egypt, in May 2013 *Mohamed Habib*
- 26 Comments on supposed occurrence of Andean Avocet and American Oystercatcher in Paraguay *Paul Smith & Sergio D Ríos Díaz*
- 29 Roep van Kroonboszanger in Katwijk in oktober 2007 [CALL OF EASTERN CROWNED WARBLER IN KATWIJK IN OCTOBER 2007] *Sander Bot*
- 30 China's rarest robins: Rufous-headed Robin, Firethroat and Blackthroat *Enno B Ebels & Max Berlijn*
- 39 Dutch Birding-fonds
- 40 Naamgeving van taxa in Dutch Birding [TAXA NAMES IN DUTCH BIRDING] *Redactie Dutch Birding*
- 42 Late November 2013-late January 2014 *Arnoud B van den Berg & Marcel Haas*
- 55 November-december 2013 *Roy Slaterus, Vincent van der Spek & Martijn Renders*
- 65 Uilenjaar 2013 en vervolg: na Sperweruil ook Dwerguil en Sneeuwuilen [RARE OWLS]; Kaspische Plevier op Noord-Beveland [CASPIAN PLOVER]; Bruine Klauwier in Azewijnsche Broek [BROWN SHRIKE]; New bird species described in 2013
- 72
- Ibissnavel / Ibisbill *Ibidorhyncha struthersii*, Nangqin, Qinghai, Tibet, China, 22 juli 2013 (*Ben Dielissen*)

Sperweruil in Zwolle in winter van 2013/14

David Uit de Weerd, Hans Pohlmann & Lennaert Steen

Anne Reitsma werkt als machinist bij de Nederlandse Spoorwegen. Op dinsdagmiddag 12 november 2013 was hij ingeroosterd op het traject Zwolle-Leeuwarden. In verband met een ongunstig seinbeeld reed hij om 16:00 stapvoets langs industrieterrein Marslanden C in Zwolle, Overijssel, ter hoogte van de Faradaystraat. Enkele 10-tallen meters voor zich zag hij een vogel van het formaat Houtduif *Columba palumbus* op de rijdraad zitten. Naast de vorm vielen hem de naar voren gerichte gele ogen en de zwarte langwerpige vlakken aan de zijkant van de kop op. AR passeerde de vogel op enkele meters en kwam daarbij snel tot de conclusie dat het een Sperweruil *Surnia ulula* betrof. Via zijn broer Gerrit Reitsma werd de waarneming ingevoerd op www.waarneming.nl. De melding werd met enige sceptis ontvangen en daarom uiteindelijk op ‘on-

zeker’ gezet. Een aantal Zwolse vogelaars heeft vanaf 13 november op en rond de plek van de waarneming tevergeefs naar de vogel gezocht.

Op zondagmiddag 24 november fietste Jos Schouten nabij de Hortensiatunnel in Zwolle. Op een spoorpaal trof hij een hem onbekende vogel aan. In eerste instantie dacht hij aan een valk maar de kenmerken pasten hier toch niet op. Aangezien hij geen verrekijker en vogelboek bij zich had besloot hij om beide thuis op te halen. Bij terugkeer bleek de vogel nog aanwezig. JS bekeek hem langdurig en determineerde hem als Sperweruil. Omdat hij er niet in slaagde om een aantal bevriende vogelaars telefonisch te bereiken besloot hij de waarneming door middel van Twitter wereldkundig te maken met de tekst: ‘Sperweruil fietstunnel hortensiastraat lantarenpaal boven ijs-selallee!’. De tweet werd snel opgepikt. Jacob van

1 Sperweruil / Northern Hawk-Owl *Surnia ulula*,
Zwolle, Overijssel, late evening of 24 november 2013
(Jaap Denee)

2 Sperweruil / Northern Hawk-Owl *Surnia ulula*,
Zwolle, Overijssel, 30 november 2013
(Martin van der Schalk)

der Weele deelde de informatie vervolgens om 19:19 binnen de Overijsselse whatsapp-groep voor zeldzaamheden. Een aantal Zwolse vogelaars besloot in het donker te gaan zoeken. Rond 20:00 was het Jasper Zoeter die de Sperweruil terugvond op een spoorpaal aan de zuidzijde van de Hortensiatunnel en om 20:03 werd de aanwezigheid via Dutch Bird Alerts gemeld aan vogelend Nederland. De vogel werd door zes vogelaars gezien voordat hij rond 20:15 in noordwestelijke richting wegvloog. De aanwezige en aansnellende vogelaars besloten zich te verspreiden richting stationszone en rangeerterreinen. Hier is veel kunstlicht waardoor de kans op herontdekking groot werd geacht. Om 20:42 werd de Sperweruil inderdaad teruggevonden, ditmaal op een spoorpaal bij het BP-tankstation aan de IJsselallee, hemelsbreed c 200 m van de vindplaats van die dag. Hier liet hij zich tot 22:30 met enige tussenpozen fraai zien. Die avond kwamen uiteindelijk c 150 vogelaars op de uil af. Dit leidde tot hectische en hilarische parkeertaferelen bij het tankstation. Een aantal plaatselijke vogelaars dirigerden de toesnellende vogelaars naar de zijkanalen van het tankstation waardoor het station bereikbaar bleef voor overige automobilisten, een en ander onder toezicht van meerdere politieagenten. Zelfs de Mobiele Eenheid was kortstondig aanwezig. Na uitleg wat er aan de hand was vervolgde men zijn weg.

Op 25 november rond 06:00 werd de vogel teruggevonden langs het spoor ter hoogte van hetzelfde BP-tankstation maar was hier slechts kort ter plaatse. Rond 08:00 vond een aantal vogelaars hem terug bij de kruising van de IJsselallee en de IJttersumallee, c 750 m van het tankstation. Hij bleef hier de hele dag, tot blijdschap van minimaal 500 vogelaars. Rond 20:00 verdween hij in de nacht. Op 26 november werd hij rond 09:45 aangetroffen bij het bouwterrein van Enexis aan de Marsweg in Zwolle, c 600 m ten noordoosten van de plek van de vorige dag en direct naast de spoorlijn waar AR de uil op 12 november ontdekte. De weken daarna bleef de Sperweruil op deze plek, afwisselend in de bomen langs de Marsweg, op de spoorpalen, op de hoogspanningmasten en hekken op het Enexis-terrein of op de masten van het tegenoverliggende sportveldencomplex.

Massale toeloop en media-aandacht

Door zijn langdurige verblijf in Zwolle groeide de Sperweruil uit tot vrijwel zeker de meest bezochte, meest besproken en meest gefotografeerde zeldzame vogel in de Nederlandse twitchgeschiedenis. Minimaal 2500 vogelaars en 8000 overige

belangstellenden hebben de vogel bezocht. Alleen op www.waarneming.nl zijn al 2957 waarnemingen van de soort ingevuld, waarvan 1935 unieke waarnemers (stand op 7 januari 2014; op 18 januari was het aantal invoering gestegen naar 3106). Vogelaars uit onder andere België, Brittannië, Duitsland, Frankrijk, Italië en Zwitserland hebben de vogel bezocht en zelfs in januari trok hij dagelijks nog 10-tallen waarnemers. Naast een enorme toeloop van vogelaars en overige geïnteresseerden kreeg de Zwolse Sperweruil veel aandacht van lokale en landelijke media. Op de avond van 24 november waren RTV Oost en de NOS aanwezig voor tv-opnames. Op 25 november volgde media-aandacht van onder andere het Jeugdjournaal, RTL4, Pownews en Hart van Nederland (SBS6). Hoogtepunt vormde het primetime-optreden van (her)ontdekker JS samen met Debby Doodeman, Marc Guijt, Ronald Messemaker en David Uit de Weerd in het bekende tv-programma 'De Wereld Draait Door'. Van de schrijvende media berichtten onder meer de dagbladen AD, NRC, Parool, Spits, Telegraaf, Trouw en Volkskrant en het tijdschrift Roots over de uil. De massale toeloop van mensen zorgde op 30 november voor een kop-staartbotsing bij langrijdende en niet goed op het verkeer lettende automobilisten. Ook deze gebeurtenis leidde tot landelijke media-aandacht. Op 4 december meldde het regionale dagblad de Stentor in haar krant dat belangstellenden voor een tastbaar aandenken aan de Sperweruil (T-shirts) terecht konden bij de webshop van Dutch Birding. Op maandag 9 december 2013 besteedde het NCRV-radioprogramma 'Lunch' aandacht aan de uil. Op vrijdag 13 (...) december twitterde RTV Oost dat de Sperweruil was aangereden en overleden. De volgende dag bleek dit nieuws gelukkig onjuist. Op 26 januari 2014 was de vogel nog steeds aanwezig.

Beschrijving

De beschrijving is gebaseerd op foto's van talloze fotografen (www.birdpix.nl, www.dutchbirding.nl, www.waarneming.nl).

GROOTTE & BOUW Middelgrote uil met relatief lange en vrij smalle staart. In vlucht naar verhouding grote kop, korte en spitse vleugels en lange staart opvallend. In zit twee tenen naar voren geplaatst. Tenen met scherpe, kromme nagels.

KOP & BOVENDELEN Kop aan voorzijde wit, met bruine, zeer fijne streping op verder witte kruin; zwarte sluier (aan zijde van kop breedst); wang wit. Sluier boven oog diagonaal naar snavel lopend. Oog naar snavel toe zwart omrand. Onder snavel donkere vlek. Achterzijde van kop donkerbruin met duidelijk zichtbaar licht pa-

3 Sperweruil / Northern Hawk-Owl *Surnia ulula*, Zwolle, Overijssel, 28 november 2013
(Hans Gebuis)

4 Sperweruil / Northern Hawk-Owl *Surnia ulula*, Zwolle, Overijssel, 25 december 2013
(Jaap Denee)

5 Sperweruil / Northern Hawk-Owl *Surnia ulula*, Zwolle, Overijssel, 2 januari 2014
(Jaap Denee)

6 Sperweruil / Northern Hawk-Owl *Surnia ulula*, Zwolle, Overijssel, 20 december 2013
(Martin van der Schalk)

troon ('vals gezicht'). Mantel, rug en schouderveren donkerbruin. Schouderveren met lichtgrijze tot witte top; top grootst en meest wit op buitenvlag van buitenste schouderveren, onderbroken witte baan vormend. Patroon van witte toppen op schouderveren van achteren gezien lichte V vormend.

ONDERDELEN Op hals aan weerszijden horizontale zwarte band, onderzijde van sluier vormend. Borst en buik wit met zowel op borst als buik horizontale, donkergrijze tot bruin-grijze bandering. Tussen bandering en zwarte band op hals horizontale lichtere baan. Bandering meest dicht direct onder horizontale lichtere baan. Onderstaartdekveren ook gebandeerd. Bevedering van poot wit.

VLEUGEL Bovenvleugel overwegend donkerbruin met witte vlekjes. Tertiaals met grijswit puntje en drie zichtbare grijswitte vlekjes langs rand van buitenvlag. Grote dekveren met druppelvormige witte tot grijswitte vlek op buitenvlag, middelste en kleine dekveren egaal donkerbruin, alleen buitenste middelste dekveren met wit vlekje op buitenvlag. Armpennen donkerbruin met twee tot drie witte, naar binnenste veren toe meer grijswitte vlekjes op rand van buitenvlag en vage grijzige zoom aan top. Handpennen donkerbruin, met grijzige zoom en witte bandjes/vlekken over lengte. Ondervleugel volledig grijs-wit gebandeerd.

STAART Bovenzijde donkerbruin met smalle witte dwarsstreepjes. Onderzijde met naar staarteinde toe breder wordende vaal grijsbruine dwarsbanden. Langste (centrale) staartpen met brede witte top.

NAAKTE DELEN Iris geel. Snavel bleek hoornkleurig. Nagels zwart.

RUI & SLEET Punt van staartpennen gesleten.

GEDRAG Snelle sperwer *Accipiter*-achtige vlucht, vleugelslagen afgewisseld met korte glijvluchten. Regelmatig naar prooien op grond duikend en dikwijls succesvol. Langdurig rustend in boom, op hek, in hoogspanningsmast, in lichtmast, op spoorpaal of op rijdraad. Niet schuw en zich ogenschijnlijk niets aantrekkend van massale belangstelling. Soms in reactie op langsvliegende vogel enkele seconden paalhouding aannemend (lichtzaam volledig strekkend in verticale houding).

Determinatie, leeftijd en ondersoort

De combinatie van uilenkop met witte vlakken en zwarte omlijning, formaat, gele ogen, de lange en vrij puntige staart en de bruinzwarte horizontale strepen op de lichte borst sluiten alle uilen behalve Sperweruil uit. De vogel was een eerste-winter op basis van de volgende kenmerken: **1** brede witte punten aan de langste staartpennen (bij adult vaak afgesleten en daardoor minder opvallend); **2** difuus getekende bruine tertiaals (scherper patroon bij adult); **3** arm- en handpennen van één generatie (bij adult meer generaties arm- en handpennen zichtbaar); en **4** relatief smalle en enigszins puntige staartpennen (cf Cramp 1985, Svensson et al 2000, König et al 2008, van Duivendijk 2011).

Bij Sperweruil worden drie ondersoorten on-

derscheiden. In het West-Palearctische gebied is naast de nominaat *S u ulula* eveneens de Nearctische ondersoort *S u caparoch* vastgesteld, met – na herziening – één Brits geval (Cornwall, Engeland, maart 1830) en één geval bij de Canarische Eilanden (Gran Canaria, oktober 1924); beide exemplaren werden verzwakt gevonden aan boord van een schip dicht bij de kust (Harrop 2010, Romay & Roselaar 2013). Vergeleken met de nominaat is dit taxon donkerder gekleurd; de bovenzijde is donkerder met kleinere witte vlekken en de donkere bandering op de onderdelen is breder. Verder heeft dit taxon minder witte vlekken op de langste handpennen. De derde ondersoort is *S u tianschanica*; deze is eveneens donkerder dan de nominaat. *S u tianschanica* komt voor in Centraal-Azië tot Noord-China en Noord-Mongolië en is nooit vastgesteld in het West-Palearctische gebied. Vanwege de lichte kruin, overwegend witachtige onderdelen en lichtere kleur van de bovendelen behoorde de vogel van Zwolle tot de nominaat *S u ulula* (del Hoyo et al 1999, König et al 2008, van Duivendijk 2011).

Prooidieren

De Zwolse Sperweruil toonde zich een volleerd jager. Met duikvluchten vanaf verschillende vaak bezochte uitkijkposten wist hij zoogdieren als Mol *Talpa europaea*, Bosmuis *Apodemus sylvaticus* en Veldmuis *Microtus arvalis* te vangen (prooien gedetermineerd aan de hand van foto's). Tevens greep hij ten minste eenmaal een mannetje Merel *Turdus merula* en een Pimpelmees *Cyanistes caeruleus*.

Verspreiding en voorkomen

Sperweruil is een broedvogel van de boreale gebieden in het noorden van Europa, Azië en Noord-Amerika. De exacte herkomst van de uil is niet met zekerheid te achterhalen maar er zijn voldoende aanwijzingen voor een wilde herkomst: de vogel ving zeer frequent prooien, droeg geen ringen en had geen beschadigingen in zijn verenkleed. Dat de vogel zich op korte afstand liet benaderen is een eigenschap die de soort in de reguliere overwinteringsgebieden eveneens laat zien.

Sperweruilen zijn vaak het gehele jaar in hun broedgebieden te vinden maar in perioden met verminderde beschikbaarheid van voedsel komen zuidwaartse verplaatsingen voor, in Europa zuidelijk tot Frankrijk, Oostenrijk, Zwitserland en verschillende Balkanlanden (eg, Tischler 1907, Hagen 1957, van den Berg 1984, Mikkola 1983, Ehmsen 2004, Slack 2009). Bekende invasielijven en -winters waren bijvoorbeeld 1950/51, 1983/84 en 2005/06. In het najaar van 2013 was opnieuw een

FIGUUR 1 Sperweruilen *Surnia ulula* in Denemarken, Duitsland, Nederland en Polen in september-december 2013 / Northern Hawk-Owls *Surnia ulula* in Denmark, Germany, Poland and the Netherlands in September-December 2013 (cf www.birdlife.lt, www.clanga.com, www.club300.de, www.dofbasen.dk, www.estbirding.ee, www.estoniannature.blogspot.nl, www.ornitho.de, www.ornitofaunistika.com, www.tiira.fi)

influx zichtbaar ten zuiden en westen van de reguliere gebieden. Zo werden in de periode van augustus tot en met begin december in Finland ruim 4500 waarnemingen ingevoerd op de Finse waarnemingsite www.tiira.fi. Ter vergelijking, in 2010 werden 600 waarnemingen ingevoerd, in 2011 1400 en in 2012 815. Tot en met eind december werden in Estland 37 exemplaren ontdekt; in reguliere jaren worden er hier maximaal 10 gevonden. Opvallend was dat de aantallen in Noorwegen en Zweden ongeveer gelijk waren aan die van 2012. In Litouwen werden in december twee exemplaren gevonden (13-14e geval) en in Letland vijf, waarvan één werd beschouwd als terugkerende vogel (23-26e geval); in Wit-Rusland werd tot eind december één gevonden (vierde geval sinds 1981).

Buiten Scandinavië en de Baltische staten was de eerste waarneming op 29 september toen een vogel werd gefotografeerd op Rügen, Mecklenburg-Vorpommern, Duitsland. In oktober werden exemplaren gevonden in Denemarken (Grenen, Nordjylland; Hirtshals, Nordjylland; en Stenbjerg, Viborg), Polen (Śniadowo, Podlaskie) en Duitsland (Ostthüringen, Thüringen). Waarnemingen werden in november aangevuld met nog drie vogels in Denemarken (Store Hareskov, Sjælland; Rørvig, Sjælland; en Mølklitten, Nordjylland), twee in Polen (Pniewo, Podlaskie; en Wicie, West-Pomerania) en één in Duitsland (Gristede, Nieder-

sachsen). Deze laatste vogel bevond zich c 50 km van de grens met Nederland. In december werden er nog ten minste vier gevonden: in Denemarken (Karup, Viborg) en drie in Duitsland (Boltenhagen, Mecklenburg-Vorpommern; Celle, Niedersachsen; en Stollberg, Sachsen), waarvan twee tot in januari 2014 bleven. Figuur 1 geeft de waarnemingen in Denemarken, Duitsland, Nederland en Polen weer in de periode september-december 2013.

De vogel van Zwolle betrof de vierde Sperweruil in Nederland (cf van den Berg & Bosman 2001; www.dutchavifauna.nl). Eerdere gevallen waren op 5 oktober 1920 te Amerongen, Utrecht (verzameld; van den Berg 1984), op 2 april 1995 in Brunssum, Limburg (van der Laar & Ebels 1997), en op 30 en 31 oktober 2005 bij Westerbork, Drenthe (van Wetter et al 2006).

Dankzegging

Wij bedanken Enno Ebels en Trinus Haitjema voor hun hulp bij het tot stand komen van dit artikel.

Summary

NORTHERN HAWK-OWL AT ZWOLLE IN WINTER OF 2013/14 On 12 November 2013, a train driver on a slow-riding train discovered a Northern Hawk-Owl *Surnia ulula* at Zwolle, Overijssel, the Netherlands. The bird perched on lines of the railway track within short distance of the passing train. The news was spread but not broadly picked up and searches the next days were fruitless. The bird was rediscovered independently on 24 November; again, the news was spread and, this time, the bird was relocated by local birders after dark and it was then twitched for a few hours in the dark, when perched on railway poles. From 25 November, the bird was seen daily until at least 26 January 2014. It was remarkably confiding and attracted 1000s of birders, also from abroad, and curious visitors attracted by lots of media attention. Probably, it was the country's most-visited vagrant ever. It was identified as nominate *S u ulula* from Scandinavia and northern Asia and aged as a first-winter. It hunted actively and successfully, mostly on mice, also by day, and prey identified from photographs included European Mole *Talpa europaea*, Wood Mouse *Apodemus sylvaticus*, Common Vole *Microtus arvalis*, Common Blackbird *Turdus merula* and European Blue Tit *Cyanistes caeruleus*.

This was the fourth record for the Netherlands, after birds in October 1920 (collected), April 1995 and October 2005. It was part of an influx from Scandinavia and/or Russia that brought higher-than-average numbers to Finland, Denmark and the Baltic states, as well as three birds to Poland and at least six to Germany, some as far south as Thüringen and Sachsen.

Verwijzingen

van den Berg, A B 1984. Invasie van Sperweruilen in westelijk Europa in herfst van 1983. *Dutch Birding* 6: 23-25.

7 Sperweruil / Northern Hawk-Owl *Surnia ulula*, Zwolle, Overijssel, 12 januari 2014 (Herman Bouwman)
8 Sperweruil / Northern Hawk-Owl *Surnia ulula*, Zwolle, Overijssel, 31 december 2013 (Sam Woods) 9 Sperweruil
/ Northern Hawk-Owl *Surnia ulula*, Zwolle, Overijssel, 6 januari 2014 (Jaap Denee)

10 Sperweruil / Northern Hawk-Owl *Surnia ulula*, Zwolle, Overijssel, 18 januari 2014 (Rob Olivier)

- van den Berg, A B & Bosman, C A W 2001. Zeldzame vogels van Nederland – Rare birds of the Netherlands. Avifauna van Nederland 1. Tweede druk. Haarlem.
- Cramp, S (redactie) 1985. The birds of the Western Palearctic 4. Oxford.
- van Duivendijk, N 2011. Advanced bird ID handbook – the Western Palearctic. London.
- Ehmsen, E 2004. The large Hawk Owl irruption of 1983-1984 – the Danish perspective. Dansk Ornithol Foren Tidsskr 98: 1-6.
- Hagen, Y 1957. The irruption of Hawk-Owls (*Surnia ulula* (L.)) in Fennoscandia 1950-51. With some remarks on recent micro-rodent cycles. Sterna 2 (24): 3-22.
- Harrop, A H J 2010. Records of Hawk Owls in Britain. Br Birds 103: 276-283.
- del Hoyo, J, Elliott, A & Sargatal, J (redactie) 1999. Handbook of the birds of the world 5. Barcelona.
- König, C, Weick, F & Becking, J-H 2008. Owls of the world. Tweede editie. London.
- van der Laar, H & Ebels, E B 1997. Sperweruil in Brunssum in april 1995. Dutch Birding 19: 12-14.
- Mikkola, H 1983. Owls of Europe. Calton.
- Romay, C D & Roselaar, C S 2013. American Hawk-Owl caught off Las Palmas, Gran Canaria, Canary Islands, in October 1924. Dutch Birding 35: 1-6.
- Slack, R 2009. Rare birds where and when. An analysis of status & distribution in Britain and Ireland. 1: sandgrouse to New World orioles. York.
- Svensson, L, Grant, P J, Mullarney, K & Zetterström, D 2000. ANWB vogelgids van Europa. Den Haag.
- Tischler, F 1907. Zum Zuge der Sperbereule (*Surnia ulula* (L.)). Ornithol Monatsber 15: 57-72.
- van Wetter, P, Alblas, E J & Ottens, G 2006. Sperweruil bij Westerbork in oktober 2005. Dutch Birding 28: 292-296.

David Uit de Weerd, Marterveld 47, 8017 ME Zwolle, Nederland (daviduitdeweerd@hotmail.com)

Hans Pohlmann, Boerhaar 47, 8131 SV Wijhe, Nederland (hanspohlmann@gmail.com)

Lennaert Steen, Vrouwenlaan 153, 8017 HW Zwolle, Nederland (lennaertsteen@gmail.com)

Former breeding of Eurasian Golden Plover, Dunlin and Wood Sandpiper in Limburg and Noord-Brabant, the Netherlands

Justin J F Jansen

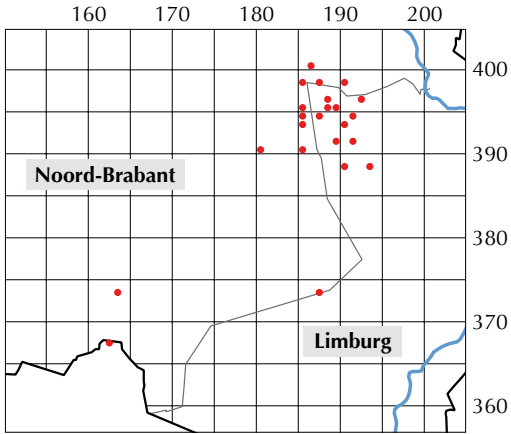
Little is known about the former breeding of Eurasian Golden Plover *Pluvialis apricaria*, Dunlin *Calidris alpina* and Wood Sandpiper *Tringa glareola* in the Peel, a region of peat bogs and heathlands in the border area of the provinces of Limburg and Noord-Brabant in the south-east of the Netherlands. Although long regarded as rare breeding species in this region (Hens 1926, 1965, van Erve et al 1967, van Noorden 1997, Theunissen 2005, Hustings et al 2006), the evidence relating to their breeding history has not been thoroughly investigated. A large amount of data has been neglected because specimens and records are scattered over various British collections. Only limited

historical information on birds from the Peel region has been published (Hewitson 1833, Bridger 1855, Seebohm 1876, Clarke 1880, Wolley & Newton 1902, Dresser 1905-1910, van Pelt Lechner 1917, Jansen & Vlek 2010, Jansen 2012, 2013). Furthermore, owing to their breeding habits and habitats in the Peel and adjacent areas, the species discussed here were not easy to detect in the field.

Here, I describe the data found while scrutinizing literature, manuscripts and correspondence and from collections. Museums visited and consulted are: Booth Museum of Natural History, Brighton, England (BMNH); Manchester Museum,

11 Eurasian Golden Plover / Goudplevier *Pluvialis apricaria*, adult on nest, Westerbeek, Noord-Brabant, 10 May 1919 (Adolphe Burdet)

FIGUUR 1 Distribution of breeding records of Eurasian Golden Plover *Pluvialis apricaria* in border area of Limburg and Noord-Brabant, Netherlands, plotted in 1x1 km squares / verspreiding van broedgevallen van Goudplevier *Pluvialis apricaria* in grensgebied van Limburg en Noord-Brabant geplot in 1x1 km-atlasblokken

12 Eurasian Golden Plover / Goudplevier *Pluvialis apricaria apricaria*, hatchling (collected at Nieuwe Weg, Westerbeek, Noord-Brabant, Netherlands, on 9 May 1928), Naturalis Biodiversity Center, Leiden, Netherlands, 11 February 2013 (Justin J F Jansen)

University of Manchester, Manchester, England (MMUM); Natuurmuseum Brabant, Tilburg, the Netherlands (NBNM); Naturalis Biodiversity Center, Leiden, the Netherlands (Naturalis; containing the collections of former Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden, and former Zoologisch Museum Amsterdam, Amsterdam, the Netherlands); Natuurmuseum Fryslân, Leeuwarden, the Netherlands (NMF); Amgueddfa Cymru – National Museum Wales, Cardiff, Wales (NMW); Natural History Museum (former British Museum of Natural History), Tring, England (NHM); and University Museum of Zoology Cambridge, Cambridge, England (UMZC).

Eurasian Golden Plover

The 82 entries (appendix 1 and figure 1) of breeding records in the Limburg/Noord-Brabant region represent the largest number of clutches collected in the Netherlands (100+). Of these, the exact number of eggs is known from 51 clutches, the exact date is known from 44 clutches and the month is known from four more. Clutches with exact dates were collected in March (two), the first half of April (six), the second half of April (12), the first half of May (16), the second half of May (six) and the first half of June (two).

The earliest date in the year on which a clutch was collected was 24 March (two eggs), while the latest was 11 June (four eggs). Of 60 clutches, nine (15%) comprised one egg, 15 (25%) comprised

two, eight (14%) comprised three and 28 (46%) comprised four (average of 2.9 eggs per clutch). If we only regard the three- and four-egg clutches as full clutches (n=36), we find that 22% comprised three eggs and 78% comprised four (average of 3.8 eggs per clutch), which accords with Glutz von Blotzheim et al (1975) (average of 3.8 eggs per clutch, n=23 clutches from the Netherlands). Hatchlings were found four times, on 10 May 1922, 9 May 1928, 24 May 1921 (two nests with young) and a single hatchling was collected on 29 June 1861 (collection Naturalis) (Schlegel 1865).

A notebook of F H P van Baar covering the period 1902-33 records that he found 23 nests over the course of 258 days visiting the Peel region in March-June during 1902-33 (van Baar 1902-1933). However, descriptions in letters and museum evidence show that van Baar found 25 more nests in that period, which he surprisingly did not mention in his notebook (Hens 1926, Jansen 2010). Also remarkable is that while Hens (1926) mentions 12 pairs of plovers from the Vredepeel, van Baar did not record finding a single bird despite visiting the Peel region (although not Vredepeel specifically) four times that same year (van Baar 1902-33). Clearly, more Eurasian Golden Plovers were present than nests found; however these were not noted.

The species disappeared from the Valkenswaard area, Noord-Brabant, around 1875. H Seebohm failed to find the species in 1876 (Seebohm 1876),

as did W E Clarke (Clarke 1880), while Snouckaert van Schauburg (1906) mentions that in 'the last 20 years the species did not breed in the Valkenswaard area'. De Haan (1924) remarked in an interview with K Mollen that the species 'had bred in the region, last one collected was 25 years ago'. Although H M Labouchere mentions (in Dresser 1881) that breeding still occurred at that time in the moors in the eastern part of the Netherlands, the 1898 clutch in the former Hellebrekers collection was probably from the last breeding pair in the Valkenswaard area.

Elsewhere in the Netherlands, breeding Eurasian Golden Plovers have also been found in the provinces of Drenthe and Friesland (van der Ploeg et al 1977, van Dijk & van Os 1982). At Naturalis, four clutches are kept from Friesland, from 19 April 1905 (two clutches with no specific location), 1 May 1905 (Friesland, unspecified location) and 19 April 1937 (Fochtelloo). Also one undated egg from 1916 from Hooghalen, Drenthe, is held here. The last breeding for Noord-Brabant (and the Netherlands) concerned a female found in June 1974 at Budel with four eggs (Scharringa 1974). This record, however, is not documented with photographs.

The probable causes of the disappearance of Eurasian Golden Plover as a breeding bird in the Netherlands are discussed by van Noorden (1997).

Dunlin

While known from Wolley & Newton (1902) as a breeding bird from the vicinity of Valkenswaard, information (based on five clutches recorded by these authors (which are all in UMZC)) has only partially found its way into the literature (eg, van Pelt Lechner 1917). However, 17 additional clutches that have so far been overlooked are documented here for the first time. It is likely that all clutches were collected due to the efforts of the commercial egg collector P Jaspers and to a lesser extent, the master falconer A Bots (van Oorschot 1974, Jansen & Vlek 2010).

All 21 clutches (appendix 1) were collected in the vicinities of Heeze, Noord-Brabant, and near-by Valkenswaard (c 25 m above sea level). Clutches documented with date and location of collection (n=11) were collected in April (one), in the first half of May (seven), in the second half of May (one) and in June (two). A clutch of five eggs from 1 June 1856 is notable for its large size. Six-egg clutches are very rare (Cramp & Simmons 1983), therefore two six-egg clutches are considered to represent (at least) four clutches of three eggs each.

The earliest date in the year on which a clutch

was collected was 30 April (one egg), while the latest was 3 June (one egg). Of 21 clutches, three (14%) comprised one egg, five (24%) comprised two, nine (43%) comprised three, three (14%) comprised four and one (5%) comprised five (average of 2.6 eggs per clutch). If we only regard the three-, four- and five-egg clutches as full clutches (n=13), we find that 69% comprised three eggs, 23% comprised four and 8% comprised five (average of 3.1 eggs per clutch).

The last collected clutch dates from May 1861 (now at NHM) and the last collected bird is an adult female dating from 29 April 1861 (now at Naturalis), and the species probably became extinct here as a breeding bird soon after. In subsequent years (1861-63), despite various requests by Herman Schlegel to collect eggs of Dunlin (unpublished data, correspondence in archives of Naturalis), no eggs were collected. H Seebohm, C B Wharton and H M Labouchere, all of whom collected extensively between 9 May and 2 June 1876, were also unable to collect a single Dunlin (Seebohm 1876), nor did William Eagle Clarke between 6 and 19 May 1879 (Clarke 1880). Moreover, K Mollen did not record a single bird between 1877 and 1924 (de Haan 1924).

Collecting primarily took place in the vicinity of Valkenswaard in the Turfbergsche Heide, Groote Heide and Neder Heide, an area measuring c 2600 hectares, of which only a small part was

13 Dunlin / Bonte Strandloper *Calidris alpina schinzii*, clutch (collected at Valkenswaard, Noord-Brabant, on 3 May 1858), Natural History Museum, Tring, England, 15 January 2014 (Justin J F Jansen). Joseph Baker purchased this clutch from Adriaan Bots and Petrus Jaspers, the latter employing local people in finding eggs of rare birds. Baker sold these eggs to Frederic du Cane Godman and Osbert Salvin, who on their turn bequeathed the collection to the NHM.

14 Wood Sandpipers / Bosruiters *Tringa glareola*, four birds (collected at Valkenswaard, Noord-Brabant, in July 1861), Naturalis Biodiversity Center, Leiden, Netherlands, 11 February 2013 (Justin J F Jansen). Collected by local people employed by Adriaan Mollen and Jan Jaspers, who sold these birds to Hermann Schlegel in Leiden, on the latter's request. Two different age classes are displayed here, originating from two clutches. The older birds are possibly just capable of flying (30 days old), the younger birds are c 10 days of age.

accessible. Therefore, in 1860, when six clutches were collected, the most recorded for any year, there would have been a density of at least one pair per 400 hectares in the Valkenswaard area. This makes one wonder how many pairs would have been present in the 130 000 hectare sized Peel region, as well as similar areas in Belgium and Germany.

Dunlin has been known to breed in the Netherlands in a very small number (Bijlsma et al 2001). At Naturalis, 22 clutches are kept from the province of Friesland from 1903-36. Most of these clutches were also collected at inland locations (at *Cirsio dissecti-Molinietum* meadows). Also three clutches from Texel, Noord-Holland (from 26 June 1902, 6 May 1903 and an undated egg)

and two eggs from Zalk, Overijssel (from 12 May 1942 and 7 May 1947 (two eggs)), are contained in Naturalis. At NMF, one clutch of four eggs is present, collected at Sloten, Friesland, on 28 April 1914 (reg no 1980.00572).

Although briefly mentioned in Schlegel (1864), Hellebrekers (1943), van Erve et al (1967), Glutz et al (1975) and Cramp & Simmons (1983), this appears to be the first full description of the southernmost breeding of Dunlin in mainland Europe.

Wood Sandpiper

According to van Erve et al (1967) and Hastings et al (2006), only 17 clutches from Noord-Brabant and two clutches from Limburg are known. However, 77 eggs from 32 clutches and young

15 Wood Sandpipers / Bosruiters *Tringa glareola*, five hatchlings (collected at Valkenswaard, Noord-Brabant, on 31 May 1861, 14 June 1861 (two) and June 1863 (two)), Naturalis Biodiversity Center, Leiden, Netherlands, 11 February 2013 (Justin J F Jansen). Collected by local people employed by A Bots and P Jaspers, who sold these birds to Hermann Schlegel in Leiden, on the latter's request. The same men also sold eggs to various English collectors in subsequent periods.

from five nests are preserved in various museums, with an additional clutch, comprising an unknown number of eggs, mentioned in the Merckelbach notebook (see below). Comprehensive data are known from 17 clutches. The earliest date in the year on which a clutch was collected was 11 May, while the latest was in July. Clutches were found in the first half of May (five), the second half of May (eight), the first half of June (three) and the second half of June (one). Young were collected as early as 31 May (indicating that egg laying occurred around 6 May, based on an incubation period of 22-23 days; Cramp & Simmons 1983). This accords with the clutch of four eggs found on 11 May (laying interval 1-2 days; Cramp & Simmons 1983).

Hewitson (1833) mentioned that the species was abundant based on the testimony of J Hoy, who reportedly obtained a nest with four eggs at Valkenswaard. This record has however not been

included in appendix 1, as the exact date of collection is unknown. Four nests mentioned in Clarke (1880), all found in May 1879 at Valkenswaard (but not collected), have also been excluded, as data are lacking on clutch size. A male and female (most likely a breeding pair) collected on 13 June 1863 at Valkenswaard (now at Naturalis) have also been disregarded, as it cannot be excluded that these were migrants.

The last record of the species in the Peel region is of a specimen collected on 2 June 1912 by van Baar. Oddly, however, although Merckelbach mentioned this specimen in 1919 (in an interview with Hens recorded in a notebook formerly in the Merckelbach collection; Jansen 2010), van Baar did not record it in his 1902-33 notebook (van Baar 1902-1933).

Of 32 clutches, 10 (31%) comprised one egg, six (19%) comprised two, nine (28%) comprised three (including a six-egg clutch from 1855, which

most likely consists of two three-egg clutches), and seven (22%) comprised four (average of 2.4 eggs per clutch). If we only regard the three- and four-egg clutches as full clutches ($n=16$), we find that 56% comprised three eggs and 44% comprised four (average of 3.4 eggs per clutch). Possibly the three-egg clutches were all incomplete, and therefore not suitable for analysis. Hatchlings were found five times, on 31 May 1861, June 1861 (two), 10 June 1861, 14 June 1861 (two) and 1 July 1861 (four, from two nests) (all at Naturalis) (Schlegel 1864).

Collecting primarily took place in the vicinity of Valkenswaard in the Turfbergsche Heide, Groote Heide and Neder Heide, an area measuring c 2600 hectares, of which only a small part was accessible. Therefore, in 1855, when five clutches were collected, the most recorded for any year, there would have been a density of at least one pair per 520 hectares in the Valkenswaard area. Extrapolation of this figure to the Peel region, an area of over 130 000 hectares, indicates that possibly as many as 250 pairs nested each year in the Peel and its surroundings. Regions with similar breeding habitats and densities would have been found in other parts of the Netherlands, as well as in Belgium and Germany.

Elsewhere in the Netherlands, breeding Wood Sandpipers have also been found in Drenthe and Friesland (van der Ploeg et al 1976, van Dijk & van Os 1982). At Naturalis, five clutches are kept from Friesland, from 23 April 1903 (two clutches, one from Eernewoude and another from an unspecified location in Friesland), 22 April 1907 (Wartena), 25 April 1907 (Eernewoude) and 27 April 1907 (Friesland, unspecified location), and one from Drenthe from 1 May 1936 (Meppen near Coevorden; four eggs). The most recent breeding record for the Netherlands was at Akerdijkse Plassen, Zuid-Holland, in May-July 2004 (Teunissen 2005). This pair had one young although this was not documented with photographs.

Acknowledgements

I thank Boena van Noorden and Ruud Vlek for help in localizing some archive material and Kees Roselaar for cataloging the egg collection at Naturalis. The data gathered were collected while working in museums, and I am grateful for the support and help from Jeremy Adams (Booth Museum), Michael Brooke (Cambridge), Henry McGhie (MMUM), Steven van der Mije (Naturalis), Mark Adams, Hein van Grouw, Katrina van Grouw, Robert Prŷs-Jones and Douglas Russell

(NHM), Peter Koomen (NMF), Peter Howlett (NMW) and Cecile van der Wiel (Natuurmuseum Brabant). Bob McGowan (National Museum Scotland) responded on a request on the whereabouts of W E Clarke's specimens. Rick Roe made important and useful suggestions that greatly improved the manuscript.

Samenvatting

VOORMALIG BROEDEN VAN GOUDPLEVIER, BONTE STRANDLOPER EN BOSRUITER IN LIMBURG EN NOORD-BRABANT Diverse legfels van voormalige Nederlandse broedvogels zijn geconserveerd in diverse musea in voornamelijk Engeland en Nederland. In dit artikel is deze bron van kennis gecombineerd met informatie uit diverse dagboeken, brieven en publicaties. Het broeden van Goudplevier *Pluvialis apricaria*, Bonte Strandloper *Calidris alpina* en Bosruiter *Tringa glareola* is gedocumenteerd voor het grensgebied van Limburg en Noord-Brabant. Dit bevat het Peelgebied samen met aangrenzende heidegebieden en gelijkwaardige habitats. Zo werden meer dan 100 legfels van Goudplevieren gevonden tussen 1845 en 1930 (cf appendix 1). Na deze periode werd in 1974 een nest gevonden bij Budel, Noord-Brabant. Er werden 21 nesten van Bonte Strandloper gevonden in de periode 1851-1860 in de omgeving van Valkenswaard, Noord-Brabant; hierna ondanks de activiteiten van diverse verzamelaars niet meer. Van Bosruiter werden 32 legfels verzameld en uit vijf nesten werden jongen verzameld in de periode 1848-1880. De aantallen van deze drie broedvogelsoorten geven een indicatie over de biodiversiteit van het Peelgebied in de tijd dat het nog uitgestrekt en onbebouwd was (appendix 1). Ook geven deze gegevens een idee over wat er mogelijk in soortgelijke landschappen elders in Nederland, België en Duitsland aan broedende steltlopers voorkwam.

References

- van Baar, F H P 1902-1933. Aantekeningen van eivervonden in de Peel. Ongepubliceerd manuscript in familiebezit.
- van Baar, F H P 1919. Ongepubliceerde brief aan J Drijver (ongedateerd). Archief Natuurmonumenten, Stadsarchief Amsterdam (GAA 999 inventaris-nrs 2164 en 2279).
- van Baar, F H P 1920. Agenda van het jaar 1920 (met aantekeningen uit de natuur). Ongepubliceerd manuscript in familiebezit.
- van Baar, F H P 1921. Ongepubliceerde brief aan J Drijver, dd 31 May 1921. Archief Natuurmonumenten, Stadsarchief Amsterdam (GAA 999 inventaris-nr 2279).
- Bijlsma, R G, Hustings, F & Camphuysen, C J 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland – Common and scarce birds of the Netherlands. Avifauna van Nederland 2. Haarlem.
- Bridger, W 1855. Notes from a bird-nesting expedition to the south of Holland. Naturalist V: 271-272.
- Clarke, W E 1880. Dutch Brabant notes on birds observed in Dutch Brabant. The Naturalist 5: 90-92 &

- 99-107.
- Cramp, S & Simmons, K E L (editors) 1983. The birds of the Western Palearctic 3. Oxford.
- van Dijk, A J & van Os B L J 1982. Vogels van Drenthe. Assen.
- Dresser, H E 1881. A history of the birds of Europe 7. London.
- Dresser, H E 1905-1910. Eggs of the birds of Europe. London.
- van Erve, F J H, Moller Pillot, H K M, Wittgen, A B L M, Braaksma, S, Knippenberg, W H T & Langenhoff, V F M 1967. Avifauna van Noord-Brabant. Assen.
- Eykman, C, Hens, P A, van Heurn, F C, ten Kate, C G B, van Marle, J G, van der Meer, G, Tekke, M J & de Vries, T G 1949. De Nederlandsche vogels 3. Wageningen.
- Godman, F D & Salvin, O c 1855-c 1881. The Godman and Salvin collection of eggs. Unpublished manuscript at Natural History Museum Tring (TRING EGG MSS GODMAN).
- Glutz von Blotzheim, U N, Bauer, K M & Bezzel, E (editors) 1975. Handbuch der Vögel Mitteleuropas 6. Wiesbaden.
- de Haan, J 1924. Avifauna van Valkenswaard. Bewerkt naar gegevens van K Th Mollen, augustus 1924. Ongepubliceerd manuscript in Gemeentearchief Weert (nr. 13337 no.7).
- Hellebrekers, W P J 1943. Vermeldenswaardige legsels in het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden. Limosa 16: 101-112.
- Hewitson, W C 1833. British oology, being illustrations of the eggs of British birds 2. London.
- Hens, P A 1926. Avifauna der Nederlandsche provincie Limburg benevens eene vergelijking met die der aangrenzende gebieden. Maastricht.
- Hens, P A 1965. Avifauna van de Nederlandse provincie Limburg benevens een vergelijking met die der aangrenzende gebieden. Tweede herziene druk. Maastricht.
- Hellebrekers, W Ph J 1943. Vermeldenswaardige legsels in het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden. Limosa 16: 101-113.
- Hustings, F, van der Coelen, J, van Noorden, B, Schols, R & Voskamp, P 2006. Avifauna van Limburg. Maastricht.
- Jansen, J 2010. Een bijzondere collectie voegeleieren uit Limburg (coll. M.A.L.H. Merckelbach). Limburgse Vogels 20: 89-90.
- Jansen, J 2011. De vogelverzameling van Pastoor Beckers. Limburgse Vogels 21: 83-87.
- Jansen, J J F J 2012. William Bridger (1832-1870), collector of birds eggs in Australia and The Netherlands. Archives of natural history 39: 174-176.
- Jansen, J J F J 2013. Kleinst Waterhoen in Nederland: voorkomen en herziening van gevallen in 1800-2006. Dutch Birding 35: 311-332.
- Jansen, J J F J & Vlek, R J J 2010. Joseph Baker, een Engelse vogelverzamelaar in Nederland in het midden van de negentiende eeuw. Limosa 83: 176-181.
- van Noorden, B 1997. Waarom verdween de Goudplevier *Pluvialis apricaria* als broedvogel uit Nederland? Limosa 70: 89-96.
- Oates, E W 1902. Catalogue of the collection of birds' eggs in the British Museum (Natural History). London.
- van Oorschot, J M P 1974. Vorstelijke vliegers en Valkenswaardse valkeniers sedert de zeventiende eeuw. Tilburg.
- van Overbeek de Meijer, G A W 1922. Een merkwaardig legsel van de Goudplevier (*Charadrius apricarius* L.). Ardea 11: 151-152.
- van Pelt Lechner, A A 1917. Overzicht der specimina in 'Ootheca Wolleyana' als uit Nederland afkomstig vermeld staande. Ardea 6: 21-31.
- van der Ploeg, D T E, de Jong, W, Swart, M J, de Vries, J A, Westhof, J H P, Witteveen, A G & van der Veen, B 1976, 1977. Vogels in Friesland I; II. Leeuwarden.
- Scharringa, C J G 1976. Broedgeval van de Goudplevier, *Pluvialis apricaria apricaria*, in Brabant. Limosa 49: 109-110.
- Seebohm, H 1876. Journal of an ornithological trip to Holland 1876. Unpublished manuscript at University of Cambridge: Department of Manuscripts (M.S.Add. 4472).
- Sealy, A F 1856. A systematic catalogue of a collection of the eggs of the British birds. Unpublished at the University of Cambridge: Museum of Zoology (GB 433 Sealy).
- Schlegel, H 1864. Museum d'histoire naturelle des Pays-Bas. Revue méthodique et critique des collections déposées dans cet établissement. Tome V. Monographie 27. Leiden.
- Schlegel, H 1865. Museum d'histoire naturelle des Pays-Bas. Revue méthodique et critique des collections déposées dans cet établissement. Tome IV. Monographie 29. Leiden.
- Snouckaert van Schauburg, R C E G J 1906. Ornithologie van Nederland. Waarnemingen van 1 Mei 1905 tot en met 30 April 1906. Nederlandsche Ornithologische Vereeniging Verslagen & Mededeelingen 3: 25-41.
- Teunissen, B 2005. Na bijna 70 jaar weer broedende Bosruiters in Nederland. Limosa 78: 103-106.
- Wolley, J & Newton, A 1902. Ootheca Wolleyana: an illustrated catalogue of the collection of birds' eggs, begun by the late John Wolley, Jun., M.A., F.Z.S., and continued with additions by the editor Alfred Newton. London.

APPENDIX 1 Breeding records of Eurasian Golden Plover *Pluvialis apricaria*, Dunlin *Calidris alpina* and Wood Sandpiper *Tringa glareola* in border area of Dutch provinces of Limburg (LI) and Noord-Brabant (NB); ±: locations by estimation / broedplevier *Pluvialis apricaria*, Bonte Strandloper *Calidris alpina* en Bosruiter *Tringa glareola* in grensgebied van Limburg (LI) en Noord-Brabant (NB); ±: locaties bij benadering

Date	Site	Province	Eggs	Hatchlings	Ex-collection or collector	Museum	Notes	Reference
Eurasian Golden Plover <i>Pluvialis apricaria</i>								
<1845	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		R Reynolds	UMZC	location fixed by author	Wolley & Newton 1902
1848	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		E C Newcome	UMZC	location fixed by author	Wolley & Newton 1902
1851	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		A Bots	UMZC		Wolley & Newton 1902
1855	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	3		A F Sealy	UMZC	sold by local merchants A Bots & P Jaspers collected by J Baker, mentioned Oldiker,	Sealy 1856
1856	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	7		A F Sealy	UMZC	most likely at Valkenswaard (Jansen & Vlek, 2010)	Sealy 1856
2 June 1856	± Kluiszandijk, Achelse Kluis	Belgium	2		O Salvin & F D Godman	NHM	sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker, location fixed by author	Godman & Salvin c 1855-c 1881; p 182; Oates 1902
May 1860	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	4		P S Godman	Booth	reg no BC 435777-80, sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker, date and location fixed by author	
May 1861	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		P S Godman	Booth	reg no BC 435776, sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker, date and location fixed by author	
29 June 1861	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2	1	J Jaspers	Naturalis	reg no BC 435781-82, sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker, date and location fixed by author	Schlegel 1865
May 1862	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		P S Godman	Booth		
May 1863	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		J Jaspers	Naturalis		
June 1863	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		J Jaspers	Naturalis		Hellebrekers 1943
June 1863	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		J Jaspers	Naturalis		Hellebrekers 1943
June 1863	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	3		J Jaspers	Naturalis		Hellebrekers 1943
15 May 1876	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1				one pair with a young	Seeböhm 1876
May 1880	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	?		W E Clarke		one pair; all material from W E Clarke has vanished from Leeds Museum due to bombing in World War II	Clarke 1880
21 June 1899	± omgeving Weert	LI	?				juvenile collected, ex-collection H J N Beckers	Jansen 2011
20 April 1902	± Ripsseweg, Vredepeel	LI	?				three pairs breeding	van Baar 1902-1933
11 May 1902	± Ripsseweg, Vredepeel	LI	?				three pairs breeding (brooded eggs)	van Baar 1902-1933
31 March 1905	± omgeving Ysselstein	LI	4		A A Van Heurn	Naturalis	one egg in Naturalis, reg no RMINH.AVES 4197, date fixed by author	
2 April 1905	± Hazenhuisedijk, Miltheeze	NB	7				from two nests three and four young fledged (one egg unhatched)	van Baar 1919
16 April 1905	± Ripsseweg, Vredepeel	LI	2					van Baar 1902-1933
>1910	± omgeving Ysselstein	LI	4		L Coomans de Ruiter	Naturalis	eggs from three clutches, reg no RMINH.AVES 69255 date fixed by author	
8 May 1910	De fael tussen Venray - Oploo - Bakel - Miltheeze	LI/NB	?		M A L H Merckelbach		exact number from this batch is unknown	Hens 1926, Jansen 2010
25 May 1911	± Jodenpeeldreef, De Rips	NB	8		M A L H Merckelbach		one nest with clean eggs (four), other nest contained four 'dirty' eggs	van Baar 1902-1933, Hens 1926, Jansen 2010
1 May 1912	± Jodenpeeldreef, De Rips	NB	?		M A L H Merckelbach		exact number from this batch is unknown, no number of nests mentioned	van Baar 1902-1933, Hens 1926, Jansen 2010
24 March 1913	± Hazenhuisedijk, Miltheeze	NB	2				location fixed by author	van Baar 1902-1933
15 May 1915	± Testrik, Merselo	LI	4				brooded eggs	van Baar 1902-1933
1 May 1916	± omgeving Ysselstein	LI	1		J Homeyer			Hens 1926
15 May 1916	± Hazenhuisedijk, De Rips	NB	4					van Baar 1902-1933
30 May 1916	± omgeving Ysselstein	LI	4		F E M De Roy van Zuidwijn	Naturalis	reg no RMINH.AVES 83946	
3 May 1917	± Blaarpeelweg, De Rips	NB	4					van Baar 1902-1933
7 May 1917	± Blaarpeelweg, De Rips	NB	3					van Baar 1902-1933
15 May 1917	± Blaarpeelweg, De Rips	NB	1					van Baar 1902-1933

Former breeding of Eurasian Golden Plover, Dunlin and Wood Sandpiper in Limburg and Noord-Brabant

Date	Site	Province	Eggs	Hatchlings	Ex-collection or collector	Museum	Notes	Reference
Eurasian Golden Plover <i>Pluvialis apricaria</i> (continued)								
30 May 1917	± omgeving Ysselsteyn	LI	4		F H P Van Baar	Naturalis	reg no RMNH.AVES 4151	Hens 1926, Heilbrekers 1943
14 April 1918	± Rozendaal, Merselo	LI	4		collected			van Baar 1902-1933
15 April 1918	Limburgs deel van de Peel	LI	4					van Baar 1902-1933
17 April 1918	± Vredepeel	LI	3					Hens 1926
17 April 1918	± Peelkanaalweg, Oploo	NB	3		T G de Vries	Naturalis	reg no RMNH.AVES 17374	van Baar 1902-1933
22 April 1918	± Kuulenberg, Vredepeel	LI	4					van Baar 1902-1933
9 May 1918	± Ossendijk, Merselo	LI	3					van Baar 1902-1933
12 May 1918	± Ossendijk, Merselo	LI	4				with A B Wigmans	van Baar 1902-1933
18 May 1918	± Peelkanaalweg, Oploo	NB	4		T G de Vries	Naturalis	reg no RMNH.AVES 17373	Hens 1926
11 April 1919	De Peel tussen Venray - Oploo - Bakel - Milheeze	LI/NB	8				two clutches heavily brooded; not collected by T G de Vries	Hens 1926
3 May 1919	± Nieuwe Weg, Westerbeek	NB	?					van Baar 1902-1933
10 May 1919	± Nieuwe Weg, Westerbeek	NB	2				two eggs stepped on	van Baar 1919
10 May 1919	± Nieuwe Weg, Westerbeek	NB	3				photographed by A Burdet, brooded eggs, three young fledged in later days	van Baar 1902-1933, van Baar 1919, Blijisma et al 2001 (photograph)
10 May 1919	± Nieuwe Weg, Westerbeek	NB	4				also photographed by A Burdet	van Baar 1919, Hustings et al 2006 (photograph)
9 April 1920	± Vredepeel	LI	4					van Baar 1920
10 April 1920	± omgeving Ysselsteyn	LI	4		T G de Vries	Naturalis	reg no RMNH.AVES 17375	Hens 1926, Eykman et al 1949
18 April 1920	± Vredepeel	LI	4				photographed by A Burdet, same as 9 April	van Baar 1902-1933
April or May 1921	± Twistweg, Vredepeel	LI	?				one clutch according to map in letter	van Baar 1921, Hustings et al 2006 (map)
April or May 1921	± Oude Kerkbaan, Milheeze	LI	?				one clutch according to map in letter	van Baar 1921, Hustings et al 2006 (map)
April or May 1921	± Ringweg, Ysselsteyn	LI	?				one clutch according to map in letter	van Baar 1921, Hustings et al 2006 (map)
April or May 1921	± Jaegerhofweg, Vaalen	LI	?				one clutch according to map in letter	van Baar 1921, Hustings et al 2006 (map)
April or May 1921	± Vlaakdijk, Westerbeek	NB	?				one clutch according to map in letter	van Baar 1921, Hustings et al 2006 (map)
April or May 1921	± Rietdreef, Overloon	NB	?				one clutch according to map in letter	van Baar 1921, Hustings et al 2006 (map)
April or May 1921	± Kamphoefweg, Overloon	NB	?				one clutch according to map in letter	van Baar 1921, Hustings et al 2006 (map)
April or May 1921	± Hazenhuisedijk, Milheeze	NB	2				two eggs vanished, unknown what happened	van Baar 1921, Hustings et al 2006 (map)
6 April 1921	± Kempkesweg, Ysselsteyn	LI	?				nest not found	van Baar 1902-1933
24 April 1921	± Kuulenberg, Vredepeel	LI	2				brooded eggs, nest with two burned eggs was 30 m away	van Baar 1902-1933
24 April 1921	± Kuulenberg, Vredepeel	LI	?				fledged young	van Baar 1902-1933
24 May 1921	± Nieuwe Weg, Westerbeek	NB	?				two nests	van Baar 1902-1933
10 May 1922	± Nieuwe Weg, Westerbeek	NB	2				one nest with eggs, one fledged nest	van Baar 1902-1933
10 May 1922	± Kuulenberg, Vredepeel	LI	?				pair with young	van Baar 1902-1933
14 May 1922	± omgeving Ysselsteyn	LI	1		G A W van Overbeek de Meyer	Naturalis	two nests (from one nest a single egg) and pair with just fledged young	van Overbeek de Meijer 1922, Hens 1926
14 May 1922	± omgeving Ysselsteyn	LI	2		T G de Vries	Naturalis	reg no RMNH.AVES 17372	Hens 1926
17 May 1922	± Meijelweg, Meijel	LI	2		C J Neijssel	Naturalis	location fixed by author, reg no ZMA.AVES 50963	Hens 1926
1923	± omgeving Bakel	NB	?				four pairs (van Baar in litt to Hens)	Hens 1926
1923	± Hazenhuisedijk, Milheeze	NB	?				two pairs (van Baar in litt to Hens)	Hens 1926

Date	Site	Province	Eggs	Hatchlings	Ex-collection or collector	Museum	Notes	Reference
Eurasian Golden Plover <i>Pluvialis apricaria</i> (continued)								
1923	± Nieuwe Weg, Westerbeek	NB	?				three pairs mentioned, however the 23 April 1924 might be one of them (van Baar in litt to Hens)	Hens 1926
25 April 1923	± omgeving Ysselstein	LI	?				two nests heavily brooded, seen by F H P van Baar, P A Hens & T G de Vries	Hens 1926
1924	± Spekkleif, Oploo	NB	?				unknown number of pairs (van Baar in litt to Hens)	Hens 1926
23 April 1924	± Nieuwe Weg, Westerbeek	NB	4		T G de Vries	Naturalis	reg no RMNH.AVES 17376	van Baar 1902-1933
18 April 1926	± omgeving Ysselstein	LI	4		F H P Van Baar	Naturalis	reg no RMNH.AVES 5577	Helebrekers 1943
25 April 1928	± omgeving Ysselstein	LI	?				breeding	van Baar 1902-1933
9 May 1928	± Nieuwe Weg, Westerbeek	NB	1			Naturalis	photographed, bird reg no RMNH.5856, location fixed by author	van Baar 1902-1933
9 May 1929	± omgeving Ysselstein	LI	1		A Sinnema Sr	Naturalis	reg no RMNH.AVES 26529	
9 May 1929	± omgeving Ysselstein	LI	2		A Sinnema Sr	Naturalis	reg no RMNH.AVES 26530	
19 April 1930	± omgeving Ysselstein	LI	4		A Eriks	Naturalis	ex coll L J Kleyen, reg no ZMA.AVES 50966	
20 April 1930	± omgeving Ysselstein	LI	4		A Eriks	Naturalis	ex coll L J Kleyen, reg no ZMA.AVES 50965	
25 April 1930	± Nieuwe Weg, Westerbeek	NB	8				together with J Koch, two nests each four eggs, location fixed by author	van Baar 1902-1933
11 June 1931	De Peel	LI/NB	4		J P Wiersma	NMF	reg no 1980.01355	
Dunlin <i>Calidris alpina</i>								
1851	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		A Newton	UMZC	sold by local merchants A Bots & P Jaspers	Wolley & Newton 1902
1851	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	6		A Newton	UMZC	considered to be from two nests (3+3)	Wolley & Newton 1902
1854	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	4		A Newton	UMZC	sold by local merchants A Bots & P Jaspers	Wolley & Newton 1902
1855-1860	± Valkenswaardse Weg, Heeze	NB	4		A F Sealy	UMZC	(collected between 1855 and 1860)	Sealy 1856
May 1855	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		A Newton	UMZC	collected by J Baker	Wolley & Newton 1902
1856	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		A F Sealy	UMZC	A Bots & P Jaspers sold this as local merchants	Sealy 1856
30 April 1856	± Valkenswaardse Weg, Heeze	NB	2		A F Sealy	UMZC	sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	Sealy 1856
10 May 1856	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	3		A F Sealy	UMZC	most likely at Valkenswaard (Jansen & Vlek, 2010)	Sealy 1856
10 May 1856	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	3		A F Sealy	UMZC	collected by J Baker, mentioned Oldtkerk,	Sealy 1856
13 May 1856	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	3		A F Sealy	UMZC	collected by J Baker, along the Dommel river	Sealy 1856
1 June 1856	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	5		A F Sealy	UMZC	collected by J Baker, from a nest with five eggs (only three eggs collected)	Sealy 1856
1857	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	4		P S Godman	Booth	reg no BC4335920-23, sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	
3 June 1857	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		A F Sealy	UMZC	sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	Sealy 1856
1858	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	3		O Salvin & F D Godman NHM		reg no BMNH 1973.GS.138, sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	
3 May 1858	± Valkenswaardse Weg, Heeze	NB	3		O Salvin & F D Godman NHM		reg no BMNH 1973.GS.137, sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	Godman & Salvin c 1855-c 1881, Oates 1902
7 May 1860	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		P S Godman	Booth	reg no BC446045, sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	
11 May 1860	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		P S Godman	Booth	reg no BC436042-44, sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	
20 May 1860	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		P S Godman	Booth	reg no BC436019-20, sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	
May 1861	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	6		P Crowley	NHM	reg no BMNH 1901.710.357-362, location fixed by author, considered to be from two nests (3+3)	Oates 1902

Former breeding of Eurasian Golden Plover, Dunlin and Wood Sandpiper in Limburg and Noord-Brabant

Date	Site	Province	Eggs	Hatchlings	Ex-collection or collector	Museum	Notes	Reference
Wood Sandpiper <i>Tringa glareola</i>								
1848	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		A & E Newton	UMZC	sold by local merchants A Bots & P Jaspers	Wolley & Newton 1902
1848	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		A & E Newton	UMZC	A F Newcome	Wolley & Newton 1902
1851	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	4		A & E Newton	UMZC	sold by local merchants A Bots & P Jaspers	Wolley & Newton 1902
1855	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	6		A F Sealy	UMZC	collected by J Baker, from two clutches?	Sealy 1856
May 1855	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		O Salvin & F D Godman	NHM	collected by J Baker	Oates 1902
May 1855	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	3		O Salvin & F D Godman	NHM	collected by J Baker	Oates 1902
May 1855	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		H E Dresser	MMUM	W Bridger (year fixed by author, eg Bridger 1855)	
May 1855	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	4		H E Dresser	MMUM	W Bridger (year fixed by author, eg Bridger 1855)	
May 1855	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	4		H E Dresser	MMUM	W Bridger (year fixed by author, eg Bridger 1855)	
13 May 1856	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		A & E Newton	UMZC	collected by J Baker, purchased at auction on 24 July 1857	Wolley & Newton 1902
20 May 1856	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		A & E Newton	UMZC	collected by J Baker, purchased at auction on 24 July 1857	Wolley & Newton 1902
6 June 1856	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		A & E Newton	UMZC	sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker, auctioned on 24 July 1857, location fixed by author	Wolley & Newton 1902
29 May 1857	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		A F Sealy	UMZC	sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	Sealy 1856
6 June 1857	± Waterloopkade, Borkel en Schaif	NB	2		A F Sealy	UMZC	sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	Sealy 1856
1858	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		A F Sealy	UMZC	sold by local merchants A Bots & P Jaspers	Sealy 1856
May 1858	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	3		O Salvin & F D Godman	NHM	sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	Oates 1902
3 May 1858	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	3		O Salvin & F D Godman	NHM	sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	Oates 1902
11 May 1858	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		A F Sealy	UMZC	sold by local merchants A Bots & P Jaspers	Sealy 1856
1859	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		A F Sealy	UMZC	sold by local merchants A Bots & P Jaspers	Sealy 1856
24 May 1860	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	3		P S Godman	Booth	reg no BC 435955-57, sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	
31 May 1861	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		Naturalis	Naturalis	juvenile	Schlegel 1864
10 June 1861	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		Naturalis	Naturalis	juvenile	Schlegel 1864
14 June 1861	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		Naturalis	Naturalis	juvenile, both adults also in Naturalis	Schlegel 1864
1 July 1861	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		Naturalis	Naturalis	mounted on one foot piece, with two other birds from different age class	Schlegel 1864
1 July 1861	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		Naturalis	Naturalis	mounted on one foot piece, with two other birds from different age class	Schlegel 1864
23 May 1862	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	3		Naturalis	Naturalis		
4 June 1862	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	4		Naturalis	Naturalis		
June 1863	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		Naturalis	Naturalis	juvenile	Schlegel 1864
14 May 1875	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	3		H Seebohm	NHMI	juvenile sold by local merchants A Bots & P Jaspers to J Baker	Oates 1902
19 June 1875	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	3		H Seebohm	NHM		Oates 1902
23 May 1877	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		J F Griffith	NMW	reg no Z.1919.132 (arrived via W Borrer in NMW)	
11 May 1880	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	4		W E Clarke		all material from W E Clarke has vanished from Leeds Museum due to bombing in World War II	Clarke 1880
17 May 1880	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	2		W E Clarke		all material from W E Clarke has vanished from Leeds Museum due to bombing in World War II	Clarke 1880
27 May 1882	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	4		W Borrer	NMW	reg no Z.1924.125	
27 May 1898	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	4		W P J Hellebrekers		reg no RMNH.AVES 77806	
12 June 1912	± omgeving Ysselsteyn	LI	?		M A L H Merckelbach	Naturalis		Hens 1926, Jansen 2010
May 1916	± Valkenswaardse Weg, Valkenswaard/Heeze	NB	1		C J Neijssel	Naturalis	reg no ZMA.AVES 51409	

Saunders's Terns breeding at Ras Sudr, Egypt, in 2012-13

Mohamed Habib

Saunders's Tern *Sternula saundersi* breeds as far north as 24°N on scattered locations on islands and along the shores of the southern Red Sea south to Yemen (including Socotra) and Somalia, as well as around the Persian Gulf to north-western India, Sri Lanka and the Maldives (Urban et al 1986, Jennings 2010, Porter & Aspinall 2010, BirdLife International 2013), and possibly the Amirante Islands and Seychelles (del Hoyo et al 1996). North-eastern African birds move south as far as Tanzania in winter, and birds around the Red Sea also move south within the breeding range. Birds in south-eastern Somalia, North Sudan and Socotra are resident. Other populations appear to migrate eastwards to the west coast of India, Sri Lanka, the Laccadives and the Maldives, Seychelles and Malaysia (del Hoyo et al 1996). Described as arriving as early as February and leaving in October, its breeding colonies are little known. According to Goodman & Meininger (1989), it is conceivable that it breeds on islands in the extreme southern Egyptian Red Sea. On 27 May 1982, six 'little terns' (Little Tern *S. albifrons* or Saunders's) were noted calling and displaying mobbing behaviour on an island off Marsa Suma (Frazier et al 1984). Saunders's has not been proven to breed in the northern Red Sea (cf Grieve &

Millington 1999) but there are three sight records (of four birds) from Eilat, Israel (an adult in June 1988, another adult during April-July 1989 and two adults in May 2001; Shirihai 1996; IRDC Bulletin 2:01/www.israbirding.com), while further individuals suspected of being this species have been seen in a summering flock of Little Terns at Eilat on a couple of subsequent occasions. This includes a record from March 2007 which has been submitted to the Israel Rarities and Distribution Committee (IRDC; Yoav Perlman in litt). However, it is suspected that the species might possibly be overlooked in the Gulf of Aqaba (Yoav Perlman in litt). In Egypt, two were observed at Ras Mohammed, southern Sinai, on 10 May 1992 and, on 18 September 1991, five resting birds were seen on a sand-bar just south of the this location (Rooke & Shirihai 1992, Shirihai 1996). In May 1982, a dried carcass was found in the nest of a Western Osprey *Pandion haliaetus* at Gezira Mahabis along the Red Sea coast (Goodman & Storer 1987). Also in Egypt, there are several other reports of birds from scattered sites over the years, including Tawila Island off El Gouna, as well as from the town of Suez as recently as 2006, but these sightings have not been documented.

If Saunders's Tern were to breed within the

16 Saunders's Tern / Saunders' Dwergstern *Sternula saundersi*, adult on nest, Ras Sudr, Sinai, Egypt, 20 July 2012 (Mohamed Habib)

17 Saunders's Tern / Saunders' Dwergstern *Sternula saundersi*, nest with clutch of two eggs, Ras Sudr, Sinai, Egypt, 20 July 2012 (Mohamed Habib)

18-19 Saunders's Tern / Saunders' Dwergstern *Sternula saundersi*, adult, Ras Sudr, Sinai, Egypt, 25 July 2013
(Richard Bonser)

Arabian part of the Western Palearctic (WP, sensu BWP), Kuwait in the east (where breeding has been suspected in the past; Jennings 2010) and Egypt in the west would be the obvious choices, especially Egypt with its high densities of seabird colonies (predominantly White-eyed Gulls *Larus leucophthalmus*, Bridled Terns *Onychoprion anaethetus* and White-cheeked Terns *Sterna repressa*).

Discovery of breeding colony in Egypt in 2012

In July 2012, I visited a promising looking sand-bar on the Red Sea coast south of Ras Sudr (29.448°N, 32.730°E), in the western part of South Sinai Governorate, Egypt, and discovered nine small terns, including two nests containing eggs. I took some photographs because these birds looked somewhat odd. Having grown up on the Mediterranean coast where Little Tern is a regular breeder, and having surveyed the species there just recently, I was very familiar with this species' appearance and calls and suspected that the birds at Ras Sudr were Saunders's Terns. After a couple of weeks, I alerted the Egyptian Ornithological Rarities Committee (EORC) and received positive comments from Sherif Baha El Din, Frédéric Jiguet, Klaus Malling Olsen and Uffe Gjøel Sørensen that these birds were indeed Saunders's. However, I had not managed to get any flight photographs so the crucial rump and uppertail coloration could not be evaluated. Therefore, I revisited the site in 2013.

Visit to colony in 2013

I corresponded with several birders over the winter and spring, culminating in arranging access to the area for a group of nine birders (from Belgium,

Britain, Finland, France and Switzerland) in late July 2013, who were keen to confirm and document the observation – and to add the species to their personal WP list. On 25 July, as soon as we arrived on the sand-bar, we immediately located the terns in question. While walking along the sand-bar, it quickly became apparent that the birds were territorial, with 45-50 adults present (conservative count). Although it was already late in the breeding season, we eventually found two fully fledged, flying juveniles (suggesting that these birds were probably born in late May/early June), as well as a more recently hatched chick of a few weeks old, and a nest – a shallow scrape in the ground surrounded by shells and small pebbles. Also, a bird in first-summer plumage was observed. As the birds could be approached closely, many detailed photographs could be taken of birds in different plumages.

Identification

The Saunders's Terns were calling differently than Little Tern – stronger, disyllabic, with a slight Common Tern *S hirundo*-like feel. Plumage wise, most importantly, the photographs clearly illustrate the concolourous greyish mantle, rump and tail (white in Little). The adults also showed a square-ending white forehead patch, extending only to the eye (above or beyond the eye in Little) and three black outer primaries, with black primary shafts on the underwing (generally two (one to four) black outer primaries in Little). In addition, they had a rather extensive diffuse darkish bill tip (smaller, sometimes almost absent, and more sharply demarcated in Little), rather short tail-streamers (longer in Little) and relatively short,

20-21 Saunders's Tern / Saunders' Dwergstern *Sternula saundersi*, adult, Ras Sudr, Sinai, Egypt, 25 July 2013
(Vincent Legrand)

22 Saunders's Tern / Saunders' Dwergstern *Sternula saundersi*, first-summer, Ras Sudr, Sinai, Egypt, 25 July 2013
(Vincent Legrand)

23 Saunders's Tern / Saunders' Dwergstern *Sternula saundersi*, juvenile, Ras Sudr, Sinai, Egypt, 25 July 2013
(Vincent Legrand)

24 Saunders's Tern / Saunders' Dwergstern *Sternula saundersi*, juvenile, Ras Sudr, Sinai, Egypt, 25 July 2013
(Richard Bonser)

orange-brown to mid-brown or olive legs (slightly longer and brighter orangey in Little). These features all fit Saunders's Tern and exclude Little Tern, as well as other *Sternula* taxa, including the Nearctic Least Tern *S. antillarum*, which differs from Little in many of the same morphological characters as Saunders's (cf Harrison 1983, Chandler & Wilds 1994, Olsen & Larsson 1995, Porter & Aspinall 2010, van Duivendijk 2011). Some subtle characters, such as the slightly paler upperparts and slightly smaller size of Saunders's compared with Little, may be hard to notice, unless in direct comparison. Note that juvenile and first-summer plumages of Saunders's are relatively poorly known (cf Chandler & Wilds 1994, Snow & Perrins 1998) and the photographs obtained may help to analyse these plumages in more detail.

Status and conservation

The records in 2012 and 2013 represent the first breeding of Saunders's Tern in Egypt. It also concerns the first breeding records in the 'classic' WP (sensu BWP, Cramp & Simmons 1977, Snow & Perrins 1998; note that the whole Arabian peninsula is now often considered part of the WP, cf Martins & Hirschfeld 1994, 1998, Roselaar 2006, Gantlett 2008) and probably also the westernmost ever breeding record of Saunders's.

Although there is no immediate threat to this colony, the whole coastal area of the South Sinai Governorate is vulnerable to shoreline development. With hotel complexes and kite surfing activities in the immediate vicinity, this site requires further conservation measures. Additionally, further study is necessary to elucidate the breeding ecology of Saunders's Tern in the northern Red Sea.

Visiting

If anyone is interested in visiting this sand-bar near Ras Sudr, given the sensitivity of this military area and the Sinai as a whole, it is essential that you contact me at mrhydro35@hotmail.com or by mobile telephone at 01001365142 to arrange access.

Acknowledgements

Richard Bonser and Pierre-André Crochet helped extensively with the final draft of this article, as well as by confirming the field identification. I am grateful to Mary Megalli for full support and text

editing, and to Sherif Baha El Din, Klaus Malling Olsen and Uffe Gjør Sørensen for initial photographic identification suggestions. Enno Ebels provided references.

References

- BirdLife International 2013. Saunders's Tern *Sterna saundersi*. Website: www.birdlife.org/datazone/species-factsheet.php?id=3277.
- Chandler, R J & Wilds, C 1994. Little, Least and Saunders's Terns. *Br Birds* 87: 60-66.
- Cramp, S & Simmons, K E L (editors) 1977. The birds of the Western Palearctic 1. Oxford.
- van Duivendijk, N 2011. Advanced bird ID handbook – the Western Palearctic. London.
- Frazier, J G, Salas, S S & Saleh, M A 1984. Ornithological observations along the Egyptian Red Sea coast, spring 1982; with notes on migratory and breeding species. *Courseur* 1: 17-27.
- Gantlett, S 2008. The Handbook of Western Palearctic Birds – and a request for photographs. *Birding World* 21: 109-113.
- Goodman, S M & Storer, R W 1987. The seabirds of the Egyptian Red Sea and adjacent waters, with notes on selected Ciconiiformes. *Gerfaut* 77: 109-145.
- Grieve, A & Millington, L 1999. The breeding birds of the northern Red Sea islands, Egypt. A report on a survey of the birds nesting on islands at the mouth of the Gulf of Suez, Red Sea, Egypt, in 1998. Bedfordshire.
- Harrison, C J O 1983. The occurrence of Saunders' Little Tern in the upper Arabian Gulf. *Sandgrouse* 5: 100-101.
- del Hoyo, J, Elliott, A & Sargatal, J (editors) 1996. Handbook of the birds of the world 3. Barcelona.
- Jennings, M C 2010. Atlas of the breeding birds of Arabia 25. Fauna of Arabia.
- Martins, R P & Hirschfeld, E 1994. Where are the limits of the Western Palearctic? *Bull Br Orn Club* 114: 207-208.
- Martins, R P & Hirschfeld, E 1998. Comments on the limits of the Western Palearctic in Iran and the Arabian Peninsula. *Sandgrouse* 20: 108-134.
- Olsen, K M & Larsson, H 1995. Terns of Europe and North America. London.
- Porter, R & Aspinall, S 2010. Birds of the Middle East. Second edition. London.
- Rooke, S & Shirihai, H 1992. The 'BB'/'Sunbird' tour to Israel and Egypt, September 1991. *Br Birds* 85: 127-129.
- Roselaar, C S 2006. The boundaries of the Palearctic region. *Br Birds* 99: 602-618.
- Shirihai, H 1996. The birds of Israel. London.
- Snow, D W & Perrins, C M (editors) 1998. The birds of the Western Palearctic. Concise edition. Oxford.
- Urban, E K, Hilary Fry, C & Keith, S 1986. The birds of Africa 2. London.

Large Common Tern colony at Port Said, Egypt, in May 2013

Common Tern *Sterna hirundo* is a migratory species with a circumpolar distribution, breeding in most of Europe, Asia and North America, except for the extreme north and south of these regions (del Hoyo et al 1996, BirdLife International 2013). In Egypt, it is a fairly common passage visitor along the Mediterranean coast, Red Sea coast and the Nile in spring from mid-March to mid-June and in autumn from early August to mid October, whilst it is a scarce non-breeding summer visitor to the Mediterranean coast, the Gulf of Suez and the northern Red Sea (Goodman & Meininger 1989). In May 1990, a nest with two eggs, situated at the periphery of a Slender-billed Gull *Chroicocephalus genei* colony, was photographed and 11 alarming adults were observed at El Malaha, just east of Port Said (Meininger et al 1993). This represented the first known breeding of Common Tern in Egypt, with at least five breeding pairs.

In August 2012, while surveying Little Tern *Sternula albifrons* nesting colonies in the Port Said region, I found Common Tern parents feeding fledging chicks. After several earlier visits, this was the first time I observed breeding behaviour of the species in this area. This encouraged me to search for breeding Common Terns the next year. On 24 May 2013, I searched for nests along a 50 km stretch of shoreline, finally locating a colony west of Port Said. I revisited this colony for two more days, on 25-26 May, to monitor the chicks and

nests. The area was surveyed using binoculars and a telescope. Photographs were taken using a digital bridge camera and were used for checking the counts and identification. All counts took place between 08:00 and 13:30. For breeding colonies, the count units used were 'apparently occupied nests (AON)' (cf Bibby et al 2007).

The Common Tern colony was located at 'Drainage Lake': a shallow hypersaline lake with small, scattered sandy islands, with the water coming from two main delta discharge drains crossing Lake Manzala (31°16'45"N, 32°13'9"E). Here, the terns were nesting on small patches of exposed sand. The total area occupied by nesting terns (and other breeding birds, notably waders) was c 3 km². A maximum of 273 Common Terns were counted, with 270 nests estimated at the colony. During the count, most nests were attended by a single parent and only three nests were observed with two parents; probably, the other adults of the breeding pairs were feeding away from the colony.

This colony is significantly larger than the suggestion of at least five breeding pairs found at El Malaha in 1990. Its discovery is highly noteworthy for Egypt, and constitutes an important addition to the rather scattered selection of breeding colonies of the species in the Middle East, at the southern range of its world breeding range.

Birds in general are under wide threat in Egypt, especially from disturbance, shooting and trapping, and degradation of habitats, especially for breeding. This area in particular is subject to dis-

25 Common Terns / Visdieven *Sterna hirundo*, overview of colony west of Port Said, Egypt, 25 May 2013
(Mohamed Habib)

26 Common Terns / Visdieven *Sterna hirundo*, west of Port Said, Egypt, 25 May 2013 (Mohamed Habib)

27 Common Terns / Visdieven *Sterna hirundo*, parents with three chicks of few days old, west of Port Said, Egypt, 24 May 2013 (Mohamed Habib)

turbance by feral dogs but, so far, it is a muddy substrate difficult to access by humans, so it is naturally protected. In order to safeguard this significant colony for the future, signs could be posted to prevent people entering the area during the breeding season, especially when birds are nesting and raising chicks. The site should also be monitored every year, and any disturbances noted. Disturbance by feral dogs could constitute a problem and, if necessary, should be controlled. Natural predation of eggs or chicks, eg, by foxes or other mammalian or avian predators, could also constitute a threat to the viability of the colony. Such issues can only be determined through regular monitoring. However, monitoring itself can also serve as a disturbance factor for breeding birds so must be executed with great care.

Mohamed Habib, PO Box 432, Hurghada, Egypt (mrhydro35@hotmail.com)

Comments on supposed occurrence of Andean Avocet and American Oystercatcher in Paraguay

Johann Rudolph Rengger (1795-1832) was a Swiss naturalist born in Baden who travelled in eastern Paraguay during 1818-26 (Ramella & Perret 2011). His autobiographical account of these travels was published posthumously following his premature death, and his intention to publish a volume on his ornithological observations thus went unfulfilled (Rengger 1835). Although he did publish a

Acknowledgements

I thank Tim Dodman for his advice and improvements to the paper.

References

- Bibby, C J, Burgess, N D & Hill, D A 2007. Bird census techniques. Second edition. London.
BirdLife International. 2013. Species factsheet: *Sterna hirundo*. Website: www.birdlife.org. Accessed 13 June 2013.
Goodman, S M & Meininger, P L (editors) 1989. The birds of Egypt. Oxford.
del Hoyo, J, Elliott, A & Sargatal, J (editors) 1996. Handbook of the birds of the world 3. Barcelona.
Meininger, P L, Schekkerman, H & Atta, G A M 1993. Breeding populations of gulls and terns in northern Egypt. *Avocetta* 17: 79-80.

thorough and scientifically accurate tome on the mammals that he encountered during his time in Paraguay (Rengger 1830), the surviving reports of his ornithological observations are less detailed. Despite this, two country records have been attributed to him and repeated in all major reviews of the Paraguayan avifauna since (von Berlepsch 1887, Bertoni 1901, 1914, 1939, Hayes 1995, Guyra Paraguay 2004), albeit more recently as of questionable validity: Andean Avocet *Recurvirostra andina* and American Oystercatcher *Haematopus palliatus*.

Rengger's (1835) original German text (here

translated) is surprisingly vague, and in fact mentions only genera of waterbirds that a zoologist may encounter in the lagoons and tributaries of the Paraguay River: 'If the hunter is presented with such a variety of prey, then what a yield awaits the zoologist when he navigates the Paraguay River and the tributaries and lagoons which it forms. Every moment he sees, sometimes as singles, sometimes with many individuals, new genera of bird, belonging to the genera *Ardea*, *Platalea*, *Ciconia*, *Mycteria*, *Tantalus*, *Ibis*, *Numenius*, *Recurvirostra*, *Scolopax*, *Jacana*, *Chauna*, *Rallus*, *Fulica*, *Ostralega*, *Vanellus*, *Charadrius*, *Podiceps*, *Carbo*, *Plotus*, *Sterna*, *Rhynchops*, *Larus* etc'. Although many of these generic names are still in use today, in most cases their contents have changed multiple times over the last 200 years. In order to correctly understand Rengger's (1835) meaning, it is important to approach the text from an early 19th century perspective. Rengger was writing in a pre-Darwinian time when multiple parallel taxonomies were being proposed adopting the Linnean system, and the contents of genera were in a constant state of flux and redescription (Bruce 2003). Unfortunately, Rengger (1835) provides no indication of the taxonomic sources for his avifaunal nomenclature.

Andean Avocet

The first mention of Andean Avocet for Paraguay is in Hayes (1995) who, treating it as a 'doubtful species', states: '[von] Berlepsch (1887: 126) cited a record of *Recurvirostra* sp.? as fide Rengger'. Subsequently, Guyra Paraguay (2004) includes the species in a list of doubtful species without further comment. Earlier, Bertoni (1914, 1939) omits the species from his *Catálogos Sistemáticos* but includes a mention of *Recurvirostra* sp in a footnote (translated here) with the statement 'Rengger notes *Recurvirostra* sp. for Paraguay, but there have been no further records. As this family are known wanderers, *R. andina* could reach Paraguay occasionally'. Perhaps significantly, neither Hayes (1995) nor Guyra Paraguay (2004) cite Rengger (1835) in their bibliographies, hence their treatments are based on interpretations made by secondary sources.

Rengger (1835) does not mention *R andina* specifically (the species was only described in 1861; Philippi & Landbeck 1861) and hence its inclusion in all of these lists is a supposition, presumably derived from the fact that the only regularly occurring Neotropical species of *Recurvirostra* is *R andina*. Temminck (1820), in reference to Wilson (1818, pl 58), one of the most important and com-

prehensive works on New World birds available at the time, included Wilson's '*Recurvirostra himantopus* d'Amerique' as part of his extended genus *Himantopus* Brisson, 1760. Consequently, both genera were in use for modern *Himantopus* in major ornithological and taxonomical works around the time of Rengger.

With White-backed Stilt *Himantopus melanurus* being a common and conspicuous inhabitant of Paraguayan wetlands (Guyra Paraguay 2004, 2005), its omission from Rengger's otherwise fairly complete list of wetland avifauna seems odd. It would thus seem entirely possible in the context of the time that the reference to *Recurvirostra* sp in Paraguay may be applicable to *Himantopus* Brisson, 1760 and not *Recurvirostra* Linnaeus, 1758.

American Oystercatcher

Von Berlepsch (1887) includes the text '327. *Haematopus palliatus* (Temm.) – Paraguay (Rengger)' but this name does not feature in Rengger (1835). Bertoni (1901), in a virtual carbon copy of von Berlepsch, cites '*Aematopus palliatus* (Temm.) – (Rengger) Paraguay', which, despite the transcription error, indicates that the source of the record is the same. The species is subsequently mentioned by von Ihering (1904) but he provides no details at all. It may thus be assumed that these references are all repeating the same information. Bertoni (1914, 1939) lists the species for the locality 'Alto Paraná' but that locality is used erratically throughout both manuscripts, because the latter is heavily based on the former. In both his introductions, Bertoni (1914, 1939) explains that (translation) 'Alto Paraná (A.P.)' refers to 'a vast distribution, generally on both banks (of the Paraná river) in the forests between Encarnación and Guairá'. Clearly this definition is not applicable to a coastal genus of such unlikely occurrence as *Haematopus*, and hence must be treated with caution.

Laubman (1939) cites Bertoni (1914) in listing *Haematopus ostralegus palliatus* and adds the following (translated): 'The occurrence of oystercatchers in Paraguay is only mentioned for Alto Parana by Bertoni. Presumably these are of the race *palliatus*. Further studies are important here.' Laubmann (1939) lists von Berlepsch (1887), Bertoni (1901, 1914) and von Ihering (1904) in his references but again omits Rengger (1835). Laubman's statement that Bertoni (1914) represents the only record of the species is presumably swayed by the locality provided which, as previously shown, is of questionable value. As a result, all these sources appear to have included the species in the Paraguayan avifauna without question, de-

spite the vague evidence to support it, and most have done so without reference to Rengger (1835).

In the modern era, Hayes (1995) mentions these earlier citations but includes the species in his list of 'doubtful species' observing that 'any Paraguayan locality is too far out of range to be credible'. This arrangement was followed by Guyra Paraguay (2004), who included the species in a list of doubtful species with no further comment.

Rengger (1835) does not cite *Haematopus* Linnaeus, 1758 in his list of genera, instead preferring the junior synonym *Ostralega* Brisson, 1760, a name which appears never to have come into widespread usage. Von Berlepsch (1887) associated this genus with the species *Haematopus palliatus* but the basis for doing so is questionable. Even allowing for the unlikely fact that the birds that Rengger (1835) refers to as *Ostralega* really were *Haematopus*, three species of *Haematopus* occur in southern South America: American, Magellanic *H leucopodus* and Blackish Oystercatcher *H ater*, and although the understanding of species limits in the genus has changed over time (Johnsgard 1981), the only grounds for assigning these birds to American is to support von Berlepsch's (1887) personal interpretation of likelihood of occurrence, based presumably on geographic distribution. Such an interpretation ignores the fact that American is strictly coastal and resident within its South American range (Hayman et al 1986). Magellanic Oystercatcher is in fact the only species that habitually occurs away from sea coasts and indeed the only one that undertakes regular seasonal movements away from the coast (Johnsgard 1981), although its distribution well to the south of Paraguay makes its presence in Paraguay equally improbable.

Consequently, we agree with Hayes (1995) that the presence of any species of *Haematopus* in Paraguay is unlikely to be credible but sustain that there is no valid scientific reason for conclusively associating Rengger's (1835) report of the genus specifically with *H palliatus*.

Conclusion

Given the vagaries of the paragraph in Rengger (1835) purportedly referring to the presence of these genera in Paraguay, we are inclined to dismiss it entirely as a credible source of ornithological records. The context is narrative, not scientific, and thus conclusions drawn from it should be made with care. Consequently, whilst they remain the only citations for Paraguay, we find the listing of *Recurvirostra* and *Ostralega* to be unconvinc-

ing. However, the credibility afforded to this paragraph by the specific identification of Andean Avocet and American Oystercatcher by subsequent authors means that their complete omission from future works on the Paraguayan avifauna is now impossible. However, we contend that there is no valid scientific reason for identifying Rengger's text with specific species and hence recommend that they both be retained as doubtful but referred to as *Recurvirostra* sp and *Haematopus* sp, respectively, in future revisions of the Paraguayan avifauna.

Acknowledgements

We thank Julio Contreras and Floyd Hayes for their assistance in obtaining some literature required for this note. Arne Lesterhuis assisted with German translation and André van Loon provided useful comments that improved the manuscript.

References

- von Berlepsch, H 1887. Appendix systematisches verzeichniss in der Republik Paraguay bisher beobachteten vogelarten. J Ornithol 35: 113-134.
- Bertoni, A de W 1901. Aves nuevas del Paraguay. Continuación a Azara. An Cien Par 1: 1-216.
- Bertoni, A de W 1914. Fauna Paraguaya. Catálogos sistemáticos de los vertebrados del Paraguay. Asunción.
- Bertoni, A de W 1939. Catálogos sistemáticos de los vertebrados del Paraguay. Rev Soc Cien Par 4: 3-60.
- Bruce, M D 2003. A brief history of classifying birds. In: del Hoyo, J, Elliott, A & Christie, D (editors), Handbook of the birds of the world 8, Barcelona, pp 11-43.
- Guyra Paraguay 2004. Lista comentada de las aves del Paraguay. Asunción.
- Guyra Paraguay 2005. Atlas de las aves de Paraguay. Asunción.
- Hayes, F E 1995. Status, distribution and biogeography of the birds of Paraguay. Am Birding Ass Monogr Field Ornithol 1: 1-230.
- Hayman, P, Marchant, J & Prater, T 1986. Shorebirds: an identification guide to the waders of the world. London.
- von Ihering, H 1904. As aves do Paraguay III. Discussão zoogeográfica. Rev Mus Paul 6: 365-384.
- Johnsgard, P L 1981. The plovers, sandpipers and snipes of the world. Lincoln.
- Laubmann, A 1939. Die vögel von Paraguay I. Stuttgart.
- Philippi, R A & Landbeck, L 1861. Descripción de unas nueve especies de pájaros peruanos del Museo Nacional. An Univ Chile 19: 609-622.
- Ramella, L & Perret, P 2011. Las colecciones de Johann Rudolph Rengger (1795-1832) en Argentina, Brasil y Paraguay II. Elementos biográficos y bibliografía. Candollea 66: 426-433.
- Rengger, J R 1830. Naturgeschichte der saeugethiere von Paraguay. Basel.
- Rengger, J R 1835. Reise nach Paraguay in den Jahren 1818 bis 1826. Aarau.

Temminck, C J 1820. Manuel d'ornithologie ou tableau systématique des oiseaux qui se trouvent en Europe. Amsterdam.

Wilson, A 1818. American ornithology or the natural history of the birds of the United States 3. New York.

Paul Smith, Fauna Paraguay, Encarnación, Paraguay (faunaparaguay@gmail.com) / Para La Tierra, Reserva Natural Laguna Blanca, Santa Rosa del Aguaray, San Pedro, Paraguay (paralatierra@ymail.com)

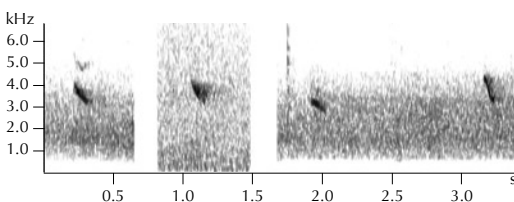
Sergio D Ríos Díaz, Museo Nacional de Historia Natural del Paraguay, Km 10.5, Ruta Mcal Estigarribia, Suc De Correos no 1, CP 2169 San Lorenzo, Paraguay / Dpto de Biología, Facultad de Ciencias Exactas y Naturales, Universidad Nacional de Asunción, San Lorenzo Paraguay (sergiord40@gmail.com)

Brieven

Roep van Kroonboszanger in Katwijk in oktober 2007

Op 5 oktober 2007 werd in Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, een Kroonboszanger *Phylloscopus coronatus* waargenomen. Het betrof de eerste waarneming voor Nederland en de vierde voor het West-Palearctische gebied (Zuyderduyn 2008). Deze massaal getwichte vogel verbleef voornamelijk in een hoog opgaande groenstrook. Meestal was hij onzichtbaar en tijdens zo'n moment is door Teus Luijendijk een geluidsopname gemaakt. Deze opname van c 25 roepjes is te horen op www.dutchavifauna.nl/record/11940 (zie ook sonagram in Zuyderduyn 2008). Het geluid werd in Zuyderduyn (2008) omschreven als 'Huismus *Passer domesticus*-achtig meestal iets aflopend, enkele malen herhaald kort *tjup* met afwisselende toonhoogtes en min of meer gelijke tijdsafstanden tussen tonen'. Zuyderduyn (2008) was echter onzeker of dit geluid van de Kroonboszanger afkomstig was, vooral omdat de roep niet overeenkwam met de beschrijving van de roep van Kroonboszanger in Baker (1997), en hij suggereerde dat het mogelijk subzang betrof.

FIGUUR 1 Kroonboszanger / Eastern Crowned Warbler *Phylloscopus coronatus*, roep / call, Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, 5 oktober 2007 (eerste, derde en vierde roep / first, third and fourth call; Teus J C Luijendijk) en Komsomolsk aan de Amoer, Kraj Chabarovsk, Rusland, 10 juni 2013 (tweede roep / second call; Sander Bot).

Op 10 juni 2013 heb ik met een Sony PCM-M10 geluidsopnamen gemaakt van zingende Kroonboszangers in het Komsomolsk-natuurreservaat, nabij Komsomolsk aan de Amoer, Kraj Chabarovsk, in het Russische Verre Oosten (50°42'96"N, 137°21'55"E). Een van de opnamen betreft een enkele zangstrofe waarna de opname is beëindigd (omdat na c 10 sec wachten een volgende strofe uitbleef). Toen ik deze opname na thuiskomst aan het verwerken was viel me aan het eind van de opname, c 8 sec na de zangstrofe, een roepje op. Het is naast de zangstrofe het enige geluid op de opname (www.xeno-canto.org/149653). Hoewel de roep mij in het veld niet is opgevallen neem ik redelijkerwijs aan dat hij afkomstig is van de Kroonboszanger die enkele seconden eerder zong. Al snel dacht ik aan de onbekende roep of subzang uit Katwijk aan Zee waarna ik de opnamen met elkaar heb vergeleken. De overeenkomst bleek treffend. De opname uit Katwijk aan Zee betreft c 25 opvallend verschillende roepjes en ieder roepje ziet er op het sonagram anders en uniek uit. Wel klinken ze ongeveer gelijk, zoals beschreven in Zuyderduyn (2008). De opname uit Rusland betreft maar één roepje, en het is niet moeilijk om op de opname uit Katwijk aan Zee een sterk vergelijkbare roep te vinden (figuur 1). Het is aan te bevelen een directe vergelijking te beluisteren op <http://tinyurl.com/of52j6t>. In Brazil (2009), uitgegeven na de publicatie van Zuyderduyn (2008), staat een beschrijving van de roep van Kroonboszanger die goed overeenkomt met de opnamen uit Katwijk aan Zee en Rusland: 'unlike other *Phylloscopus* of region rarely calls, but occasionally gives strong *chi* or *chiu*'.

Hoewel geen waterdicht bewijs, maken de roep uit Rusland en de beschrijving uit Brazil (2009) het zeer aannemelijk dat de opname uit Katwijk aan Zee inderdaad de Kroonboszanger betrof. Het is niet verwonderlijk dat deze roep tot recent nog

niet in de literatuur werd vermeld: de roep is vrij zacht, valt in het veld niet op (ik vond hem per toeval op het sonagram) en wordt volgens Brazil (2009) zelden ten gehore gebracht. De suggestie in Zuyderduyn (2008) dat het geluid niet roep maar subzang betrof is door de opname uit Rusland en de beschrijving in Brazil (2009) onwaarschijnlijk.

Summary

CALL OF EASTERN CROWNED WARBLER IN KATWIJK IN OCTOBER 2007 On 5 October 2007, an Eastern Crowned Warbler *Phylloscopus coronatus* stayed at Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, the Netherlands. During its stay, a series of calls was recorded from the bush the bird was in. During these calls, the bird was not in view. The calls did not fit any of the common bird species present in that bush but

were also unknown from Eastern Crowned Warbler. Therefore, these calls were identified as possibly belonging to Eastern Crowned Warbler. In June 2013, a call of an Eastern Crowned Warbler was recorded on its breeding grounds in Far East Russia. This call was similar to the calls from Katwijk aan Zee. Furthermore, the field guide *Birds of East Asia* (Brazil 2009), published after 2007, also describes a similar call. The recording from Russia and the description in the new field guide make it very likely that the calls from Katwijk aan Zee were from the Eastern Crowned Warbler indeed.

Verwijzingen

Baker, K 1997. Warblers of Europe, Asia and North Africa. London.
Brazil, M 2009. *Birds of East Asia*. London.
Zuyderduyn, C 2008. Kroonboszanger in Katwijk aan Zee in oktober 2007. *Dutch Birding* 30: 155-158.

Sander Bot, *Kerklaan 30e, 9751 NN Haren, Nederland (sanderbot@yahoo.co.uk)*

Varia

China's rarest robins: Rufous-headed Robin, Firethroat and Blackthroat

The East Asian robins ('chats') of the genera *Calliope*, *Larvivora*, *Luscinia* and *Tarsiger* are a very popular group among birders. The combination of beautiful plumages and often very skulking behaviour makes this group a challenging but also rewarding quest. Some species rank among the most-wanted Asian vagrants to be encountered in Europe (and also on Palearctic vagrant hotspots in the USA, especially the Alaskan islands in the Bering Sea), such as Red-flanked Bluetail *T cyanurus* (although no longer the mega rarity that it once was) and the 'golden trio': Siberian Rubythroat *C calliope*, Siberian Blue Robin *Larvivora cyane* and Rufous-tailed Robin *L sibilans*. However, these four species may be (ultra) rare in Europe, they are not within their Asian breeding and wintering areas. This is quite different for another trio of East Asian robins, which are extremely rare within their restricted breeding and wintering ranges and which, therefore, rank as ornithological prize birds for those birders who are anxious to find the hardest-to-find species in Asia or to complete their Asian or Holarctic bird list. These three are Firethroat *C pectardens*, Blackthroat *C obscura* and Rufous-headed Robin *L ruficeps*.

Taxonomy

Until recently, the Palearctic 'robins' were divided into the genera *Erithacus*, *Irania*, *Luscinia* and

Tarsiger, with most of the Eastern Palearctic species placed in *Luscinia* (eg, del Hoyo et al 2005). Based on studies of both mitochondrial and nuclear sequences, Sangster et al (2010) concluded that the division most commonly used was paraphyletic and could no longer be maintained. They proposed to (re)instate the genera *Calliope* and *Larvivora* for some of the Eastern Palearctic species, a treatment now followed by several institutions and journals (eg, Redactie Dutch Birding 2012). In this new treatment, the genus *Calliope* contains four species: Siberian Rubythroat, White-tailed Rubythroat *C pectoralis*, Blackthroat and Firethroat. The genus *Larvivora* now holds Indian Blue *L brunnea*, Rufous-tailed, Siberian Blue, Japanese *L akahige*, Ryukyu *L komadori* and Rufous-headed Robin (note that the subspecies *L k namiyei* of Ryukyu is distinct in several aspects and may deserve species status; Chikara 2013).

Another taxonomic dispute focused – a longer time ago – on the species status of Firethroat and Blackthroat. First, these were considered colour morphs (red-throated and black-throated) of a single species (cf Goodwin & Vaurie 1956) but Ripley (1958) demonstrated that both taxa deserve species status, based on subtle differences in head pattern, a treatment that has been followed since. The songs of both species sound rather similar (cf recordings on www.xeno-canto.org), which may have contributed to this confusion. Recently, Alström et al (2013) investigated the taxonomic

28 Rufous-headed Robin / Roodkopnachttegaal *Larvivora ruficeps*, male, Jiuzhaigou, Sichuan, China, 17 May 2013 (Pete Morris/Birdquest)

status of both taxa based on analyses of mitochondrial and nuclear DNA, vocalisations and distributions. Phylogenetic analysis confirmed that they are sister species, their genetic divergence (cytochrome b 6.4%) being comparable with several other species pairs of 'chats'. Discriminant function analysis of songs correctly classified 88% of the recordings. Based on these congruent differences in morphology, songs and molecular markers, it was confirmed that they are appropriately treated as separate species.

Rufous-headed Robin

Rufous-headed Robin is known from only four sites in north-central Sichuan and southern Shaanxi in south-western China. Within its breeding range, it occurs in temperate mixed coniferous and deciduous forest and deciduous scrub, particularly associated with narrow river valleys at 2400-2800 m, where it may be specialised to areas of successional willow scrub in valley bottoms which develop following flash-floods. In Jiu Zhai Gou National Park, six singing males were heard along 3-4 km of the valley near Nuorilong in 1991, and four singing males and two females were seen along c 400 m of trail in the valley above 'Pearl Shoal waterfall' in June 1995. The paucity of

records suggests that it probably has a localised distribution and a small population. The species has been recorded on its Chinese breeding grounds between mid-May and early August. The single record of a bird presumably wintering in the mountains of Peninsular Malaysia in March (see below) indicates that the species is a long-distance migrant, presumably wintering in Malaysia.

The species qualifies as 'vulnerable' because it has a small population as a result of forest destruction and possibly dam construction and appears to be very specific regarding its habitat requirements. A moderate and on-going population decline is suspected, owing to habitat loss and degradation within the species' range. The main threat is likely to be the loss and fragmentation of forest.

This is a medium-sized (15 cm) robin with, in males, an orange-rufous head, black face and black-bordered white throat. The upperparts are grey, the upperbreast and flanks are grey and the remainder of the underparts is white; the tail is blackish with rufous fringes and blackish tips to the outer tail-feathers. Females are very similar to female Siberian Blue Robin but show darker ear-coverts, a mottled dark throat, greyer flanks and rufous in the tail (MacKinnon & Phillipps 2000, Jeyarajasingam 2012). The song consists of well-

29-31 Rufous-headed Robin / Roodkopnachttegaal *Larvivora ruficeps*, first-winter female, Phnom Penh, Cambodia, 20 November 2012 (James A Eaton)

spaced, powerful, rich phrases; two call types are a deepish *tuc* or *toc* and a soft, thin *si* (BirdLife International 2013c).

Up to 2012, the only record outside China was in Malaysia, where a male was mist-netted in heather scrub at 2030 m at Gunong Brinchang, Cameron Highlands, Pahang, in March 1963 (McClure 1964, BirdLife International 2001). Then, in November 2012, Simon Mahood observed an immature ‘robin’ in his garden in urban Phnom Penh, Cambodia. The plumage of the bird did not match one of the expected species and, based on comments from James Eaton and Paul Leader, it was identified as a first-winter female Rufous-headed Robin, constituting the first record for Cambodia and the first-ever of an individual of this age (Mahood 2012, Mahood et al 2013).

Firethroat

Firethroat breeds in dense thickets and scrub in valley bottoms and along streams in montane forest at 1900-3700 m in Sichuan, Yunnan and south-eastern Tibet, China, and is a non-breeding visitor to Arunachal Pradesh and Meghalaya, India (exceptionally west to Sikkim and West Bengal, see, eg, Acharya & Vijayan 2010), northern Myanmar

and Bangladesh. It appears to be very rare, with recent records on the breeding grounds coming from Wolong Biosphere Reserve, areas north and east of Maerkang and Labahe, Sichuan (James Eaton in litt). However, it is probably under-recorded as much of its range is remote and seldom visited by ornithologists. It has probably declined within its range and is suspected to have a moderately small population, which has presumably been affected by deforestation. Therefore, it is currently considered ‘Near Threatened’ (BirdLife International 2013a). However, given the large range of habitat that the species is found in, sometimes very degraded, roadside scrub, it may be locally common (James Eaton in litt).

The species measures 12.5 cm and is named after its fiery orange-red throat and upperbreast. The orange-red part is bordered by dense black breast-sides, with an isolated small white patch near the wing bend. The face is black and the upperhead, neck, upperparts and uppertail are dark blue-grey, with some white in the tail-sides. Immature males are much duller but still show a hint of pale orange on the underparts. Females and immatures are olive-brown above with a buff white throat, pale buffish breast, olive-buff flanks,

32 Rufous-headed Robin / Roodkopnachttegaal *Larvivora ruficeps*, male, Jiuzhaigou, Sichuan, China, 17 May 2013 (Pete Morris/Birdquest)

33 Firethroat / Père Davids Nachttegaal *Calliope pectardens*, male, Wolong Biosphere Reserve, Sichuan, China, 10 May 2012 (Werner Müller)

34 Firethroat / Père Davids Nachttegaal *Calliope pectardens*, male, Chengdu, Sichuan, China, 2 May 2012 (Werner Müller)

buff undertail-coverts and a white belly centre (MacKinnon & Phillipps 2000, BirdLife International 2013a).

In contrast with Blackthroat and Rufous-headed Robin, which have been recorded outside China only exceptionally, Firethroat can be found in winter in Bangladesh, north-eastern India and Myanmar. However, also in these areas it is rare, local and hard to find. Encouraging news, however, came recently from Bangladesh, where nine birds were observed in the Pashua-Tanguar Haors (wetland areas in the north-east) during surveys in late winter and early spring 2012 (<http://tinyurl.com/l9ab7qk>).

Blackthroat

Blackthroat (also known as Black-throated (Blue) Robin) breeds in the mountains of east-central China, where it was, until recently, known from only a few scattered records from Gansu, Shaanxi and Sichuan, together with only a handful of presumed non-breeding records from southern China and northern Thailand. As recently as June 2011, a team consisting of Per Alström, Gang Song, Xuebin Gao, Huisheng Gong and Yong-wen Zhang

rediscovered the breeding areas in the Qinling mountains, Shaanxi. Seven singing males were observed in Foping and another seven in Changqing National Nature Reserves – almost equaling the total number of individuals observed since the discovery of the species in the late 19th century. In 2012, 24 males and two females were found (Song et al in press). The results of the 2011 and 2012 surveys, as well as the paucity of records, suggest that it probably has a localised distribution and a small population but the locally dense populations found in 2011-12 and the vast expanses of suitable habitat suggest that the breeding population might be healthy. Several recent surveys of potentially suitable sites in southern Sichuan, however, have failed to record any birds. Blackthroat qualifies as ‘Vulnerable’ because it has a small population, thought to be declining as a result of destruction of temperate forests within its breeding grounds. Its habitat requirements and altitudinal range are poorly known. In Gansu, there are historical records from bamboo thickets on the tops of ridges dividing valleys at 3050-3350 m. Almost all individuals found during the 2011 survey were on mountain slopes at 2400-

35 Firethroat / Père Davids Nachttegaal *Calliope pectardens*, first-winter male, North 24 Parganas district, West Bengal, India, 11 March 2012 (*Kshounish S Ray*) **36** Firethroat / Père Davids Nachttegaal *Calliope pectardens*, male, Erlangshan, Sichuan, China, 24 May 2013 (*Pete Morris/Birdquest*)

37 Firethroat / Père Davids Nachtegaal *Calliope pectardens*, first-winter male, North 24 Parganas district, West Bengal, India, 11 March 2012 (*Kshounish S Ray*)

2500 m in large, dense expanses of bamboo in open coniferous and mixed coniferous-broad-leaved forest. The species has in the past also been recorded from Jiuzhaigou and Baihe Nature Reserves in Sichuan and Taibai Shan National Nature Reserve in Shaanxi. Forest cover has declined rapidly in Sichuan since the late 1960s, through exploitation of timber and clearance for cultivation and pasture, and substantial areas of temperate forest have been lost; clearing of bamboo forest may have affected Blackthroat in particular and explain, eg, the disappearance from Jiuzhaigou (James Eaton in litt). A number of protected areas established for Giant Panda *Ailuropoda melanoleuca* contain potentially suitable habitat but the species' distribution in these areas is poorly known (BirdLife International 2013b).

Blackthroat is a small (c 12.5 cm) robin. The male has a black throat and breast with white underparts, dull dark blue upperparts, white basal two-thirds to the outer tail-feathers (creating a wheatear *Oenanthe*-like pattern) and dark legs and feet. The female has brown upperparts, buffish underparts, white undertail-coverts, a more buff-coloured tail and paler pinkish legs. The song consists of rather shrill phrases, alternated with purring trills; one call type is a subdued *tup* (MacKinnon &

Phillipps 2000, BirdLife International 2013b).

On 2 May 2011, a first-summer male was found at the Sichuan University campus in Chengdu, Sichuan, which is known as a good place for migratory birds (www.swild.cn/News-40.html). This one-day bird was seen by just a handful of observers and was well photographed – constituting the first photographs ever taken of the species in the wild (Qian & Yi 2011). In 2012 and 2013, a few 10s of birders visited the breeding sites in May-June and were rewarded with mostly brief but sometimes prolonged views, often after many hours of searching and waiting (cf www.dutch-birding.nl/news.php?ntype=17).

Outside China, there are only two records (concerning three individuals), both in Thailand, where it may be a very scarce passage migrant or winter visitor. A female was collected at 400 m at Nong Bong Khai (Bung Khai), Chiang Saen district, Chiang Rai province, in February 1965 and a male and female were observed drinking at a small stream in lowland forest at c 300 m in Jarim National Park, Nan, in March 2000. In addition, a female of probably this species was reported at Doi Inthanon, Thailand, in December 1981 (BirdLife International 2001).

38 Blackthroat / Zwartkeelnachtegal *Calliope obscura*, male, Changqing NP, Shaanxi, China, 23 June 2012
(Tang Jun/Chinabirdtour.com)

39 Blackthroat / Zwartkeelnachtegal *Calliope obscura*, first-summer male, Sichuan University, Shengdu, Sichuan, China, 2 May 2011 (He Yi)

40 Blackthroat / Zwartkeelnachtegal *Calliope obscura*, male, Changqing NP, Shaanxi, China, 4 June 2013 (Tang Jun/Chinabirdtour.com)

41 Blackthroat / Zwartkeelnachtegal *Calliope obscura*, female, Changqing NP, Shaanxi, China, 23 June 2012 (Tang Jun/Chinabirdtour.com)

Acknowledgements

We thank James Eaton, Wu Jiawei, Tang Jun, Pete Morris, Werner Müller, Kshounish Ray and He Yi for allowing us to publish their photographs. JE commented on the text. Per Alström drew our attention to several recent publications.

References

Alström, P, Song, G, Zhang, R, Gao, X, Holt, P I, Olsson, U & Lei, F 2013. Taxonomic status of Blackthroat *Calliope obscura* and Firethroat *C. pectardens*. Fork-tail 29: 94-99.
Acharya, B K & Vijayan, L 2010. Status and distribution

of endemic and threatened birds of the Eastern Himalaya in Sikkim, India. J Threatened Taxa 2: 685-689.

BirdLife International 2001. Threatened birds of Asia: the BirdLife International Red Data Book. Cambridge.

BirdLife International 2013abc. Species factsheet: *Luscinia pectardens*; *Luscinia obscura*; *Luscinia ruficeps*. Website: www.birdlife.org. [Accessed 28 June 2013.]

Chikara, O 2013. ID forum: the distinction between the two forms of Ryukyu Robin *Luscinia komadori komadori* and *Luscinia komadori namiyei*. BirdingAsia 19: 89-91.

Goodwin, D & Vaurie, C 1956. Are *Luscinia pectardens*

42 Blackthroat / Zwartkeelnachtegal *Calliope obscura*, first-summer male, Sichuan University, Shengdu, Sichuan, China, 2 May 2011 (Wu Jiawei)

- (David & Oustalet) and *Luscinia obscura* (Berezowsky & Bianchi) colour phases of a single species? Bull Br Ornithol Club 76: 141-143.
- del Hoyo, J, Elliott, A & Christie, D A (editors) 2006. Handbook of the birds of the world 11. Barcelona.
- Jeyarajasingam, A 2012. A field guide to the birds of Peninsular Malaysia and Singapore. Second edition. Oxford.
- Mahood, S 2012. Rufous-headed Robin in Phnom Penh. Website: <http://cambodiabirdingnews.blogspot.nl/2012/11/rufous-headed-robin-in-phnom-penh.html>.
- Mahood, S P, Eaton, J A & Leader, P J 2013. Second record of Rufous-headed Robin *Luscinia ruficeps* outside its breeding range and a description of its first-winter plumage. BirdingAsia 19: 43-47.
- MacKinnon, J R & Phillipps, K 2000. A field guide to the birds of China. Oxford.
- McClure, T 1964 Two great rarities. Oryx 7: 314.
- Qian, W & Yi, H 2011. First images in the wild of Blackthroat *Luscinia obscura*, Asia's most enigmatic robin. BirdingASIA 15: 17-19.
- Redactie Dutch Birding 2012. Naamgeving van taxa in Dutch Birding. Dutch Birding 34: 46-48, 135.
- Ripley, S D 1958. A note on the Firethroat and the Blackthroated Robin. Postilla 37: 1-3.
- Sangster, G, Alström, P, Forsmark, E & Olsson, U 2010. Multi-locus phylogenetic analysis of Old World chats and flycatchers reveals extensive paraphyly at family, subfamily and genus level (Aves: Muscicapidae). Mol Phylogenet Evol 57: 380-392.
- Song, G, Alström, P, Zhang, Y, Gao, X, Gong, H, Holt, P I, Quan, Q, Yin, Z & Lei, F in press. Rediscovery of an enigmatic Chinese passerine, the Blackthroat *Calliope obscura*: plumage, vocalizations, distribution, habitat choice, nesting and conservation. J Ornithol.

Enno B Ebels, Joseph Haydnlaan 4, 3533 AE Utrecht, Netherlands (ebels@wxs.nl)
Max Berlijn, Wilhelminastraat 9, 6285 AS Epen, Netherlands (m.berlijn@mandema.nl)

DBA-nieuws

Dutch Birding-fonds Het Dutch Birding-fonds is in 2002 in het leven geroepen om onderzoek ten behoeve van publicaties in Dutch Birding te stimuleren en financieel te ondersteunen (Dutch Birding 24: 125, 2002). Met het fonds willen we (bestuur en redactie van Dutch Birding) eventuele financiële belemmeringen bij vogelaars weghalen om onderzoek te verrichten, het vergaaren, analyseren en verspreiden van kennis stimuleren en het aanbod aan hoogwaardige artikelen verhogen. Met behulp van het fonds kunnen bijvoorbeeld reis- en verblijfkosten ten behoeve van veldonderzoek en/of museumbezoek of kosten voor het opvragen van literatuur worden betaald. Het fonds richt zich primair op publicaties op gebied van determinatie, taxonomie en/of verspreiding van bepaalde taxa. Auteurs die een bijdrage ontvangen verplichten zich om de resultaten van hun onderzoek te publiceren in Dutch Birding en eventueel te presenteren op de DB-website of in lezingen.

De afgelopen jaren zijn drie aanvragen gehonoreerd (variërend van enkele 100-en tot 1350 EUR) die tot publicaties in Dutch Birding hebben geleid ('Identification of adult American Herring Gull', Peter Adriaens & Bruce Mactavish, Dutch Birding 26: 151-179, 2004; 'White-headed Long-tailed Bushtits in the Netherlands', Justin Jansen & Wim Nap, Dutch Birding 30: 293-308, 2008; en 'Identification of White Wagtail and Pied Wagtail', Peter Adriaens, Davy Bosman & Joris Elst, Dutch Birding 32: 229-250, 2010). Verder heeft het fonds financieel bijgedragen aan museumonderzoek in Tring, Engeland, door Nils van Duivendijk naar Kortbekzeekoeten *Uria lomvia*, Blauwborsten *Luscinia svecica* en roodborst-

tapuiten *Saxicola*. Een deel van de resultaten werd gebruikt in het gevalsartikel over de Kortbekzeekoet in Nederland in juli-augustus 2012 (Dutch Birding 35: 100-106, 2013) en andere resultaten zullen op een later moment in publicaties worden verwerkt. Vanuit het fonds leveren we tevens een financiële bijdrage (1500 EUR) aan het onderzoek (met halsbanden en satellietzenders) naar de herkomst en verspreiding van in Nederland overzomerende Casarca's *Tadorna ferruginea*. De resultaten van dit onderzoek zullen in verschillende tijdschriften worden gepubliceerd, waarbij in goed overleg naar een logische verdeling wordt gezocht. Recent is een aanvraag bij het fonds goedgekeurd (2000 EUR) voor onderzoek naar de herkenning en kleevariatie van taxa binnen het Stormmeeuwen *Larus canus*-complex (Peter Adriaens & Chris Gibbins). De auteurs bezoeken deze winter Georgië om vogels van het taxon *L. c. heinei* in het veld te bestuderen.

Nieuwe aanvragen worden beoordeeld door de (kern) redactie en bij een positief advies ter bekrachtiging voorgelegd aan het bestuur. Auteurs die voorstellen of ideeën hebben voor mogelijk te financieren projecten en die daarover van gedachten willen wisselen wordt verzocht contact op te nemen met de redactie (editors@dutchbirding.nl). Hoewel het fonds tot nu toe vooral omvangrijke studies mogelijk heeft gemaakt is het nadrukkelijk ook bedoeld voor 'kleine' onderwerpen, zoals compacte determinatieartikelen (*ID notes*), waarbij de financiële ondersteuning een duwtje in de rug kan zijn. REDACTIE DUTCH BIRDING

Redactiemedelingen

Naamgeving van taxa in Dutch Birding

Voor taxonomie, naamgeving en volgorde van in Nederland waargenomen taxa houdt Dutch Birding zich aan de beslissingen van de Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA) (Sangster et al 1999, 2003, 2009). Dit is een gevolg van afspraken tussen Dutch Birding Association (DBA), Nederlandse Ornithologische Unie (NOU) en Sovon Vogelonderzoek Nederland die werden gemaakt in het kader van de publicatie van *Avifauna van Nederland* (van den Berg & Bosman 1999, 2001, Bijlsma et al 2001).

Voor taxonomie van niet in Nederland vastgestelde taxa wordt de derde en vierde editie van 'Howard and Moore' (Dickinson 2003, Dickinson & Renssen 2013) gevolgd, behoudens aanvullingen en wijzigingen gepresenteerd in redactiemedelingen in de eerste nummers van Dutch Birding-jaargangen. De volgorde van families van non-passerines (en de meeste taxa in deze families) sluit aan op Cracrafts bijdrage in Dickinson & Renssen (2013) en Sangster et al (2013). De meest opvallende verandering is het gevolg van de ontdekking dat roofvogels (Accipitriformes, Falconiformes) niet een monofyletische groep vormen, dat papegaaien (Psittaciformes) de nauwste verwant van de zangvogels (Passeriformes) zijn en dat valken (Falconiformes) nauw verwant zijn aan papegaaien en zangvogels (cf Sangster et al 2013). In de in 2008 door DBA gepubliceerde lijst van vogelnamen (van den Berg 2008) zijn alle redactiemedelingen van Dutch Birding jaargang 19-30 (1997-2008) verwerkt en in de digitale versie op www.dutchbirding.nl tevens die van 2009-13 (Redactie Dutch Birding 2009, 2010, 2011, 2012, 2013) en 2014.

Onder het West-Palearctische gebied ('de WP') wordt sinds 2013 in Dutch Birding een groter gebied verstaan dan voorheen, namelijk Europa met inbegrip van Macaronesië, alle landen die grenzen aan de Middellandse of Zwarte Zee, het Arabische schiereiland (sensu lato) en Iran. Aangezien landsgrenzen worden gevolgd komen de definities van dit gebied wel in grote lijnen maar niet precies overeen met de door, eg, Martins & Hirschfeld (1998) gedefinieerde WP. In tabel 1 staan nieuwe wijzigingen in de naamgeving van WP-taxa vermeld die per 1 januari 2014 in Dutch Birding worden doorgevoerd. Aan de lijst van vo-

gelsoorten binnen het WP-gebied kan een aantal worden toegevoegd, zoals Omaanse Uil / Omani Owl *Strix omanensis* (Oman) en Geelkeelzanger / Yellow-throated Warbler *Setophaga dominica* (Azoren). Zie Redactie Dutch Birding (2009, 2010, 2011, 2012, 2013) voor andere recentelijk toegevoegde soorten.

Voor Engelse vogelnamen volgt Dutch Birding sinds 1 januari 2008 de aanbevelingen van het Internationaal Ornithologisch Congres (IOC) (Gill & Wright 2006, Gill & Donsker 2013), met enkele uitzonderingen (cf Olson & Banks 2007, Redactie Dutch Birding 2009, 2010, 2011). Aanvullingen en wijzigingen worden door het IOC op internet gepubliceerd en veranderingen in Engelse namen worden overgenomen door Dutch Birding, zoals sinds 1 januari 2014: Zarudny's Sparrow (in plaats van Asian Desert Sparrow) en Great Rosefinch (in plaats van Caucasian Great Rosefinch). Bovendien zijn de volgende (niet door IOC vermelde) ondersoortnamen gewijzigd: Lesser Canada Goose (was Intermediate Canada Goose), Richardson's Cackling Goose (was Hutchins' Cackling Goose) en Ridgway's Cackling Goose (was Dark Cackling Goose) (see www.bbr.org.uk/swans-to-ducks).

De redactie dankt Kees Roselaar en George Sangster voor hun assistentie.

Summary

TAXA NAMES IN DUTCH BIRDING From 1 January 2014, Dutch Birding will use revised names or new taxonomic treatments for taxa listed in table 1. For English vernacular names, updates by the International Ornithological Congress are followed. New species documented in 2013 for a WP region defined as Europe with Macaronesia, all countries bordering the Black and Mediterranean Sea, the Arabian Peninsula (sensu lato) and Iran, include, eg, Omani Owl *Strix omanensis* (Oman) and Yellow-throated Warbler *Setophaga dominica* (Azores).

Verwijzingen

- van den Berg, A B 2008. Dutch Birding-vogelnamen: lijst van West-Palearctische vogelsoorten 2008 – Dutch Birding bird names: list of Western Palearctic bird species 2008. Amsterdam.
- van den Berg, A B & Bosman, C A W 1999, 2001. Zeldzame vogels van Nederland – Rare birds of the Netherlands. Avifauna van Nederland 1. Eerste, tweede druk. Haarlem.
- Bijlsma, R G, Hustings, F & Camphuysen, C J 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland – Common and scarce birds of the Netherlands. Avifauna

TABEL 1 Vanaf 1 januari 2014 door Dutch Birding gebruikte gewijzigde wetenschappelijke namen van West-Palearticse (WP) taxa / Revised scientific names for Western Palearctic (WP) taxa used in Dutch Birding from 1 January 2014

Amerikaanse Grote Zilverreiger / American Great Egret *Casmerodius egretta* (was *Casmerodius albus egretta*)

Verschillen in DNA en kleur van naakte delen onderscheiden Amerikaanse Grote Zilverreiger *Casmerodius egretta* van de drie ondersoorten van Grote Zilverreiger in Eurazië, Zuidoost-Azië/Australië en Afrika (*C albus albus*, *C a modestus* en *C a melanorhynchos*).

Based on differences in genetics and bare parts coloration, American Great Egret *Casmerodius egretta* is separated as a species from the three subspecies of Great White Egret in Eurasia, south-eastern Asia/Australia and Africa (*C albus albus*, *C a modestus* and *C a melanorhynchos*) (Sheldon 1987, McCracken & Sheldon 1998, Pratt 2011).

Rüppells Gier / Rüppell's Vulture *Gyps rueppelli* (was *Gyps rueppellii*)

Cf Dickinson & Rensen (2013).

Siberische Tjiftjaf / Siberian Chiffchaff *Phylloscopus tristis* (was *Phylloscopus collybita tristis*)

Cf, eg, Dean & Svensson (2005), Marova et al (2013).

Westelijke Baardgrasmus / Western Subalpine Warbler *Sylvia inornata* (incl *S i inornata* & *S i iberiae*) (was *Sylvia cantillans inornata* & *S c cantillans*)

Cf Svensson (2013a, b); eg, Dutch Birding 35: 341, 2013.

Balkanbaardgrasmus / Eastern Subalpine Warbler *Sylvia cantillans* (incl *S c cantillans* & *S c albistriata*) (was *Sylvia cantillans albistriata*)

Cf Svensson (2013a, b); eg, Dutch Birding 35: 341, 2013.

Siberische Braamsluiper / Blyth's Lesser Whitethroat *Sylvia althaea blythi* (was *Sylvia curruca blythi*)

Vale Braamsluiper / Central Asian Lesser Whitethroat *Sylvia althaea halimodendri* (was *Sylvia curruca halimodendri*)

Een analyse van braamsluiers (Humes Braamsluiper

S althaea en Braamsluiper *S curruca*) laat zien dat er op basis van mitochondriale genen zes clades zijn corresponderend met bestaande taxa, *althaea*, *blythi*, *curruca*, *halimodendri*, *margelanica* en *minula* die een andere verspreiding hebben dan tot nu toe werd aangenomen (de laatste twee niet broedend in de WP) (Olsson et al 2013). De fylogenie laat zien dat *althaea*, *blythi*, *halimodendri* en *margelanica* meer dan 4.2 miljoen geleden werden gescheiden van *curruca* en *minula*. Daaruit vloeit voort dat *blythi* en *halimodendri* (en *margelanica*) geen ondersoorten van nominaat *curruca* zijn maar tot de *althaea*-groep dienen te worden gerekend. De fylogenie toont bovendien dat splits tussen de vier taxa van deze *althaea*-groep tussen 1-2.5 miljoen jaar geleden plaatsvonden en dat ze net als *curruca* en *minula*, die nog langer geleden uiteen gingen, vermoedelijk het best als soorten kunnen worden beschouwd. Een artikel over diagnostische verschillen in geluid en verenkleed tussen de zes is in voorbereiding (Paul Leader pers meded).

A new analysis of the lesser whitethroat complex (Hume's Whitethroat *S althaea* and Lesser Whitethroat *S curruca*) supported by mitochondrial genes shows that it consists of six main clades corresponding to previously known taxa, *althaea*, *blythi*, *curruca*, *halimodendri*, *margelanica* and *minula* with a different distribution than previously assumed, the last two not breeding in the WP (Olsson et al 2013). Moreover, the mitochondrial gene tree reveals a basal dichotomy, with the clade of *althaea*, *blythi*, *halimodendri* and *margelanica* well separated since more than 4.2 mya from the clade of *curruca* and *minula*. The splits between *althaea*, *blythi*, *halimodendri* and *margelanica* have occurred later, approximately between 1.0 and 2.5 mya, less long ago than the split between *curruca* and *minula*. These genetic distances suggest that, probably, each of the six clades can be regarded as species. A paper showing the diagnosability of their sounds and plumage is currently in preparation (Paul Leader pers comm).

Roodmus / Common Rosefinch *Erythrura erythrura* (was *Carpodacus erythrurus*)

Cf Zuccon et al (2012), Sangster et al (2013).

- van Nederland 2. Haarlem.
 Dean, A & Svensson, L 2005. 'Siberian Chiffchaff revisited'. Br Birds 98: 396-410.
 Dickinson, E C (redactie) 2003. The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world. Derde druk. London.
 Dickinson, E C & Rensen, J V Jr (redactie) 2013. The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world. Fourth edition, vol 1: Non-passerines. London.
 Gill, F & Donsker, D (redactie) 2013. IOC world bird names (version 3.5). Website: www.worldbirdnames.org.

- Gill, F & Wright, M 2006. Birds of the world: recommended English names. London.
 Marova, I M, Shipelina, D A, Fedorov, V V & Ivanitskii, V V 2013. Siberian and East European chiffchaffs: geographical distribution, morphological features, vocalization, phenomenon of mixed singing, and evidences of hybridization in sympatry zone. In: Rodríguez, N, García, J & Copete, J L (redactie), El mosquitero ibérico. León.
 Martins, R P & Hirschfeld, E 1998. Comments on the limits of the Western Palearctic in Iran and the Arabian Peninsula. Sandgrouse 20: 108-134.

- McCracken, K G & Sheldon, F H 1998. Molecular and osteological heron phylogenies: sources of incongruence. *Auk* 115: 127-141.
- Olson, S L & Banks, R C 2007. Lectotypification of *Larus smithsonianus* Coues, 1862 (Aves: Laridae). *Proc Biol Soc Wash* 120: 382-386.
- Olsson, U, Leader, P, Carey, G, Khan, A A, Svensson, L & Alström, P 2013. New insights into the intricate taxonomy and phylogeny of the *Sylvia curruca* complex. *Mol Phylogenet Evol* 67: 72-85.
- Pratt, H D 2011. Observations on species limits in the Great Egret (*Ardea alba*) complex. *J Heron Biol & Conserv* 1: 1-5. www.heronconservation.org/resources/5-Pratt-Great_Egret.pdf.
- Redactie 2009, 2010, 2011, 2012, 2013. Naamgeving van taxa in Dutch Birding. *Dutch Birding* 31: 35-37; 32: 48-52; 33: 47-50; 34: 46-48; 35: 40-43.
- Sangster, G, Hazevoet, C J, van den Berg, A B, Roselaar, C S & Sluys, R 1999. Dutch avifaunal list: species concepts, taxonomic instability, and taxonomic changes in 1977-1998. *Ardea* 87: 139-166.
- Sangster, G, van den Berg, A B, van Loon, A J & Roselaar, C S 2003, 2009. Dutch avifaunal list: taxonomic changes in 1999-2003; in 2004-2008. *Ardea* 91: 281-287; 97: 373-381.
- Sangster, G, Collinson, J M, Crochet, P-A, Knox, A G, Parkin, D T & Votier, S C 2013. Taxonomic recommendations for British birds: ninth report. *Ibis* 155: 898-907.
- Sheldon, F H 1987. The phylogeny of herons estimated from DNA-DNA hybridization data. *Auk* 104: 33-43.
- Svensson, L 2013a. A taxonomic revision of the Subalpine Warbler *Sylvia cantillans*. *Bull Br Ornithol Club* 133: 240-248.
- Svensson, L 2013b. Subalpine Warbler variation and taxonomy. *Br Birds* 106: 651-668.
- Zuccon, D, Prŷs-Jones, R, Rasmussen, P C & Ericson, P G P 2012. The phylogenetic relationships and generic limits of finches (Fringillidae). *Mol Phylogenet Evol* 62: 581-596.

Redactie Dutch Birding, Duinlustparkweg 98A, 2082 EG Santpoort-Zuid, Nederland
(editors@dutchbirding.nl)

WP reports

This review lists rare and interesting birds reported in the Western Palearctic (WP) mainly from **late November 2013 to late January 2014**. The reports are largely unchecked and their publication here does not imply future acceptance by a rarities committee. Observers are requested to submit their records to each country's rarities committee. Corrections are welcome and will be published.

WP BOUNDARIES The WP region as defined by Dutch Birding follows country borders and differs from that by *Birds of the Western Palearctic* (BWP; Cramp 1977) by excluding, eg, parts of Mauritania and Chad, and including Iran and all of the Arabian Peninsula, in accordance with *Photographic handbook of birds of the Western Palearctic* by Svensson & Shirihai (in prep). A list of all species of DB's WP region can be found in a pdf at www.dutchbirding.nl.

GEESE TO DUCKS It has been another difficult year for the **Lesser White-fronted Goose** *Anser erythropus* population in Swedish Lapland as only 43 individuals survived the summer, compared with c 120 two years ago and 49 last year. In the summers of 2012 and 2013, many were predated when flightless during moult by a White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla* (cf *Dutch Birding* 34: 395, 2012). Not a single young was raised in 2012 and only one in 2013. In an effort to compensate the losses, first- and second-year birds from Russia wearing green rings were released in the main breeding area (49 in 2013). In Greece, 57 were counted at Kerkini on 11 December. An adult '**Grey-bellied Brent Goose**' *Branta* was identified at

Dundrum Inner Bay, Down, Northern Ireland, in early December. As in previous winters, not only singles, twos and threes but also flocks of **Red-breasted Geese** *B ruficollis* stayed in the Netherlands, mostly in Friesland on Schiermonnikoog (eight until 16 November and five from 17 November to 2 December) and Terschelling (eight from 22 November to 20 December) and on Texel, Noord-Holland (up to nine from 29 December to at least 18 January). On 20 December, an adult male **American White-winged Scoter** *Melanitta deglandi deglandi* returned to Njarðvík, Iceland. If accepted, a male **Asian White-winged Scoter** *M deglandi stejnegeri* photographed off Musselburgh, Lothian, Scotland, on 26 December will be the first for Britain (the one in Aberdeenshire, Scotland, in 2011 turned out to be an **American White-winged Scoter**). On 25 December, the adult male **American Scoter** *M americana* at Stængehus, Sjælland, Denmark, returned to winter. Male **Baikal Teals** *Anas formosa* were seen at Marshside, Lancashire, England, from 30 November to 11 December and in the Netherlands first at Arnhem, Gelderland, on 14-17 December and then at Driel, Gelderland, from 20 December into January. In Ireland, the **American Black Duck** *A rubripes* remained on Achill Island, Mayo, until 5 December, together with a hybrid. The seventh and eighth **Wood Ducks** *Aix sponsa* for Iceland were a female taken into care (died) on Heimaey on 29 November and another female there on 6 December.

GREBES TO TUBENOSES A **Pied-billed Grebe** *Podilymbus podiceps* occurred on North Uist, Outer Hebrides, Scotland, from 6 December to at least 14 January. Another

43-44 Verreaux's Eagle / Zwarte Arend *Aquila verreauxii*, subadult, Eilat mountains, Israel, 22 December 2013 (Dirk Hilbers) **45** Allen's Gallinule / Afrikaanse Purperhoen *Porphyrio alleni*, adult, Wied Ghollieqa, Malta, 7 January 2014 (Natalino Fenech)

46 Yellow-billed Loon / Geelsnavelduiker *Gavia adamsii*, first-year, Lac du Der-Chantecoq, Sainte-Marie-du-Lac-Nuisement, Marne, France, 13 December 2013 (*David Monticelli*)

47 Yellow-billed Loon / Geelsnavelduiker *Gavia adamsii*, adult, Brixham, Devon, England, 3 January 2014 (*Sam Woods*)

48 Thick-billed Murre / Kortbekzeekoet *Uria lomvia*, Portland harbour, Dorset, England, 29 December 2013
(Kit Day)

49 Yellow-billed Loon / Geelsnavelduiker *Gavia adamsii*, first-year, Goczałkowicki reservoir, Slaskie, Poland,
29 December 2013 (Michał Baran)

50 Spoon-billed Sandpiper / Lepelbekstrandloper *Calidris pygmaea*, adult winter, with Red-necked Stint / Roodkeelstrandloper *C ruficollis*, adult winter, Pak Thale, Thailand, 8 January 2014 (*Edwin Winkel*)

51 Wilson's Snipes / Amerikaanse Watersnippen *Gallinago delicata*, Tejina, La Laguna, Tenerife, Canary Islands, 26 October 2013 (*Ramón Fernández Febles*)

remained at Etang des Aulnes, Saint-Martin-de Crau, Bouches-du-Rhône, France, through December to late January. **Rufous Turtle Doves** *Streptopelia orientalis meena* were photographed at Nordhassel, Vest-Agder, Norway, on 7 December (first-year), at Suchedniów, Poland, from 22 December into January (returning bird, previously seen in April 2013) and at Uusikaupunki, Finland, from 24 December to at least 26 January (first-winter). An adult **Allen's Gallinule** *Porphyrio alleni* was present on Malta on at least 29-30 December, while the second for Greece turned up at Noronis, Crete, on 26 December. An **American Coot** *Fulica americana* at Loch Flemington, Highland, Scotland, from 5 January onwards was the sixth for Britain. The first **Macqueen's Bustard** *Chlamydotis macqueenii* in Turkey for about a century was found injured near Konya, Turkey, in December. Well-visited **Yellow-billed Loons** *Gavia adamsii* were those at Lac du Der-Chantecoq, Marne, France, from 8 December to at least late January (juvenile), Brixham Harbour, Devon, England, from 25 December onwards (second-winter), and Goczalkowicki, Slaskie, Poland, on 27-29 December. In the Netherlands, a first-winter was found at Rhederlaag, Gelderland, on 26 January. On 16-27 November, the adult **Pacific Loon** *G. pacifica* was back again in Cornwall, England, where possibly the same bird was seen for the first time on 21 February 2007. On 7 December, the fourth **Sooty Shearwater** *Puffinus griseus* for Poland was photographed at Hel, Gdańsk bay (a dozen were reported for Britain during December).

STORKS TO IBISES A first-year **Black Stork** *Ciconia nigra* photographed near the airport of Boavista on 21 December was the first for Cape Verde Islands. A juvenile **Yellow-crowned Night Heron** *Nyctanassa violacea* on Santa Maria, Azores, from 31 December into late January concerned a new arrival. On 24 November, two juvenile hand-raised **Northern Bald Ibises** *Geronticus eremita* from a re-introduced free-flying colony in Grünau im Almtal, Oberösterreich, Austria, arrived to winter at Stadskanaal, Groningen, the Netherlands, where they remained to at least late January. The birds wore colour rings (KT 1718 en KT 1721) and were identified as 'Fridolin' (white-aluminium/green-green) and 'Romeo' (white-aluminium/green-orange). Both hatched in spring 2013 and they are used to flying free and well able to forage for themselves. They are expected to return to their colony as this happened in previous cases of first-years wandering widely (eg, in the winter of 2012/13, one ('Kurt') spent the winter alone in Belgium and returned to Grünau in early summer). The influx of **Glossy Ibises** *Plegadis falcinellus* in north-western Europe was still apparent with at least 36 present at various sites in Britain in the second week of January alone, up to 40 in the Netherlands from late November to at least mid-January, and five photographed at Tvøroyri, Suðuroy, on 6 January, constituting the third record for the Faeroes.

WADERS The first **Semipalmated Plover** *Charadrius semipalmatus* for the Canary Islands on La Palma from 4 October 2013 stayed until at least 12 December. A **Caspian Plover** *C. asiaticus* at Wissenkerke, Zeeland,

from 10 to at least 26 January was the third for the Netherlands and the first in Europe in mid-winter. The only record of **Slender-billed Curlew** *Numenius tenuirostris* for Britain at Druridge Bay, Northumberland, England, on 4-7 May 1998 has now been reviewed and rejected (cf Br Birds 95: 272-278, 279-299, 2002). The last individuals well documented by photographs were those wintering at Merja Zerga, Morocco, until 21 February 1995. New genetic research on nuDNA and mtDNA confirms that three morphologically distinct and geographically separated taxa of Black-tailed Godwit *Limosa limosa* may be regarded as species, **Icelandic** *L. islandica*, **European** *L. limosa* and **Asian Black-tailed Godwit** *L. melanuroides* (Trimbos et al 2014 in PLoS ONE 9 (1), <http://tinyurl.com/ognccxy>; see also *Geographical variation in waders* by Roselaar & Engelmoer 1998). In Thailand, this winter's first **Spoon-billed Sandpiper** *Calidris pygmaea* was seen on 27 October 2013 at Khok Kham followed by up to five at Pak Thale from 1 November onwards; interestingly, one of 25 white-flagged hand-reared individuals released shortly before migration at the species' breeding grounds in Russia was found at Samut Maneerat on 7 November. In Ireland, an unseasonal **Baird's Sandpiper** *C. bairdii* was seen at Blennerville, Kerry, on 28 December. A **White-rumped Sandpiper** *C. fuscicollis* at Vossemeer, Flevoland/Overijssel, from 14 December to at least 15 January and a **Lesser Yellowlegs** *Tringa flavipes* at Vatrop, Wieringen, Noord-Holland, from 23 November through late January concern the first winter records of both species for the Netherlands (previously, they were never seen later than 5 and 19 November, respectively). Other Lesser Yellowlegs wintered at Faro, Portugal, until at least 4 January, in Badajoz, Spain, from 30 December to at least 11 January, and in Hampshire, England, until at least mid-January. The first-winter **Short-billed Dowitcher** *Limnodromus griseus* on North Ronaldsay, Orkney, Scotland, from 17 November stayed until at least 10 January. Two photographed **Wilson's Snipes** *Gallinago delicata* on Tenerife from 17 October 2013 to at least 8 December were the first for the Canary Islands. A 0.6 g geolocator fitted on a **Red-necked Phalarope** *Phalaropus lobatus* breeding on Fetlar, Shetland, Scotland, revealed that it is an extremely long-distance migrant using the route of the American population for its 25 600 km (16 000 miles) annual migration round trip: after flying north-westward to Iceland and Greenland, it went south along the eastern side of North America, the Caribbean and across Mexico, ending up in the Pacific off the coasts of Ecuador and Peru, returning after winter to Fetlar following the same route north and eastward. Arguably, the ancestors of the Scottish birds derive from the New World, unlike the population in mainland Europe (eg, Norway and Sweden), which winters in the Arabian Sea.

AUKS TO TERNS On 7 December, a summer-plumaged adult **Thick-billed Murre** *Uria lomvia* flew past a single observer at Skagen, Nordjylland (the last twitchable for Denmark occurred in 1998). In England, singles were photographed at Filey, North Yorkshire, on 3 December and at Portland, Dorset, from c 19 to 31 December; nearly all British records are from Scotland (cf Dutch Birding

52 Snowy Owl / Sneeuwuil *Bubo scandiacus*, Zeebrugge, immature male, West-Vlaanderen, Belgium, 22 December 2013 (Marten Miske)

53 Snowy Owl / Sneeuwuil *Bubo scandiacus*, immature male, Zeebrugge, West-Vlaanderen, Belgium, 23 December 2013 (Martin van der Schalk)

54 Ivory Gull / Ivoormeeuw *Pagophila eburnea*, first-year, Patrington, East Yorkshire, England, 19 December 2013 (*Glyn Sellors*) **55** Ivory Gull / Ivoormeeuw *Pagophila eburnea*, first-year, Patrington, East Yorkshire, England, 22 December 2013 (*Dave Barnes*) **56** Ivory Gull / Ivoormeeuw *Pagophila eburnea*, first-year, and Snowy Owl / Sneeuwuil *Bubo scandiacus*, Hanstholm, Nordjylland, Denmark, 22 December 2013 (*Kenneth Bach Christensen*)

35: 88-99, 2013). A surprising number of sightings of first-winter **Ivory Gulls** *Pagophila eburnea* included six in Norway, five in England, five in Scotland, two in Iceland and singles in Denmark, Ireland and Sweden: at Bolungarvík, Iceland, on 29 November; at Seaburn, Durham, England, on 30 November; at Laxvík, Halland, Sweden, on 1 December and then at Båstads, Skåne, Sweden, until 10 December; at Skagaströnd, Iceland, on 3 December; on North Uist on 4 December; at Tarbat Ness, Highland, on 5 December; at Seahouses, Northumberland, England, on 7 December (two); at Boddam, Scotland, on 7 December; on Evie, Orkney, on 12-14 December; at Patrington Haven, East Yorkshire, England, on 15-25 December; at Hanstholm, Nordjylland, Denmark, from 20 December; on Lewis, Outer Hebrides, on 21-29 December; at Hartlepool Headland, Cleveland, England, in early January; and at Tacumshin, Wexford, Ireland, from 8 January onwards. From Hordaland to Nord-Trøndelag, Norway, six were found in November-December. On 23 November, a first-winter **Ross's Gull** *Rhodostethia rosea* was photographed at Saint-Pierre-de-Bœuf, Loire, France. Adults stayed at Uthaug, Sør-Trøndelag, Norway, on 18-22 December and off Salthill, Galway, in the afternoon of 4 January. On 13 January, an adult reportedly flew past Dungeness, Kent, England. In Poland, the returning **Ring-billed Gull** *Larus delawarensis* colour-ringed (red PAA3) at Szczecin-Klucz on 23 December 2005 turned up at Ostróda, Warmińsko-Mazurskie, on 2 January (this bird was found at Maasbracht, Limburg, the Netherlands, on 23 February 2012 and last seen in this

area across the Belgian border on 2 March 2012). A sub-adult gull photographed at Ilmuiden, Noord-Holland, on 2 February 2013 may turn out to be the first **Smithsonian Gull** *L smithsonianus* for the Netherlands (<http://bit.ly/1jphNtd>). An adult **Thayer's Gull** *L thayeri* was photographed at Killybegs, Donegal, Ireland, on 15 December and another possible one was present at Gower peninsula, Glamorgan, Wales, until at least 10 January. In 2013, 11 pairs of **Whiskered Tern** *Chlidonias hybrida* nested again at Kropswolderbuitenpolder, Groningen, where 26-28 pairs produced c 60 juveniles in 2012; it is the first time that the species bred two successive years at the same site in the Netherlands. A **Forster's Tern** *Sterna forsteri* turned up at Réthoville, Manche, France, on 8 December. For its 11th winter, the adult in Galway remained until 4 December. On 8 December, a **Royal Tern** *S maxima* was seen at Djerba, Tunisia.

RAPTORS TO OWLS In Kuwait, a first-winter female **Crested Honey Buzzard** *Pernis ptilorhynchus* was photographed at Al Abraç on 23 November, and five were seen in the United Arab Emirates during December. An unseasonal **Griffon Vulture** *Gyps fulvus* stayed near Obrigheim, Rheinland-Pfalz, Germany, from 2 to at least 18 January. In Spain, a first-winter **Greater Spotted Eagle** *Aquila clanga* first seen at Laguna de Navaseca, Ciudad Real, Castilia-La Mancha, Spain, on 7 December was photographed a few km north of Daimiel on 30 December; during December and early January, three others were seen in Barcelona and Girona, and three stayed at El

57 Presumed Red-tailed Shrike / vermoedelijke Turksestaanse Klauwier *Lanius phoenicuroides*, first-year, Zeebrugge, West-Vlaanderen, Belgium, 11 November 2013 (*Filip De Ruwe*)

58 Greater Spotted Eagle / Bastaardarend *Aquila clanga*, first-year, Daimiel, Ciudad Real, Castilla-La Mancha, Spain, 30 December 2013 (Edward J van IJzendoorn)

59 Streak-throated Swallow / Indische Klifzwaluw *Petrochelidon fluvicola*, immature, Jahra Pools Reserve, Kuwait, 7 December 2013 (Mike Pope)

Hondo, Alicante. In south-western France, up to two remained at Saint-Martin-de-Seignanx, Landes, from December to at least 14 January. A subadult **Verreaux's Eagle** *A verreauxii* was photographed at Amram Pillars, Eilat mountains, on 22 December; in Israel, the species has become very rare, this latest one being the first in three years. In Ireland, droppings collected from the juvenile male **Northern Harrier** *Circus hudsonius* at Tacumshin, Wexford, from 21 October 2013 to at least 15 November were analysed and the DNA proved to be identical to specimens from North America. In the south-east of the Netherlands, two successful breeding records of **Black Kite** *Milvus migrans* occurred in 2013. The long-staying **Long-legged Buzzard** *Buteo rufinus* at Tweede Maasvlakte, Zuid-Holland, the Netherlands, from 25 September 2013 was still present in late January. In Narbonne, Aude, France, one was present through December until at least 12 January. Two twitchable **Northern Hawk-Owls** *Surnia ulula* were present in Denmark during December. In Germany, two of the three still present in December (of this winter's total of six) remained into January. The fourth for the Netherlands at Zwolle, Overijssel, from 12 November through late January attracted 1000s of birders and a lot of media attention. A **Eurasian Pygmy Owl** *Glaucidium passerinum* at Lettele near Deventer, Overijssel, from 10 December through late January was the eighth for the Netherlands (the first was as recent as 2002). The first **Tawny Owl** *Strix aluco* for Madeira was found dead floating in a pond at Casa Velha do Palheiro hotel on 4 November. In eastern North America, an unprecedented invasion of **Snowy Owls** *Bubo scandiacus* occurred. The first sighting in Newfoundland, Canada, was on 15 November and then numbers increased rapidly with, eg, 91 on 8 December at Cape Pine and 206 on 9 December along Cape Race road. In the eastern USA, the first on 21 November was followed by 693 sightings in the next four weeks. Individuals turned up at various unlikely places far south, such as Little Talbot Island State Park, Florida, USA, on

6 January (c third Florida record) and on Bermuda, and many were seen on ships in the Atlantic Ocean, some staying on board during the crossing and reaching European shores. The first new arrival in England was washed ashore near St Buryan, Cornwall, on 7 December. In north-western France, one stayed west of Calais, Pas-de-Calais, on 19-21 December; a first-winter female was present in Charente-Maritime from 17 January. In Belgium, a young male was seen at Zeebrugge, West-Vlaanderen, on 21-25 December and at Lovendegem, Oost-Vlaanderen, on 27 December. In Denmark, a young female was present at Hanstholm, Nordjylland, from 21 December onwards. In the Netherlands, a first-winter female was first photographed on Texel, Noord-Holland, on 28 December (first reported on 26 December) and then on Vlieland, Friesland, from 30 December into late January; another female was photographed near Midsland, Terschelling, Friesland, on 18 January and a young male (possibly the Zeebrugge bird) turned up at Polder Zeevang north of Amsterdam, Noord-Holland, on 19 January. On 21 January, a first-winter female was seen in urban area in Amsterdam and probably the same stayed the next day on a house rooftop at De Goorn, Noord-Holland. In 2013, a record 16 territories of **Eurasian Eagle Owl** *Bubo* were counted in the Netherlands, not only in Limburg but also in the Gelderland, Noord-Brabant and Overijssel provinces (the first well-documented breeding occurred in 1997 near Maastricht, Limburg).

BEE-EATERS TO SWALLOWS A **White-throated Bee-eater** *Merops albicollis* videoed at Gledjdiane on 5-6 December was the first for Western Sahara, Morocco, and the WP sensu BWP. In 2013, again two pairs of **European Bee-eaters** *Merops apiaster* bred in the Netherlands; this century, only in three years no successful breeding occurred (in 2003-04 and 2009). A male **Middle Spotted Woodpecker** *Dendrocopos medius* seen by many at Gram Slotspark, Ribe, from 13 to at least 30 December

60 Black-faced Bunting / Maskergors *Emberiza spodocephala*, first-winter female, Ratvika, Møre og Romsdal, Norway, 10 December 2013 (Frank Grønningsæter)

61 Lincoln's Sparrow / Lincolns Gors *Melospiza lincolnii*, Hafnarfjörður, Iceland, 9 December 2013 (Sindri Skúlason)

62 Parrot Crossbill / Grote Kruisbek *Loxia pytyopsittacus*, female, Lanaken, Limburg, Belgium, 2 January 2014
(Filip De Ruwe)

63 American Buff-bellied Pipit / Amerikaanse Waterpieper *Anthus rubescens rubescens*, Burton Marsh, Cheshire, England, 21 December 2013 (Dave Kelsall)

64 Brown Shrike / Bruine Klauwier *Lanius cristatus*, second calendar-year, Azewijnsche Broek, Gelderland, Netherlands, 19 January 2014 (Norbert Uhlhaas)

65 Snow Bunting / Sneeuwgor *Plectrophenax nivalis*, first-year male, Acre, Israel, 26 December 2013 (Yoav Perlman)

was the first for Denmark since 1959 (when the species became extinct as a breeder). A **Brown Shrike** *Lanius cristatus* at Azewijnsche Broek, Achterhoek, Gelderland, from 18 January onwards was the first for the Netherlands and the c 27th for Europe (of which 10 were in Scotland and seven in England). The first **Streak-throated Swallow** *Petrochelidon iluvicola* for Kuwait and second for the WP sensu BWP was photographed at Jahra Pools Reserve, Al-Jahra, on 6-7 December; the first for the WP was in Egypt on 19 November 2003.

WARBLERS The third or fourth **Two-barred Warbler** *Phylloscopus plumbeitarsus* for the Netherlands was trapped at Kamperhoek, Flevoland, on 23 November; it was rediscovered on 29 November and observed daily until 3 December, then seen and/or heard every other day or so until 25 December, after which it was reported only once or twice until 3 January. In the Canary Islands, up to 26 **Yellow-browed Warblers** *P. inornatus* were wintering on Fuerteventura and Lanzarote (where one on 10-12 January was ringed on Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, in September 2013). Surprisingly, five were found in the Figuig region of south-eastern Morocco on 3-6 November. An **African Desert Warbler** *Sylvia deserti* stayed on La Graciosa, Canary Islands, from 30 October 2013 to at least 26 November. In the Netherlands, **Hume's Whitethroats** *S. althaea blythi/halimodendri* stayed, eg, at Eemshaven, Groningen, from 14 December to 10 January and at Culemborg, Gelderland, from 11 January onwards. One was trapped at Ghadira, Malta on 28 November and, in England, there was a handful in January of which one was trapped at Tynemouth, Northumberland. Whether all these whitethroats concerned the Central Asian subspecies *S. a. halimodendri* will have to be confirmed by pending analyses. In England, an unseasonal **Melodious Warbler** *Hippolais polyglotta* stayed at Winspit Valley, Dorset, on 6-9 December.

THRUSHES The **American Robin** *Turdus migratorius* on South Uist, Outer Hebrides, from 17 November remained until 3 December. A **Taiga Flycatcher** *Ficedula albicilla* at Sabrya Farm on 3-26 December was the second for Kuwait, where a male **Eversmann's Redstart** *Phoenicurus erythronotus* was photographed at Al Abraaq on 16-22 November. The **Caspian Stonechat** *Saxicola maurus hemprichii* on St Agnes, Scilly, England, from 17 November stayed until 3 December. On 30 November, a male **Kurdish Wheatear** *Oenanthe xanthopyrma* turned up at Mount Gilboa, Israel. The sixth **Pied Wheatear** *O. pleschanka* for France was a first-winter male at Anglet, Pyrénées-Atlantiques, on 17-27 November. In England, a female stayed in Hampshire on 7-17 December.

ACCENTORS TO BUNTINGS A **Black-throated Accentor** *Prunella atrogularis* at Kvassås, Hauge i Dalane, Rogaland, from 27 November to 12 December was the first for Norway. In England, an **American Buff-bellied Pipit** *Anthus rubescens rubescens* wintered at Burton Marsh, Cheshire, from 21 December to at least mid-January. The invasion of crossbills *Loxia* into north-western Europe continued and brought quite a number of **Parrot Crossbills** *L. pytyopsittacus* into Belgium, Britain, Germany, the Netherlands and even further south; the first for Switzerland was photographed at Schaffhausen, Schaffhausen, on 6 January. The numbers of **Two-barred Crossbills** *L. leucoptera* remained lower than those of Parrot with a total of 13 in Denmark during December alone, a handful at different sites in the Netherlands during January and, in Britain, up to 12 at Broomhead Reservoir, South Yorkshire, up to 15 in Gloucestershire, and three in Wyre Forest, Shropshire. A **Snow Bunting** *Plectrophenax nivalis* at Acre from 20 December onwards was the first for Israel. The first **Lincoln's Sparrow** *Melospiza lincolni* for Iceland (and fourth for the WP) stayed at a feeder at Hafnarfjörður from 7 December into late January; all previous ones were on Corvo, Azores. A female **Black-faced Bunting** *Emberiza spodocephala* photographed at Rat-

vika, Møre og Romsdal, on 7-8 December was the second for Norway. A **Rock Bunting** *E. cia* in south-western Sardinia on 13 December was the first for the island since 1986.

YEAR LISTS In the Netherlands, Maartje Doorn and Pieter Doorn reached a record year total in 2013 of, respectively, 354 and 356 species. These totals exclude a number of taxa still to be decided upon by the Dutch rarities committee, and follow the taxonomy used from 1 January 2014. As usual, the totals also exclude the country's 'category C' (introduced) species and birds trapped for ringing.

For a number of reports Birding World, Birdwatch, British Birds, Go-South Bulletin, Sovon-Nieuws, www.birdguides.com, www.netfugl.dk, www.rarebirdalert.co.uk and www.trektellen.nl were consulted. We wish to thank Michal Baran, Richard Bonser, Christian Brinkman, Rolf Christensen, José Luis Copete, Andrea Corso, Enno Ebels, Lee Evans, Natalino Fenech, Tommy Frandsen, Raymond Galea, Steve Gantlett, Geert Groot Koerkamp, Marcello Grusso, Ricard Gutiérrez, Edward van IJzendoorn, João Jara (www.birds.pt), Albert de Jong, Alan Knox, Henrik Knudsen, Jari Korhonen, Thorsten Krüger, Karim Laidi, Łukasz Ławicki (www.clanga.com), James Lidster, André van Loon, Dani López-Velasco, Bruce Mactavish, Benoît Maire, Alain Mathurin, Gerby Michielssen, Richard Millington, Dominic Mitchell, Geir Mobakken (Norway), Killian Mullarney, Harm Niesen, Gaert Ottens, Yoav Perlman, Magnus Robb, Luciano Ruggieri, Michael Sammut, Roy Slaterus, Roland van der Vliet, Peter de Vries, Edwin Winkel, Emin Yöğürtçuoğlu and Sabine Zégres for their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands (arnoud.vandenberg@planet.nl)

Marcel Haas, Helmweg 12C, 1759 NE Callantsoog, Netherlands (zoodauma@gmail.com)

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland beslaat voornamelijk de periode **november-december 2013**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt. Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk in te dienen via www.dutchavifauna.nl.

EENDEN **Witbuikrotganzen** *Branta hrota* werden veelal op gebruikelijke locaties langs de kust gezien maar de aantallen waren relatief laag. Groepjes waren aanwezig op 10 november bij Lauwersoog, Groningen (14); op 9 december bij Cadzand, Zeeland (vier); op 22 december bij Westkapelle, Zeeland (acht); en op 29 december op Texel, Noord-Holland (vier). **Zwarte Rotganzen** *B. nigricans* werden voornamelijk gezien op bekende plekken in de Delta en het Waddengebied. Meerdere exemplaren bijeen werden gemeld op 7 en 8 december bij Rilland, Zeeland (twee), en op 7 december op Wieringen, Noord-Holland (drie). Op 30 oktober vloog een exemplaar langs De Vulkaan bij Den Haag, Zuid-Holland. **Roodhalsganzen** *B. ruficollis* werden op c. 30 plaatsen waargenomen, met onder andere groepjes van acht zowel in Friesland op Schiermonnikoog en Terschelling als op Texel. **Sneeuwganzen** *Anser caerulescens* werden van een 10-tal plaatsen gemeld. De hoogste aantallen **Dwergganzen** *A. erythropus* kwamen tot 28 november van Strijen, Zuid-Holland (maximaal 28 op 11 november) en vanaf 7 december van Petten, Noord-Holland (maximaal 37 op 13 december). Elders in het land werd er nog een handvol gemeld. Zeetrekters kwamen tot een aardig totaal van 56 **Ijseenden** *Clangula hyemalis*,

waarvan het merendeel langs de Noord-Hollandse kust vloog. Vanaf 31 december verbleef een mannetje **Brilzee-eend** *Melanitta perspicillata* in een groep van vele 1000en Zwarte Zee-eenden *M. nigra* en enkele 10-tallen Grote Zee-eenden *M. fusca* voor de kust van Schiermonnikoog. Het mannetje **Buffelkoopeend** *Bucephala albeola* was de gehele periode aanwezig op de Gaatkensplas bij Barendrecht, Zuid-Holland. Er werden negen **Witoog-eenden** *Aythya nyroca* doorgegeven, waaronder langdurig pleisterende exemplaren tot 21 november bij Grave, Noord-Brabant, tot 9 november bij Alphen aan den Rijn, Zuid-Holland, en van 23 november tot 7 december bij Lopik, Utrecht. Een (ongeringd) mannetje **Siberische Taling** *Anas formosa* trok de nodige bekijks van 14 tot 17 december in Meinerswijk bij Arnhem en van 20 december tot 1 januari bij het nabijgelegen Driel in Gelderland. Een mannetje **Amerikaanse Smient** *A. americana* werd op 25 december waargenomen op het Drontermeer bij Elburg, Gelderland. Op 15 en 16 november zwom een mannetje **Amerikaanse Winter-taling** *A. carolinensis* bij Dijkmanshuizen op Texel.

GIERZWALUWEN TOT STORMVOGELS Aansluitend op de ongekende influx van **Vale Gierzwaluwen** *Apus pallidus* die zich eind oktober aftekende volgden ook in november waarnemingen, namelijk op 2 november langdurig langs de Oosterscheldekering, Zeeland, en boven Groot-IJsselmonde in Rotterdam, Zuid-Holland, en op 8 november boven Oostkapelle, Zeeland. De vogel van Rotterdam werd op 3 november verzwakt opgeraapt en na te zijn opgelapt in een vogelasiel op 8 november weer losgelaten. **Roodkeelduikers** *Gavia stellata* waren in december weer in grote aantallen aanwezig: hoewel het veelal om lokale verplaatsingen ging werden door tellers ruim 73 000 exemplaren genoteerd. Vanaf zeetrekelposten werden bovendien 70 **Parelduikers** *G. arctica* en 15

66 Kleine Geelpootruiter / Lesser Yellowlegs *Tringa flavipes*, eerste-winter, Vatrop, Noord-Holland, 16 december 2013 (Eric Menkveld)

67 Kleine Geelpootruiter / Lesser Yellowlegs *Tringa flavipes*, eerste-winter, Vatrop, Noord-Holland, 28 december 2013 (Frans Bruinsma)

68 Kumliens Meeuw / Kumlien's Gull *Larus glaucooides kumlieni*, adult, Scheveningen, Zuid-Holland, 24 december 2013 (Vincent van der Spek)

69 Ijsduikers / Great Northern Loons *Gavia immer*, eerstejaars, Heel, Limburg, 10 december 2013 (Roelof de Beer)

Recente meldingen

70 Vale Gierzwaluw / Pallid Swift *Apus pallidus*, juveniel, Oosterscheldekering, Zeeland, 2 november 2013 (*Alex Bos*)
71 Swinhoes Boszanger / Two-barred Warbler *Phylloscopus plumbeitarsus*, Kamperhoek, Flevoland, 2 december 2013 (*Marten Miske*) **72-73** Provençaalse Grasmus / Dartford Warbler *Sylvia undata*, Westkapelle, Zeeland, 2 november 2013 (*Corstiaan Beeke*) **74** Izabeltapuit / Isabelline Wheatear *Oenanthe isabellina*, eerste-winter mannetje, Kroonspolders, Vlieland, Friesland, 2 november 2013 (*Sander Lagerveld*) **75** Siberische Taling / Baikale Teal *Anas formosa*, eerste-winter mannetje, Driel, Gelderland, 25 december 2013 (*Alex Bos*)

IJsduikers *G immer* opgemerkt. Op meerdere plaatsen vertoefden voor langere tijd Ijsduikers: van 2 tot 17 november in de Eemshaven, Groningen; van 8 november tot in januari bij Heel, Limburg (twee); van 19 november tot 10 december op het Veerse Meer, Zeeland; en vanaf 26 november minimaal twee langs de Brouwersdam, Zeeland/Zuid-Holland. Knap was dat een waarnemer er in slaagde een vliegende vogel te fotograferen vanuit een vliegtuig (!) op 15 november boven de Waddenzee, ter hoogte van Terschelling. **Stormvogeltjes** *Hydrobates pelagicus* vlogen op 4 november langs Ouddorp, Zuid-Holland; op 6 november langs Texel en Camperduin, Noord-Holland; op 6 december langs de Brouwersdam; op 7 en 8 december langs Katwijk, Zuid-Holland; en op 8 december langs Terschelling en Petten. Op 7 december werd bovendien een dood exemplaar van het strand bij Katwijk geraapt. Vanaf telposten aan zee werden op enkele stormdagen in totaal een magere 17 **Vale Stormvogeltjes** *Oceanodroma leucorhoa*, 44 **Noordse Stormvogels** *Fulmarus glacialis*, 39 **Grauwe Pijlstormvogels** *Puffinus griseus* en drie **Noordse Pijlstormvogels** *Puffinus* gemeld.

REIGERS TOT STRANDLOPERS **Koereigers** *Bubulcus ibis* waren nogal standvastig, met 'long-stayers' tot 23 november bij Elburg, Gelderland; van 2 tot 21 november in het Lauwersmeergebied, Friesland; van 5 november tot in januari bij Winschoten, Groningen; en van 27 november tot in januari bij Hulst, Zeeland. Daarnaast verbleef een vogel op 20 december bij Middelburg, Zeeland. Opmerkelijk waren waarnemingen van late **Purperreigers** *Ardea purpurea* op meer dan 10 plekken, merendeels in Utrecht en Zuid-Holland; een enkeling bleef zelfs tot in januari. Twee **Heremietbissen** *Geronticus eremita* overwinterenden vanaf 24 november nabij Stadskanaal, Groningen; de vogels waren geringd (KT1718 en KT1721) en KT1718 was gezenderd. Ze waren afkomstig van een Oostenrijks herintroductieproject en in 2013 met de hand grootgebracht, met als namen 'Fridolin' en 'Romeo'. Ten minste 40 **Zwarte Ibsissen** *Plegadis falcinellus* werden verspreid over het land gemeld. Veel bezocht werden onder andere vogels bij Leidschendam, Zuid-Holland (maximaal vijf); Venlo, Limburg; Oudewater, Utrecht (twee); Nieuwkoop, Zuid-Holland (twee); en Cuijk, Noord-Brabant. De vogels bij Oudewater droegen een Spaanse kleuring (wit 0797 en wit 04FV) en waren eerder dit jaar onder meer bij Vught, Noord-Brabant, en Gent, België (wit 0797), waargenomen. De plaatsrouwe **Stelktluut** *Himantopus himantopus* van Ossensisse, Zeeland, bleef tot in het nieuwe jaar. Op 19 november werd een **Aziatische Goudplevier** *P fulva* gemeld bij Middelburg; mogelijk was deze vogel hier zelfs van begin november tot in januari aanwezig. Een late **Morinelplevier** *Charadrius morinellus* werd van 12 tot 15 december waargenomen op een slikplaat in het Vossemeer bij Kampen op de grens van Overijssel en Flevoland. Van 14 december tot in januari verbleef hier bovendien een **Bonapartes Strandloper** *Calidris fuscicollis* (eerste geval van een overwinteraar). Opmerkelijk waren late waarnemingen van **Grauwe Franjepoten** *Phalaropus lobatus* tot 7 november bij Oude Tonge, Zuid-

Holland; op 2 november bij Sint Maartensvlotburg, Noord-Holland; van 17 tot 21 november bij Middelburg; en van 18 november tot 10 december bij 's-Gravenpolder en vervolgens Baarland, Zeeland. Langs telposten vlogen in totaal 26 **Rosse Franjepoten** *P fulcarius*. Daarnaast werd een 10-tal vogels ter plaatse gezien, waaronder een populaire vogel vanaf 12 december bij Andijk, Noord-Holland, die op 29 december werd geslagen door een Slechtvalk *Falco peregrinus*. Een **Kleine Geelpootruiter** *Tringa flavipes* verbleef van 23 november tot in januari langs de kust van Wieringen (eerste geval van een overwinteraar). Van 3 tot 20 november (en opnieuw in januari) verbleef – net als vorig jaar – een **Grote Grije Snip** *Limnodromus scolopaceus* in de Bantpolder bij Anjum, Friesland. Een **Poelsnip** *Gallinago media* werd op 22 december gemeld bij Warmond, Zuid-Holland; zoals vaak bij deze verborgen levende soort bleef een vervolgwaaarneming uit.

ALKEN TOT MEEUWEN Zeetrekters in Noord-Holland en Zuid-Holland meldden maar liefst 21 **Papegaaiduikers** *Fratercula arctica*, waarvan 13 langs Camperduin en vier langs Texel. Op 7 december werd een verzwakt exemplaar opgeraapt op het strand bij Wassenaar, Zuid-Holland. Vanaf 5 december zwom een, soms lastig te vinden, eerste-winter **Zwarte Zeekoet** *Cephus grylle* langs de Brouwersdam en op 10 december vloog een exemplaar langs Westkapelle. Door trektellers langs de kust werden 117 **Alken** *Alca torda*, 40 **Kleine Alken** *Alle alle*, 1870 **Zeekoeten** *Uria aalge* en ruim 108 000 Alken/Zeekoeten opgemerkt. Late **Kleinste Jagers** *Stercorarius longicaudus* werden gezien op 3 en 5 november bij Katwijk; op 6 en 10 november langs Westkapelle; op 9 november langs Noordwijk, Zuid-Holland; en op 10 november langs zowel Lauwersoog als Schiermonnikoog. Verder verschenen in de notitieboekjes van zeetrekters nog 138 **Kleine Jagers** *S parasiticus*, 178 **Middelste Jagers** *S pomarinus* en 146 **Grote Jagers** *S skua*. Tot 11 november vlogen nog c 17 **Vorkstaartmeeuwen** *Xema sabini* langs diverse telposten. Hiervan werden er acht opgemerkt langs de Tweede Maasvlakte, Zuid-Holland. Erg late waarnemingen werden gedaan op 29 december vanaf Terschelling en op 31 december bij Westkapelle. Vanaf 4 december werden maar liefst 19 **Kleine Burgemeesters** *Larus glaucoideus* gezien, waaronder een adulte op 29 december kortstondig bij Warmond. Bij IJmuiden, Noord-Holland, verbleven voor langere tijd twee eerste-winter vogels. Een adulte **Kumliens Meeuw** *L g kumlieni* was op 24 december kortstondig ter plaatse langs het Zuiderhavenhoofd van Scheveningen, Zuid-Holland; indien aanvaard betreft dit het derde of vierde geval. Een eerste-winter **Grote Burgemeester** *L hyperboreus* die vanaf 15 december in de haven van Harlingen, Friesland, verbleef, oogde steeds minder fit en werd – na op 28 december te zijn geringd – op 31 december dood uit het water gevist. Op een handvol andere plekken langs de kust werden vanaf 23 november exemplaren gemeld. De **Witwangstern** *Chlidonia hybrida* van Stellendam, Zuid-Holland, bleef tot 24 november. In de eerste helft van november werden door trektellers nog 12 **Noordse Sterns** *Sterna paradisaea* gezien en op 23 november

Recente meldingen

76 Sneeuwuil / Snowy Owl *Bubo scandiacus*, eerste-winter vrouwtje, De Cocksdoorp, Texel, Noord-Holland, 28 december 2013 (*René Pop*) **77** Dwerguil / Eurasian Pygmy Owl *Glaucidium passerinum*, Lettele, Overijssel, 4 januari 2014 (*Jaap Denee*) **78** Sneeuwuil / Snowy Owl *Bubo scandiacus*, eerste-winter vrouwtje, Pad van Twintig, Vlieland, Friesland, 13 januari 2014 (*Remco Been*)

79 Arendbuizerd / Long-legged Buzzard *Buteo rufinus*, eerstejaars, Tweede Maasvlakte, Zuid-Holland, 11 december 2013 (*René van Rossum*) **80** Dwerguil / Eurasian Pygmy Owl *Glaucidium passerinum*, Lettele, Overijssel, 4 januari 2014 (*Jaap Denee*) **81** Blauwstaart / Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, eerstejaars, Hollandse Kade, Kockengen, Utrecht, 13 november 2013 (*Huib de Rooij*)

Recente meldingen

werd een exemplaar waargenomen bij Ritthem, Zeeland. Ook werden nog diverse **Grote Sterns** *S sandvicensis* gemeld, met name in de Delta.

VISARENDEEN TOT STRUIKZANGERS Vanaf telposten werden in totaal één **Visarend** *Pandion haliaetus*, 140 **Blauwe Kiekendieven** *Circus cyaneus*, één **Zearend** *Haliaeetus albicilla*, 12 **Rode Wouwen** *Milvus milvus*, twee **Velduilen** *Asio flammeus*, 55 **Smellekens** *F columbarius* en 104 **Slechtvalken** doorgegeven. De **Arendbuizerd** *Buteo rufinus* van de Tweede Maasvlakte bleef tot in het nieuwe jaar. Een eerstejaars **Sperweruil** *Surnia ulula* werd op 12 november ontdekt vanuit een stapvoets rijdende trein in Zwolle, Overijssel, en vanaf 24 november tot in het nieuwe jaar door (zeer) velen langdurig en van nabij bewonderd. Het betrof het vierde geval en tweede twitchbare. De tweede twitchbare **Dwerguil** *Glaucidium passerinum* bevond zich vanaf 10 december bij Lettele, Overijssel, al kostte het menigeen op de eerste dagen erg veel moeite om een glimp van de vogel op te vangen. Geruchten over een **Sneeuwuil** *Bubo scandiacus* op Texel (op 26 december gemeld door een boer) werden op 28 december bewaarheid toen een exemplaar door enkele vogelaars op de noordpunt van het eiland werd gezien. Vanaf 30 december liet deze vogel zich door velen bekijken op Vlieland, Friesland. Op slechts c 25 plekken werden **Bonte Kraaien** *Corvus cornix* gemeld, merendeels in de noordelijke helft van het land. Vangsten van **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* vonden plaats op 2 november in Meijendel, Zuid-Holland, en op 8 november in het Verdrongen Land van Saefinghe, Zeeland. Op de laatstgenoemde plek was op 8 november ook de enige vangst van een **Cetti's Zanger** *Cettia cetti*; het betrof een vogel die al voorzien was van een Belgische ring.

BOSZANGERS TOT RIETZANGERS Een **Swinhoes Boszanger** *Phylloscopus plumbeitarsus* werd op 23 november geringd bij Kamperhoek, Flevoland. Tot vreugde van velen werd de vogel hier op 29 november teruggevonden en was hij vanaf dat moment, zij het moeizaam, twitchbaar. Tot 3 januari waren er meldingen, al gingen deze na 7 december niet meer vergezeld van geluidsopnamen of foto's. Het betrof het eerste twitchbare geval. **Pallas' Boszangers** *P proregulus* verblifden waarnemers op 6 en 7 november in de Ruige Hoek op Texel; op 6 november in de Groote Peel bij Asten, Noord-Brabant (vangst); op 8 november in Alkmaar, Noord-Holland, en bij Breezanddijk, Friesland; op 15 november bij Den Helder, Noord-Holland; op 2 december bij Anna Paulowna, Noord-Holland; en op 3 en 4 december bij Overdinkel, Overijssel. In Noord-Holland werden nog **Bladkoningen** *P inornatus* geringd op 8 november op Texel en op 13 november in het Zwanewater. Daarnaast werden in deze maand nog c 15 veldwaarnemingen gedaan. Een **Humes Bladkoning** *P humei* bevond zich van 24 tot 28 november bij Callantsoog, Noord-Holland. Een **Bruine Boszanger** *P fuscatus* liet zich op 8 november moeizaam bekijken op de noordpunt van Texel. Op 22 november volgde een melding vanaf Rottumerplaat, Groningen. In totaal werden 13 **Siberische Tijftjaffen** *P tristis* geringd, waaronder zeven bij Castricum, Noord-Holland. Daar-

naast werden ook enkele veldwaarnemingen gedaan. Late **Fitissen** *P trochilus* werden onder andere gezien op 16 en 17 november op Texel en op 23 november bij Den Oever, Noord-Holland. De eerste **Provençalse Grasmus** *Sylvia undata* sinds 2005 liet zich op 2 november door redelijk wat vogelaars bekijken bij Westkapelle en werd op 7 november nogmaals gezien; het betrof het derde geval voor deze locatie. Er waren meldingen van mogelijke **Humes Braamsluiers** *S althaea* (Vale Braamsluiper *S a halimodendri* of Siberische Braamsluiper *S a blythi*) op 13 november in de Amsterdamse Waterleidingduinen, Noord-Holland (vangst), vanaf 3 december in de Eemshaven en vanaf 28 december in Solleveld bij Den Haag, Zuid-Holland. Een late **Grasmus** *S communis* verbleef op 9 november op de Maasvlakte en een late **Tuinfluiser** *S borin* op 10 november bij Den Helder. Een late **Kleine Karekiet** *Acrocephalus scirpaceus* werd op 22 november geringd bij Castricum en op 23 november werd een dood exemplaar gevonden in Zutphen, Gelderland.

PESTVOGELS TOT KWIKSTAARTEN Van c 60 plekken werden in totaal maximaal 100 **Pestvogels** *Bombycilla garrulus* gemeld, waaronder een groepje van 12 november tot 8 december in Buitenpost, Friesland (maximaal acht op 30 november). De enige melding van een **Zwartbuikwaterspreeuw** *Cinclus cinclus cinclus* kwam op 24 november uit Groningen, Groningen. Een **Roodbuikwaterspreeuw** *C c aquaticus* werd op 28 november gezien langs de Geul bij Valkenburg, Limburg. De vierde **Blauwstaart** *Tarsiger cyanurus* van deze herfst werd op 13 november gefotografeerd bij Kockengen, Utrecht. Was een **Paapje** *Saxicola rubetra* op 16 november op Texel al laat, de waarneming in Lentevreugd bij Wassenaar van 10 tot 13 december verdient het predicaat uitzonderlijk laat. De **Izabeltapuit** *Oenanthe isabellina* die op 25 oktober werd ontdekt op de Maasvlakte bleef tot 8 november. Een ander exemplaar vertoonde zich op 2 november aan het einde van de Postweg op Vlieland. **Woestijntapuiten** *O deserti* bevonden zich van 31 oktober tot 2 november bij Westkapelle (mannetje), van 8 tot 12 november langs de kust bij Pieterburen, Groningen (mannetje), en van 2 tot 14 december in Solleveld bij Den Haag (vrouwetje). Een late **Kleine Vliegenvanger** *Ficedula parva* werd op 23 november gemeld bij Callantsoog. In november passeerden nog 17 **Grote Piepers** *Anthus richardi* telposten verspreid over het land. Twee exemplaren waren ter plaatse bij Scheveningen op 15 december en een dag later vloog er één langs De Vulkaan. De gehele periode verbleef bovendien een exemplaar in een niet vrij toegankelijk deel van Solleveld. **Siberische Boompiepers** *A hodgsoni* werden gemeld op 2 november langs Bergen aan Zee, Noord-Holland, en op 8 en 9 november op Schiermonnikoog.

VINKEN TOT GORZEN Door trektellers werden in totaal ruim 300 **Fraters** *Linaria flavirostris* en 20 **Europese Kanaries** *Finerus serinus* gemeld. Een invasie **Grote Barmsijzen** *Acanthis flammea* schampte Nederland nog net; door trektellers werden ruim 2000 vaak niet op soort gedetermineerde barsmsijzen geteld. Ringers vingden in deze periode niet alleen ruim 60 Grote maar ook ruim

82 Witbandkruisbekken / Two-barred Crossbills *Loxia leucoptera*, mannetje en vrouwtje, Drents-Friese Wold, Friesland, 20 november 2013 (*Maartje Doorn*) **83** Grote Kruisbek / Parrot Crossbill *Loxia pytyopsittacus*, mannetje, Drents-Friese Wold, Drenthe, 19 oktober 2013 (*Lazar Brinkhuizen*) **84** Witbandkruisbek / Two-barred Crossbill *Loxia leucoptera*, mannetje, Drents-Friese Wold, Friesland, 20 november 2013 (*Ipe Weeber*) **85** Witbandkruisbek / Two-barred Crossbill *Loxia leucoptera*, eerstejaars mannetje, Noordlaarderbos, Groningen, 30 december 2013 (*Gerrit Kiekenbos*) **86** Grote Kruisbekken / Parrot Crossbills *Loxia pytyopsittacus* (midden), met Kruisbekken / Red Crossbills *L. curvirostra* (links en rechts), Mulderskop, Limburg, 17 januari 2014 (*Harvey van Diek*)

87 Izabeltapuit / Isabelline Wheatear *Oenanthe isabellina*, eerste-winter vrouwtje, Maasvlakte, Zuid-Holland, 1 november 2013 (Martin van der Schalk)

100 **Kleine Barmsijzen** *A. cabaret*. In Noord-Holland werden **Witstuitbarmsijzen** *A. hornemanni* geringd op 11 november bij Sint Maartensvlotbrug, Noord-Holland, en op 16 november in het Zwanenwater. Van 1 tot c 8 december werden bovendien één of twee exemplaren gemeld in Assen, Drenthe, al lieten de waarnemingsomstandigheden vaak te wensen over... **Witbandkruisbekken** *Loxia leucoptera* werden gemeld vanaf 7 november in het Noordaarderbos, Groningen (jong mannetje); van 17 tot 23 november in de Kale Duinen bij Appelscha, Friesland (mannetje en vrouwtje); op 22 en 23 november bij Baarn, Utrecht (mogelijk twee); van 7 tot 9 december bij Oldenzaal, Overijssel; op 12 december bij Lettele; op 13 december op het Drouwenerveld, Drenthe; op 25 december op de Duurswouderheide, Friesland; en vanaf 31 december bij Doorn, Utrecht (mannetje en vrouwtje). Ook deze periode verbleven er nog grote aantallen **Grote Kruisbekken** *Loxia pytyopsittacus*. Een exact aantal laat zich moeilijk bepalen. Veelbezochte groepen verbleven in het Drents-Friese Wold, Drente/Friesland

(c 30); op de Hoge Veluwe, Gelderland (c 24); op de Strabrechtse Heide, Noord-Brabant (c 15); bij Ossendrecht, Noord-Brabant (c 20); en bij Molenhoek, Limburg (maximaal 26). Bij trektellers verdwenen ruim 1100 **Sneeuwgorzen** *Plectrophenax nivalis* en 128 **Ijsgorzen** *Calcarius lapponicus* in de notitieboekjes. **Dwerggorzen** *Emberiza pusilla* werden geringd op 5 november bij Castricum, op 8 november bij Westenschouwen, Zeeland, en op 13 november bij Bloemendaal, Noord-Holland. Buiten Limburg waren **Grauwe Gorzen** *E. calandra* erg schaars, met uitsluitend waarnemingen van 1 tot 7 december bij Heinkenszand, Zeeland, vanaf 7 december bij Biervliet, Zeeland (maximaal vier), en vanaf 26 december bij Siddeburen, Groningen (drie).

Voor het samenstellen van deze rubriek is dankbaar gebruikgemaakt van de websites dutchbirdalerts.nl, waarneming.nl, trektellen.nl, sovon.nl, lauwersmeer.com en vogelsindekempen.nl. Joost van Bruggen en Gerben Mensink worden bedankt voor hun bijdragen aan het samenstellen van dit overzicht.

Roy Slaterus, Bervoetsbos 71, 2134 PM Hoofddorp, Nederland (roy.slaterus@dutchbirding.nl)
Vincent van der Spek, Acaciastraat 212, 2565 KJ Den Haag, Nederland (vincent.van.der.spek@dutchbirding.nl)
Martijn Renders, Frans Hanegraafstraat 18, 4273 EK Hank, Nederland (martijnrenders@gmail.com)

DB Actueel

Uilenjaar 2013 en vervolg: na Sperweruil ook Dwerguil en Sneeuwuilen Uiteindelijk werden in 2013 alle 11 uilensoorten van de Nederlandse lijst waargenomen. Want naast de zes broedende soorten en de vanaf 12 november lang blijvende Sperweruil *Surnia ulula* in Zwolle, Overijssel (zie elders in dit nummer) werden in het laatste kwartaal ook nog vier andere zeldzame soorten ontdekt. Eerst werd in oktober een verzwakte Dwergooruil *Otus scops* opgeraapt op de Maasvlakte, Zuid-Holland, op 18 september (deze werd op 7 oktober losgelaten bij Rhooon, Zuid-Holland; 11e geval voor Nederland; Dutch Birding 35: 411, plaat 525, 412, 2013), en een Ruigpootuil *Aegolius funereus* gevangen in de Eemshaven op 17 oktober (c 20e geval). Daar kwamen op de valreep van het jaar zowel een Dwerguil *Glaucidium passerinum* als een Sneeuwuil *Bubo scandiacus* bij.

Op 10 december kwam via een Dutch Bird Alert van Jacob Bosma het bericht binnen dat Mathijs Oosterhuis die middag een Dwerguil zou hebben gezien (en gefotografeerd) bij Lettele, Overijssel. Later die middag lukte het MO om waarneming en foto's te plaatsen op www.waarneming.nl. Niet lang daarna werd de vogel teruggevonden en voor het donker nog door een klein aantal vogelaars gezien. De volgende ochtend duurde het tot 10:30 voordat hij werd gevonden, en bovendien verdween hij daarna vrij snel om vervolgens pas aan het eind van de middag zich nog weer even kort te laten

gezien. De dag en weken erna kon de vogel helaas niet meer worden teruggevonden totdat hij op 23 december weer werd ontdekt door MO en zich de dagen erna steeds beter liet zien, tot ten minste 12 januari; 100en vogelaars hebben in deze periode kunnen genieten van dit klein(st)e Europese uiltje. Omdat de vogel territoriaal leek te zijn en een holte bezette werden waarnemingen na enige tijd onder embargo geplaatst, om een grotere toeloop van vogelaars, fotografen en andere geïnteresseerden enigszins te beteugelen. Het gaat hierbij om de achtste voor Nederland, en de tweede twitchbare na het exemplaar dat op 10 en 11 februari 2008 in het Leenderbos, Noord-Brabant, werd gezien. Alle gevallen zijn van de 21e eeuw, de eerste in oktober 2002 bij Sumarreheide, Friesland, en de meeste waren in de noordelijke helft van het land, met name Friesland (vier). Gezien deze 'toename' en de groeiende dichtstbijzijnde Duitse populaties in Nedersachsen (in het Lüneburger Heidegebied op c 180 km van de grens, en geïsoleerde territoria westelijker, tot dicht bij de grens van Twente) en Nordrhein-Westfalen (in de Eifel, Sauerland en het Rothaargebiete) liggen voor Nederland waarschijnlijk meer waarnemingen en mogelijk zelfs broedgevallen in het verschiet. Recent werd bekend dat de soort ook in België voorkomt, met een broedpoging in 2012 en afgelopen jaar weer twee zingende mannetjes in de Ardennen.

De laatste uilensoort van 2013, Sneeuwuil, kondigde

88-89 Dwerguil / Eurasian Pygmy Owl *Glaucidium passerinum*, Lettele, Overijssel, 4 januari 2014 (Jaap Denee)

90 Sneeuwuil / Snowy Owl *Bubo scandiacus*, eerste-winter vrouwtje, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, 28 december 2013 (*René Pop*)

91 Sneeuwuil / Snowy Owl *Bubo scandiacus*, eerste-winter vrouwtje, Pad van Twintig, Vlieland, Friesland, 17 januari 2014 (*Frank Dröge*)

92 Sneeuwuil / Snowy Owl *Bubo scandiacus*, eerste-winter vrouwtje, Terschelling, Friesland, 18 januari 2013 (Joost van Bruggen)

93 Sneeuwuil / Snowy Owl *Bubo scandiacus*, eerste-winter mannetje, Polder Zeevang, Noord-Holland, 19 januari 2013 (Sjaak Schilperoort)

zich eigenlijk al eerder aan. In het late najaar vond namelijk een ongekende invasie van deze soort plaats in Noord-Amerika, waarbij een aantal ook op de Atlantische Oceaan op schepen terecht kwam. Sommige bereikten op die manier Europa, waaronder twee tot aan de Zeeuwse kust op 15 december (cf <http://tinyurl.com/pll2ovg>). Op 21 december dook een eerste-winter mannetje op in de haven van Zeebrugge, West-Vlaanderen, België; deze bleef tot en met Eerste Kerstdag, waarna hij nog tot 28 december bij Lovendegem, Oost-Vlaanderen, werd gezien. In diezelfde periode doken onder meer ook exemplaren op in de haven van Hanstholm, Nordjylland, Denemarken, en bij Calais, Pas-de-Calais, Frankrijk, en spoelde een dode vogel aan in Cornwall, Engeland. Niemand weet langs welke route de Sneeuwuil van eind december op Texel, Noord-Holland, is gekomen, maar een Nearctische herkomst is dus niet ondenkbaar. Dit eerste-winter vrouwtje werd op 26 december bij Den Hoorn ontdekt en verbleef op 28 december een middag bij De Cocksdorp, waar een select gezelschap in de gelegenheid was haar te zien. Na even zoek te zijn geweest werd zij op 30 december teruggevonden door Carl Zuhorn langs het Pad van Twintig op Vlieland, Friesland. Dit exemplaar rustte overdag veelal in hetzelfde gebied, nabij de kraal in het begrazingsgebied. In de schemer van 3 januari werd de vogel ook jagend waargenomen, waarbij zij biddend rondvloog, terwijl (schijn)duiken werden gemaakt waarbij de grond met de 'dikke sokken' even werd aangetikt (Nils van Duivendijk via www.waarneming.nl). Op 5 januari werd op de plek waar de vogel vaak op de grond zat een braakbal gevonden die vanwege de grootte en vindplek hoogstwaarschijnlijk van deze Sneeuwuil afkomstig was en die inmiddels is opgenomen in de collectie van Naturalis Biodiversity Center te Leiden, Zuid-Holland (Enno Elbels in litt; registratienummer 5069558). Deze vogel bleef tot ten minste 26 januari en werd door flink wat vogelaars met een bezoek vereerd. Vlieland was overigens het enige (bewoonde) Waddeneiland waar deze soort nog nooit was waargenomen.

Het Sneeuwuil-verhaal kreeg medio januari nog een meervoudig vervolg. Op zaterdag 18 januari 2014 ontdekte Rinse van der Vliet tijdens een watervogeltelling op Terschelling, Friesland, rond 13:40 een onvolwassen vrouwtje in de zeereep bij Midsland. De conclusie leek snel getrokken dat de vogel van Vlieland verder oostwaarts was gevlogen maar toen bekend werd dat die 's middags daar gewoon nog was werd duidelijk dat het om twee exemplaren ging, hemelsbreed c 20 km van elkaar. De vogel van Terschelling werd tot 16:15 waargenomen en op zondag 19 januari niet meer gemeld, terwijl die van Vlieland bleef. Diezelfde zondag ontdekten Douwe Greydanus, Tineke Greydanus en Peter de Lange tijdens een KNNV-watervogeltelling in Waterland, Noord-Holland, rond 11:00 een onvolwassen mannetje (veel witter dan de twee vogels van de Waddeneilanden). De vogel bevond zich in de weilanden tussen Purmerend en Oosthuizen. Het duurde enkele uren voordat het nieuws doordruppelde maar in de middag en tot donker konden vele 10-tallen vogelaars dit exemplaar bekijken. Op basis van het verenkleed zou het dezelfde kunnen zijn als die van Zeebrugge. Op 21 januari verbleef een vierde exemplaar, wederom een onvolwassen vrouwtje, het grootste deel van de dag op een dakopbouw tussen de Kanaalstraat en de Jacob van Lennepkade in Amsterdam Oud-West, Noord-Holland; deze liet zich van korte afstand (c 15 m) bekijken. Rond 18:00 werd ze vliegend gezien richting Kinkerstraat. Waarschijnlijk betrof het onvolwassen vrouwtje dat op 22 januari het grootste deel van de dag (van 09:45 tot 17:30) doorbracht op het dak van een rijtjeshuis aan de Pastoor Lemeerstraat in De Goorn, Noord-Holland, dezelfde vogel. In ieder geval deelde dit exemplaar de voorliefde voor de bebouwde omgeving en zeker mate van tamheid en was het uiterlijk vergelijkbaar. Deze laatste vogel trok gedurende de dag zeker 200 vogelaars, die door bewoners van de woning en de straat enthousiast met koffie en koek werden ontvangen.

Deze serie waarnemingen betreft de 18e tot en met 21e Sneeuwuil voor Nederland. GERT OTTENS

94 Sneeuwuil / Snowy Owl *Bubo scandiacus*, eerste-winter vrouwtje, De Goorn, Noord-Holland, 22 januari 2014 (Rob Halfj)

RARE OWLS 2013 turned out to be an exceptional year for owls in the Netherlands as all 11 species were found. Apart from the six breeding species, the following vagrants were recorded: a weakened Eurasian Scops Owl *Otus scops* picked up at Maasvlakte, Zuid-Holland, on 18 September (released on 7 October at Rhooon, Zuid-Holland; 11th record); a Boreal Owl *Aegolius funereus* trapped and ringed at Eemshaven on 17 October (c 20th record); a very popular and confiding Northern Hawk-Owl *Surnia ulula* (fourth record, see Dutch Birding 36: 1-8, 2014) at Zwolle, Overijssel, from 12 November to at least late January 2014; a Eurasian Pygmy Owl *Glucidium passerinum* from 10 December to at least 25 January 2014 at Lettele, Overijssel (eighth record, second twitchable); and a first-winter female Snowy Owl *Bubo scandiacus*, first on Texel, Noord-Holland, on 26 and 28 December and subsequently on neighbouring Vlieland, Friesland, from 30 December until at least 26 January 2014 (18th record). Moreover, on 18 January, a first-winter female was seen near Midland, Terschelling, Friesland (only c 20 km east from the bird on Vlieland, which was still present that day) and, on 19 January, a first-winter male (possibly the same bird as in Zeebrugge, West-Vlaanderen, Belgium, in December 2013) was seen near Purmerend, Noord-Holland. Finally, a bird was seen on a rooftop in a highly urban part of Amsterdam, Noord-Holland, on 22 January, and probably the same individual stayed on the roof of a house at De Goorn, Noord-Holland, for most of the next day (19th to 21st record).

Kaspische Plevier op Noord-Beveland Op vrijdag 10 januari 2014 was ik bezig met een watervogeltelling

langs de noordkust van Noord-Beveland, Zeeland. Na het tellen van de vogels bij het kijkscherm ter hoogte van de 's Gravenhoek Inlaag besloot ik om 14:30 een grote groep Kieviten *Vanellus vanellus* te tellen op een akker ten westen van Colijnsplaat. De afstand tot de groep was c 500 m maar vanaf de dijk had ik een goed overzicht. Na het tellen van 590 Kieviten (bleek later uit de tikker) en enkele Goudplevieren *Pluvialis apricaria*, Kemphanen *Calidris pugnax* en Steenlopers *Arenaria interpres* zag ik in de groep een markant steltloperkje. Ik wist meteen dat ik deze soort nooit eerder had gezien. De vorm van het lichaam en de korte snavel wezen op een plevier. Opvallend waren de brede bruine borstband en lichte wenkbrauwstreep. Ik dacht aan een Kaspische Plevier *Charadrius asiaticus* maar ik had niet alle kenmerken paraat. Ik had foto's gezien van onder meer de vogels van Texel in 2009 en 2011 maar het aanleren van kenmerken van vogels die ik nooit gezien heb gaat mij niet gemakkelijk af. Ik had niet verwacht dat een Kaspische zo klein zou zijn, wat grootte betreft vergelijkbaar met de ook aanwezige Steenlopers. Nadat ik met de auto iets dichterbij was gaan staan vloog de hele groep op; gelukkig gingen vrijwel alle vogels weer zitten en ik vond de plevier binnen enkele minuten terug. Ik gaf de waarneming door via Whatsapp en Dutch Bird Alerts als 'mogelijke Kaspische Plevier' om zo snel mogelijk andere vogelaars te waarschuwen. Daarna kon ik gelukkig enkele foto's maken die goed genoeg waren om de determinatie veilig te stellen. Binnen een half uur waren vier Zeeuwse vogelaars ter plaatse. Inmiddels was ik zelf overtuigd van de determinatie maar ik was toch blij dat Jaco Walhout meldde dat hij er exact zo uitzag als de Texelse vogel van 2009. Nadat zij de vogel hadden gezien vloog de vogel

95 Kaspische Plevier / Caspian Plover *Charadrius asiaticus*, eerste-winter, met Kieviten / Northern Lapwings *Vanellus vanellus*, Colijnsplaat, Zeeland, 10 januari 2014 (Thomas Luiten)

96 Kaspische Plevier / Caspian Plover *Charadrius asiaticus*, eerste-winter, Wissenkerke, Zeeland, 18 januari 2014 (Kris De Rouck)

op met een aantal Kieviten en verdween in westelijke richting. Zoekacties leverden in de laatste paar uur daglicht niets meer op; enkele 10-tallen vogelaars waren vergeefs gekomen. De volgende ochtend duurde het een paar uur totdat Hans Moerman en Hugo Moerman hem tussen enkele Watersnippen *Gallinago gallinago* terugvonden op een geploegde akker nabij Wissenkerke. Hier werd hij tot 12:30 waargenomen en de dagen erna was hij met enige moeite steeds terug te vinden op akkers in de omgeving, vaak solitair en lastig te zien tussen de kleihopen of de lage begroeiing. Op zaterdag en zondag trok hij in totaal enkele 100en belangstellenden en daarna enkele 10-tallen op doordeweekse dagen en weer meer dan 100 in het weekend van 18-19 januari; onder de bezoekers waren veel vogelaars uit België en enkele uit Brittannië, Duitsland en Frankrijk. De vogel werd gezien tot ten minste 26 januari.

Uiteindelijk bleek de determinatie vrij eenvoudig: de opvallende wenkbrauwstreep (vooral achter het oog), uniform bruine bovendelen, korte witte vleugelstreep op de buitenste armpennen en binnenste handpennen, lange vleugels en voorbij de staart stekende poten sluiten andere plevieren uit, zoals Woestijnplevier *C. leschenaultii*, Morinelplevier *C. morinellus* en Steppeplevier *C. veredus*. De enige soort die eigenlijk voor verarring zou kunnen zorgen is Steppeplevier maar deze is aanmerkelijk groter, heeft geheel donkere ondervleugels en niet zo'n duidelijke vleugelstreep. De lichte randjes aan de dekveren wezen op een eerste-winter.

In Europa is Kaspische Plevier een zeer zeldzame dwaalgast. De twee eerdere gevallen in Nederland waren beide op Texel, Noord-Holland, op 17-20 oktober 2009 en op 26-28 april 2011 (Dutch Birding 32: 398-402, 2010, 33: 197-199, 2011). Er zijn verder gevallen van de Azoren (1); Brittannië (5; 6 exemplaren); Bulgarije (1); Cyprus (zeldzame doortrekker); Duitsland (2); Finland (1); Frankrijk (3); Griekenland (3; daarnaast zeldzame doortrekker op Lesbos); Hongarije (1); Italië (4); Malta

(6; 8 exemplaren); Noorwegen (4); en Roemenië (1). De meeste gevallen stammen uit het voorjaar (maart-juni) en verder uit de zomer (juli-augustus) en het najaar (september-november). Het geval van Noord-Beveland is opmerkelijk omdat het de derde voor Nederland was binnen vijf jaar en omdat het de eerste winterwaarneming voor Europa betrof (alle andere stammen uit maart-november). Deze plevier was tevens de kroon op een reeks onverwachte winterwaarnemingen van zeldzame stellopers in Nederland in december-januari, met waarnemingen van Steltkluut *Himantopus himantopus*, Morinelplevier, Bonapartes Strandloper *Calidris fuscicollis*, Grauwe Franjepoot *Phalaropus lobatus*, Kleine Geelpootruiter *Tringa flavipes* en Grote Grijze Snip *Limnodromus scolopaceus*. MARK HOEKSTEIN

CASPIAN PLOVER From 10 to at least 26 January 2014, a first-winter Caspian Plover *Charadrius asiaticus* stayed at Noord-Beveland, Zeeland, the Netherlands. This was the third record, after birds on Texel, Noord-Holland, in October 2009 and April 2011, and it the first winter record for Europe.

Bruine Klauwier in Azewijnsche Broek Het gebied Azewijnsche Broek in de Achterhoek, Gelderland, is een hotspot voor lokale zeldzaamheden, vooral dankzij de inspanningen van de 'Azewijnsche Broegroep', bestaand uit Wim Gerritsen, Eugene Raben en de broers Roel Schwartz en Rudie Schwartz. De lijst van leuke ontdekkingen omvat Koereiger *Bubulcus ibis*, Steppekendief *Circus macrourus*, Gestreepte Strandloper *Calidris melanotos*, Rosse Franjepoot *Phalaropus fulicarius*, Waterrietzanger *Acrocephalus paludicola* en twee Citroenkwikstaarten *Motacilla citreola* (bij elkaar). Op zaterdag 18 januari 2014 volgde de kroon op 24 jaar noeste veldarbeid tijdens een zoveelste bezoek aan het gebied door Wim en Roel. Nog voordat hun 'homepatch' was bereikt zag Roel vanuit de rijdende auto een vogel

97 Bruine Klauwier / Brown Shrike *Lanius cristatus*, tweede-kalenderjaar, Azewijnsche Broek, Gelderland, 19 januari 2014 (Arno ten Hoeve)

zitten in het topje van een haag. Hij dacht aanvankelijk aan een Roodborsttapuit *Saxicola rubicola*. Ze stopten en toen Wim door zijn telescoop keek opperde hij dat het een klauwier *Lanius* was. Zich realiserend dat een Grauwe Klauwier *L. collurio* wel heel bijzonder zou zijn in deze tijd van het jaar werd de lokale Whatsapp groep ingelicht. Erik Ernens was vlak in de buurt op zoek naar barmsijzen *Acanthis* en was 10 min na de melding op de plek. Zijn bloeddruk liep snel op toen hij de vogel in beeld kreeg – dit moest een Bruine Klauwier *L. cristatus* zijn, op basis van bijvoorbeeld de egaal roodbruine kopkap en mantel (zonder grijs op de achterkop), roodbruine staart en stuit en het ontbreken van een witte handpenvelk. Omdat de afstand tot de vogel groot was en er geen veldgids beschikbaar was duurde het even voordat Erik het hardop durfde te laten horen: een zekere Bruine Klauwier, de eerste voor Nederland! Het hoge adrenalineniveau maakte doorpiepen onmogelijk en Enno Ebels (tijdens het ontvangen en vervolgens ontvluchten van zijn verjaardagsbezoek) en Robert Keizer moesten het nieuws via hun netwerk en Dutch Bird Alerts wereldkundig maken. Om 15:03 was heel Nederland op de hoogte en sprongen binnen een straal van 1.5 tot 2 u rijden 10-tallen vogelaars in de auto. In afwachting van de eerste vogelaars konden, op wat kortere afstand, aanvullende kenmerken als de smalle en getrapte staart, forse snavel, beige tint op borst en flank en uitgebreide schubtekening op de onderdelen worden vastgesteld en werd de vogel als eerste-winter gedetermineerd. Na korte tijd arriveerden de eerste twitchers. Het lukte ten minste 100 van hen om de soort nog diezelfde middag te zien te krijgen.

In de vroege ochtend van 19 januari hadden bij het eerste licht al ruim 200 vogelaars de reis naar het oosten gemaakt en stonden in een gedisciplineerde waai in het veld. Het duurde tot 08:30 voordat de vogel ontwaakte en dus voordat de eigenaar van de koek-en-zopiekraam zag dat het een goede dag zou worden. Die dag bezochten naar schatting meer dan 1000 mensen de

klauwier, die zich de hele dag op enige afstand maar vaak fraai liet bekijken en door de massale opkomst ook de nodige media-aandacht trok. De vogel werd daarna dagelijks gezien tot en met ten minste 26 januari.

Bruine Klauwier komt als broedvogel voor in Oost-Azië, van Centraal- en Oost-Siberië, Rusland, en Mongolië tot Oost-China en Japan. De nominaatvorm bestrijkt het grootste deel van het verspreidingsgebied en overwintert van India tot in Zuidoost-Azië. Broedgebied en trekgedrag maken het een te verwachten dwaalgast in Europa en het is daarom opmerkelijk hoe zeldzaam de soort is – of tot voor kort was. Er zijn tot en met 2013 26 gevallen (inclusief vijf nog niet aanvaarde Britse gevallen in september 2013), met de volgende verdeling: Brittanië (17), Denemarken (2), Duitsland (1), Frankrijk (2), Ierland (1), Italië (1), Noorwegen (1) en Zweden (1). De verdeling over de maanden toont een sterke piek in het najaar, in september (10), oktober (9) en november (6), en slechts één voorjaarsgeval (mei). Twee vogels (in Engeland en Italië) overwinterden. Slechts vier gevallen werden vastgesteld vóór de laatste eeuwwisseling en er lijkt dus sprake van een echte toename. De soort was dan ook langverwacht en vaak voorspeld als nieuwe soort voor Nederland – maar niet midden in januari in de Achterhoek... ERIK ERNENS, ROEL SCHWARTZ, WIM GERRITSEN & ENNO B EBELS

BROWN SHRIKE On 18 January 2014, a first-winter Brown Shrike *Lanius cristatus* was discovered at Azewijnsche Broek, Gelderland, the Netherlands, and was still present on 26 January. This is the first record. In recent years, the species has become more regular as a vagrant in western Europe and it was a much-predicted new species for the Netherlands.

New bird species described in 2013 In 2013, no less than 25 species have been newly described. Of these, 10 were published in regular ornithological journals and 15 were presented in the concluding Special Volume of HBW: *Handbook of the birds of the world. Special volume: new species and global index* (del Hoyo et al 2013). All 15 new species in this latter volume are Amazonian taxa and, of the other 10, four are from South America, one from Mexico, and the remaining five are from the Old World (mainly South-East Asia). In recent decades, such a high number of newly described species is unprecedented. Below is a comprehensive list with an internet link to the paper and/or additional information. Note that two species were already discussed in the previous report (Dutch Birding 35: 65-67, 2013) since they were available online late 2012; however, the proper papers were still 'in press' then and are now given with their full reference.

Pincoya Storm Petrel / Pincoyastormvogeltje *Oceanites pincoyae* (Harrison, P, Sallaberry, M, Gaskin, C P, Baird, KA, Jaramillo, A, Metz, S M, Pearman, M, O'Keefe, M, Dowdall, J, Enright, S, Fahy, K, Gilligan, J & Lillie, G 2013. A new storm petrel species from Chile. Auk 130: 180-191). Pdf available at <http://tinyurl.com/npv38wz>. This species was already discussed in Dutch Birding 35: 66-67, 2013.

Seram Masked Owl / Seramkerkuil *Tyto almae* (Jønsen, K A, Poulsen, M K, Haryoko, T, Reeve, A H & Fabre, P-H 2013. A new species of masked-owl (Aves: Strigiformes: Tytonidae) from Seram, Indonesia. *Zootaxa* 3635: 51-61). Pdf available at <http://tinyurl.com/odp6eqx>.

Rinjani Scops Owl / Rinjanidwergooruil *Otus jolandae* (Sangster, G, King, B F, Verbelen, P & Trainor, C R 2013. A new owl species of the genus *Otus* (Aves: Strigidae) from Lombok, Indonesia. *PLoS ONE* 8 (2), <http://tinyurl.com/nva7uu9>.

Omani Owl / Omaanse Uil *Strix omanensis* (Robb, M S, van den Berg, A B & Constantine, M 2013. A new species of *Strix* owl from Oman. *Dutch Birding* 35: 275-310). Pdf available at <http://tinyurl.com/mys6kal>.

Delta Amacuro Softtail / Amacurocanastero *Thriopha amacurensis* (Hilty, S L, Ascanio, D & Whittaker, A 2013. A new species of softtail (Furnariidae: *Thriopha*) from the delta of the Orinoco river in Venezuela. *Condor* 115: 143-154). This species was already discussed in *Dutch Birding* 35: 67, 2013.

Junín Tapaculo / Juníntapaculo *Scytalopus gettyae* (Hosner, P A, Robbins, M B, Valqui, T & Peterson, A T 2010. A new species of *Scytalopus* tapaculo (Aves: Passeriformes: Rhinocryptidae) from the Andes of Central Peru. *Wilson J Ornithol* 125: 233-242). Pdf available at <http://tinyurl.com/lboszfz>.

Sierra Madre Ground-Warbler / Thompsons Sluip-timalia *Robsonius thompsoni* (Hosner, P A, Boggess, N, Alviola, P, Sánchez-González, L A, Oliveros, C H, Urriza, R & Moyle, R G 2013. Phylogeography of the *Robsonius* ground-warblers (Passeriformes: Locustellidae) reveals an undescribed species from northeastern Luzon, Philippines. *Condor* 115: 630-639). See <http://tinyurl.com/oz7ozb6>.

Cambodian Tailorbird / Cambodjaanse Snijdervogel *Orthotomus chaktomuk* (Mahood, S P, John, A J I, Eames, J C, Oliveros, C H, Moyle, R G, Chamnan, H, Poole, C M, Nielsen, H & Sheldon, F H 2013. A new species of lowland tailorbird (Passeriformes: Cisticolidae: *Orthotomus*) from the Mekong floodplain of Cambodia. *Forktail* 29: 1-14). Pdf available at <http://tinyurl.com/mr7mplk>.

Kuehner's Brush-finch / Kuehners Gors *Arremon kuehnerii* (Navarro-Sigüenza, A G, García-Hernández, M A & Peterson, A T 2013. A new species of brush-finch (*Arremon*; Emberizidae) from western Mexico. *Wilson J Ornithol* 125: 443-453). Pdf available at <http://tinyurl.com/pwyyyyz>.

Belton's Seedeater / Beltons Dikbekje *Sporophila beltoni* (Repenning, M & Fontana, C S 2013. A new species of gray seedeater (Emberizidae: *Sporophila*) from upland grasslands of southern Brazil. *Auk* 130: 791-803). Pdf available at <http://tinyurl.com/nwkhxrl>.

The following 15 new species in the HBW special volume (HBW-SV) are listed on the HBW website at <http://tinyurl.com/o9dtp35>, from where additional information and photographs can be accessed.

Western Striolated Puffbird / Obama's Gestreepte Baardkoekoek *Nystalus obamai* (Whitney, B M, Piacentini, V de Q, Schunck, F, Aleixo, A, de Sousa, B R S, Silveira, L F & Rêgo, M A 2013. A name for Striolated Puffbird west of the Rio Madeira with revision of the

Nystalus striolatus (Aves: Bucconidae) complex. HBW-SV: 240-244). Interestingly, this puffbird is named in honour of US president Barack Obama.

Xingu Woodcreeper / Xingumuispecht *Dendrocolaptes retentus* (Batista, R, Aleixo, A, Vallinoto, M, Azevedo, L, Sena de Rêgo, P, Silveira, L F, Sampaio, I & Schneider, H 2013. Molecular systematics and taxonomic revision of the Amazonian Barred Woodcreeper complex (*Dendrocolaptes certhia*: Dendrocolaptidae), with description of a new species from the Xingu-Tocantins interfluvium. HBW-SV: 245-247).

Inambari Woodcreeper / Inambarimuispecht *Lepidocolaptes fatimalimae* (Batista Rodrigues, E, Aleixo, A, Whittaker, A & Naka, L N 2013. Molecular systematics and taxonomic revision of the Lineated Woodcreeper complex (*Lepidocolaptes albolineatus*: Dendrocolaptidae), with description of a new species from southwestern Amazonia. HBW-SV: 248-252).

Tupana Scythebill / Tupanakromsnavelmuispecht *Campylorhamphus gyldenstolpei* (Aleixo, A, Portes, C E B, Whittaker, A, Weckstein, J D, Gonzaga, L P, Zimmer, K J, Ribas, C C & Bates, J M 2013. Molecular systematics and taxonomic revision of the Curve-billed Scythebill complex (*Campylorhamphus procurvoides*: Dendrocolaptidae), with description of a new species from western Amazonian Brazil. HBW-SV: 253-257).

Tapajós Scythebill / Tapajóskromsnavelmuispecht *Campylorhamphus cardosoi* (Portes, C E B, Aleixo, A, Zimmer, K J, Whittaker, A, Weckstein, J D, Gonzaga, L P, Ribas, C C, Bates, J M & Lees, A C 2013. A new species of *Campylorhamphus* (Aves: Dendrocolaptidae) from the Tapajós-Xingu interfluvium in Amazonian Brazil. HBW-SV: 258-262).

Roosevelt Stipple-throated Antwren / Rooseveltgrijsborstmiersluiper *Epinecrophylla dentei* (Whitney, B M, Isler, M L, Bravo, G A, Aristizábal, N, Schunck, F, Silveira, L F & Piacentini, V de Q 2013. A new species of *Epinecrophylla* antwren from the Aripuanã-Machado interfluvium in central Amazonian Brazil with revision of the 'stipple-throated antwren' complex. HBW-SV: 263-267).

Bamboo Antwren / Bamboemiersluiper *Myrmotherula oreni* (Miranda, L, Aleixo, A, Whitney, B M, Silveira, L F, Guilherme, E, Dantas Santos, M P & Schneider, M P C 2013. Molecular systematics and taxonomic revision of the Ihering's Antwren complex (*Myrmotherula iheringi*: Thamnophilidae), with description of a new species from southwestern Amazonia. HBW-SV: 268-271).

Predicted Antwren / Voorspelde Miersluiper *Herpsilochmus praedictus* (Cohn-Haft, M & Bravo, G A 2013. A new species of *Herpsilochmus* antwren from west of the Rio Madeira in Amazonian Brazil. HBW-SV: 272-276). The scientific as well as the vernacular names of this species refer to the fact that the existence of this species was predicted before it was actually found and recognized.

Aripuanã Antwren / Aripuanamiersluiper *Herpsilochmus stotzi* (Whitney, B M, Cohn-Haft, M, Bravo, G A, Schunck, F & Silveira, L F 2013. A new species of *Herpsilochmus* antwren from the Aripuanã-Machado interfluvium in central Amazonian Brazil. HBW-SV: 277-281).

Manicore Warbling Antbird / Manicoréorpheusmierkruiper *Hypocnemis rondoni* (Whitney, B M, Isler, M L, Bravo, G A, Aristizábal, N, Schunck, F, Silveira, L F, Piacentini, V de Q, Cohn-Haft, M & Rêgo, M A 2013. A new species of antbird in the *Hypocnemis cantator* complex from the Aripuanã-Machado interfluvium in central Amazonian Brazil. HBW-SV: 282-285).

Chico's Tyrannulet / Chico's Vliegenvikker *Zimmerius chicomendesi* (Whitney, B M, Schunck, F, Rêgo, M A & Silveira, L F 2013. A new species of *Zimmerius tyrannulet* from the upper Madeira-Tapajós interfluvium in central Amazonian Brazil: birds don't always occur where they 'should'. HBW-SV: 286-291). This species is named after the renowned Brazilian environmental activist Chico Mendes (born 1944), who was murdered in 1988.

Acre Tody-tyrant / Acretodietiran *Hemitriccus cohnhafti* (Zimmer, K J, Whittaker, A, Haisler Sardelli, C, Guilherme, E & Aleixo, A 2013. A new species of *Hemitriccus tody-tyrant* from the state of Acre, Brazil. HBW-SV: 292-296).

Sucunduri Yellow-margined Flycatcher / Sucunduri-breedbektiran *Tolmomyias sucunduri* (Whitney, B M, Schunck, F, Rêgo, M A & Silveira, L F 2013. A new species of flycatcher in the *Tolmomyias assimilis* radiation from the lower Sucunduri-Tapajós interfluvium in central Amazonian Brazil heralds a new chapter in Amazonian biogeography. HBW-SV: 297-300).

Inambari Gnatcatcher / Inambarimuggenvanger *Polioptila attenboroughi* (Whittaker, A, Aleixo, A, Whitney, B M, Smith, B T & Klicka, J 2013. A distinctive new species of gnatcatcher in the *Polioptila guianensis* complex (Aves: Polioptilidae) from western Amazonian Brazil. HBW-SV: 301-305). This species is named after naturalist and film maker Sir David Attenborough.

Campina Jay / Campinagaai *Cyanocorax hafferi* (Cohn-Haft, M, Santos Jr, M A, Fernandes, A M & Ribas, C C 2013. A new species of *Cyanocorax jay* from savannas of the central Amazon. HBW-SV: 306-310). ANDRÉ J VAN LOON

Corrigenda

In het vorige nummer van Dutch Birding zijn de fotografen van plaat 474-476 (Dutch Birding 35: 381, 2013) verwisseld. Plaat 474 is van Martin van der Schalk, plaat 475 van René van Rossum en plaat 476 van Harvey van Diek. REDACTIE

In the previous issue of Dutch Birding the photographers of plate 474-476 (Dutch Birding 35: 381, 2013) have been swapped. Plate 474 is by Martin van der Schalk, plate 475 by René van Rossum and plate 476 by Harvey van Diek. EDITORS
